

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย : พระศักดา กิตติธนา (นาคเนตร)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม พ.ม., พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

: ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามตัวชี้วัดและเกณฑ์สำหรับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แนวทางแก้ไขเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Research Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนที่มีอายุ ๒๐ ปีขึ้นไปเป็นประชาชนในการศึกษา โดยเลือกประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓๖๐ คน จากจำนวนประชากร ๓,๖๒๙ คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการ ใช้สูตรของทาร์โร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยเพื่อบรรยายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านรับฟังข่าวสาร ($\bar{X} = 3.59$) ด้านติดตามการหาเสียง ($\bar{X} = 3.29$) และด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.89$)

๒) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ , อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และสถานภาพ พบว่า ตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนบุคลากรที่มี เพศ ,อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และสถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชไม่แตกต่างกัน

๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านรับฟังข่าวสาร ประชาชนส่วนมากไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากเท่าที่ควร และไม่ทั่วถึง น้อยมากที่จะมีการประชาสัมพันธ์ และเข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว โดยมานำเสนอทีหลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในสิ่งที่นักการเมืองนำเสนอ ด้านติดตามการหาเสียง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ของนักการเมืองท้องถิ่นไม่ค่อยครอบคลุมพื้นที่ในเขตชุมชนมากเท่าไร นานๆจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น นักการเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประชาชน ทำให้การติดต่อเป็นไปได้ยาก ไม่มีโอกาสได้ติดต่อ พบปะ เพื่อแสดงความคิดเห็นและไม่สามารถเข้าถึงนักการเมือง ส่วนด้านข้อเสนอแนะ นักการเมืองควรพัฒนารูปแบบในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ให้มีความครอบคลุมทั่วถึง และทันสมัย สามารถเข้าถึงได้ในทุกพื้นที่ของแหล่งชุมชน

Thesis Title : THE PATICIPATION OF PEOPLE WITH THE ELECTION OF NASARN
SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANISATION,
PRAPROM DISTRICT, NAKHONSRIHAMMARAT PROVINCE

Researcher : Phra Sakda Kittiyano (Naknetre)

Degree : Master of Arts (Public Administration)

Thesis Supervisory Committe

: Asst. Prof. Dr.Surapon Suyaprom B.A., M.A., Ph.D.(Pol. Sc.)

: Asst. Prof. Dr. Thatchanan Itsaradet B.A., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

Date of Graduation : 31th March 2014

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization, Praprom District, Nakhonsrithammarat Province, regarding to the measurement and the criterion for Office of the Permanent Secretary for Interior 2) to compare the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization, Praprom District, Nakhonsrithammarat Province, classified by personal factors, 3) to study the problems, the solutions and suggestions of the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization Praprom District, Nakhonsrithammarat Province. This research was the mixed research both quantitative and qualitative research. The sampling population were consisted of the people whose age of 20 years upward, selecting 360 residents of the 3,629 total population. The methodology provided Taro Yamane formula for the sampling population. The data analysis performed by a computer program for social science research and following statistics such as : frequency, percentage, Mean and Standard Deviation for describing and testing hypotheses by the personal factors. The t-test results were the differences between the two groups. F-test was done by means of analyzing, One Way ANOVA was tested the difference of Means from the three groups upward. The test of the differences Means in each pair was done by the Least Significant Difference: LSD. The qualitative research method used the in-depth

interview with the key informants ,collaborating the context by the content analysis technique.

The research findings were as follows:

1) The participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization, Praprom District, Nakhonsrithammarat Province was overall opinion in the high level ($\bar{X}$ =3.60), and considering the high level in all aspects. Means arranged respectively from maximum to minimum as follows: receiving information ($\bar{X}$ =3.59), following the campaign ($\bar{X}$ =3.29), communicating with the politician and giving the opinion ($\bar{X}$ =2.89).

2) The opinion compared on the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization, Praprom District, Nakhonsrithammarat Province classified by personal factors such as gender, age, education, occupation, and income average per year found that people with gender, age, education level had different opinion on the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization, Praprom District, Nakhonsrithammarat Province. Whereas the population who had different income and positions were found different opinion in the significance at level 0.05. The personnel who had different of sex, age, education, monthly income and marital status had no different opinion on the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization.

3) The problems, solutions and the suggestions of the participation of people with the election of Nasarn Sub-District Administration Organization, Praprom District, Nakhonsrithammarat Province found that the population didn't receive enough information and slow with the incident. In the aspect of following the campaign, the population did not follow the campaign of politicians regarding to lack of public relation and scarcely action in political motion. In the aspect of contact with the population, the politicians rarely focused and contacted on the people, hardly communicate and less contact to the public. The suggestion of the politicians should develop in public relations, the information should be comprehensive, modern, and accessible thorough in all areas of the community.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย อาจารย์ ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช ,อาจารย์ ผศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ คือ พระครูปริยัติกิตติธำรง ผศ.ดร., อาจารย์ พล.ท.ดร.วีระ วงศ์สรรค์ และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย คือ พระมหาบุญเลิศ ช่วยธานี ผศ.ดร.ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อาจารย์ พระมหาสม กล ยาโณ.ดร.ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อาจารย์ ดร. ยุทธนา ปราณีต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย อาจารย์ ดร.ธิตวุฒิ หมั่นมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขอเจริญพรขอบคุณท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในตำบลนาสาร ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมทั้ง

ขอเจริญพรขอบพระคุณ โยมแม่อุบล นาคเนตร พี่ๆน้องๆ นามสกุล นาคเนตรทุกคน และ ท่านอาจารย์พระปลัดสุริยัญญ สุริยวิโส (ชูช่วย) อาจารย์ณรงค์ คงดี ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ สนับสนุนทุนการศึกษา ตลอดจน ญาติธรรมวัดท่าราชวรฯทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจในการศึกษา สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ อาจารย์ ดร. ธิตวุฒิ หมั่นมี เพื่อนๆ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิตรุ่นที่ ๗ ทุกรูป/คน ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาเป็น กตเวทิตาคุณแก่ ครูบาอาจารย์ บิดามารดา ญาติสนิทมิตรสหาย ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยฉบับนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบ ผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

พระศักดา กิตติญาโณ (นาคเนตร)

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	(๙)
สารบัญแผนภาพ	(๑๒)

บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓๕
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	๔๓
๒.๔ ข้อมูลพื้นที่ศึกษา	๕๕
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๗
๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๕๗
๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๖๔
๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนตำบล	๖๘
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๙

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๐
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๘๐
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๘๑
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๑
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๔
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๕
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๘๗
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๙๐
๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน	๙๔
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๑๓
๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช	๑๑๙
๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๒๕
บทที่ ๕ สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๒๗
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๒๗
๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๒๗
๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๒๘
๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน	๑๒๘
๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	๑๒๙

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๓๑
๕.๒.๑ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม	๑๓๑
๕.๒.๒ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายด้าน	๑๓๑
๕.๒.๓ การอภิปรายผลตามสมมติฐาน	๑๓๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๓๖
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๓๖
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๓๖
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๓๗
บรรณานุกรม	๑๓๘
ภาคผนวก	๑๔๘
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๔๙
ภาคผนวก ข. ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ	๑๕๕
ภาคผนวก ค. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๕๘
ภาคผนวก ง. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)	๑๖๐
ภาคผนวก จ. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๖๒
ภาคผนวก ฉ. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๖๔
ภาคผนวก ช. หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก	๑๗๒
ภาคผนวก ซ. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๘๑
ประวัติผู้วิจัย	๑๘๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๗
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม	๙๐
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านรับฟังข่าวสาร	๙๑
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านติดตามการหาเสียง	๙๒
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	๙๓
๔.๖ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๙๔
๔.๗ การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ	๙๕
๔.๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอายุ โดยภาพรวม	๙๖
๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอายุ ด้านรับฟังข่าวสาร	๙๗

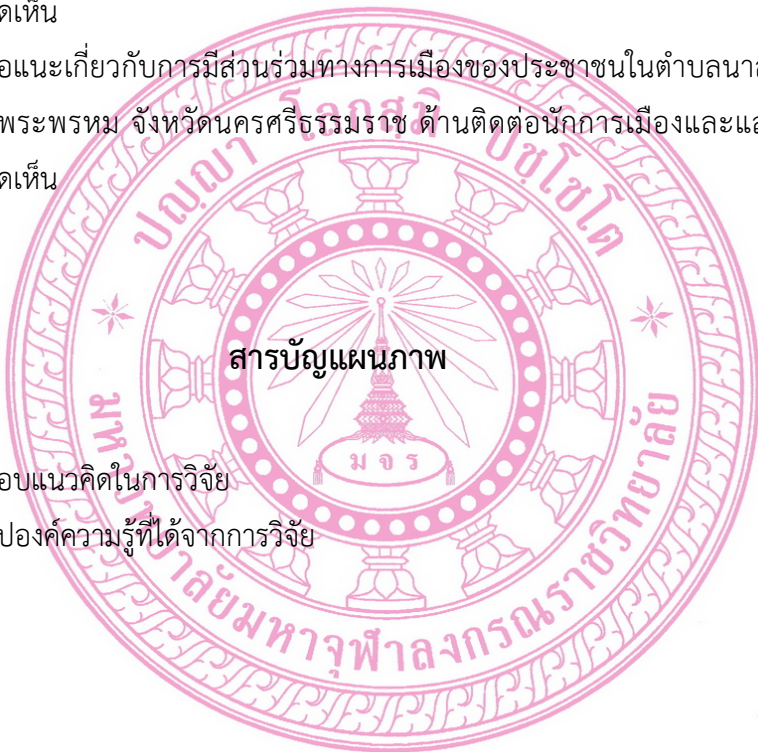
สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอายุ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	๙๘
๔.๑๑	การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา	๙๙
๔.๑๒	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านติดตามการหาเสียง	๑๐๐
๔.๑๓	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	๑๐๑
๔.๑๔	การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ	๑๐๒
๔.๑๕	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม	๑๐๓
๔.๑๖	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านรับฟังข่าวสาร	๑๐๔
๔.๑๗	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านติดตามการหาเสียง	๑๐๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	๑๐๖
๔.๑๙ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพ	๑๐๗
๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม	๑๐๘
๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามตามสถานภาพ ด้านรับฟังข่าวสาร	๑๐๙
๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยจำแนกตามตามสถานภาพ ด้านติดตามการหาเสียง	๑๑๐
๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามตามสถานภาพ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	๑๑๑
๔.๒๔ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๖	๑๑๒
๔.๒๕ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร	๑๑๓
๔.๒๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร	๑๑๔
๔.๒๗ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง	๑๑๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๘	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง	๑๑๖
๔.๒๙	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนา สาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดง ความคิดเห็น	๑๑๗
๔.๓๐	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดง ความคิดเห็น	๑๑๘
 สารบัญแผนภาพ		
แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๘
๔.๒	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๒๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยพัฒนาการของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นก่อน โดยสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมประชาชนให้เข้าใจกระบวนการและกลไกทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น ดังนั้น หากประชาชนไม่เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและจริงจังแล้ว คงหวังจะเห็นการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับชาติได้ยากการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองที่รัฐได้กระจายอำนาจให้ประชาชนปกครองตนเอง มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ แนวความคิดในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้ยึดหลัก ๓ ประการ คือ ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านประสิทธิภาพการการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครอง-ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น ซึ่งในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนด

อำนาจหน้าที่ต่อชุมชน (หมู่บ้าน / ตำบล) ไว้ดังนี้

๑. เป็นองค์กรในการบริหารจัดการพัฒนาตำบลและเป็นไปตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ในการบริหารกิจการของตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๒. เป็นหน่วยปฏิบัติและประสานงานทรัพยากรระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับท้องถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยราชการ และหน่วยเอกชนอื่นๆ

๓. เป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) เข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจ ในการจัดการงบประมาณรายได้ ทรัพย์สิน และการระดมทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

๔. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความสามารถทำงานรับใช้ท้องถิ่นอย่างเต็มกำลัง และก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

๕. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ตรวจสอบการทำงานและการใช้สิทธิเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่โปร่งใส ตามบทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้ง กำกับควบคุม และการถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่โปร่งใสโดยอำนาจหน้าที่และภารกิจทำให้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญของทุกๆ องค์ประกอบชุมชนให้สมดุล นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๖

ในส่วนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตราที่ ๖๖ มาตรา ๖๗ และ มาตรา ๖๘ ว่ามีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งบริการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งในการให้บริการสาธารณะเป็นการทำให้ในฐานะที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ เพื่อให้เกิดความพอใจรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติไว้ชัดเจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนมีสิทธิอำนาจในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจงจากหน่วยงานราชการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการควบคุมกำกับการดำเนินงานของรัฐได้โดยตรงมากขึ้น และในระดับท้องถิ่น ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองได้หลายวิธี คือ สมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น สนับสนุนคนดีมีความสามารถให้ได้เข้าไปบริหารท้องถิ่น ชำระภาษีตามกฎหมายให้ท้องถิ่น ดูแล ตรวจสอบการบริหารงานท้องถิ่นให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารท้องถิ่น ถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีสิทธิมีเสียงในการปกครองกันเองภายใต้กรอบของตัวบทกฎหมาย แต่ถ้าหากประชาชนรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวพันหรือต้องการไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่เกิดความรัก และหวงแหนหรือต้องการจะปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเอง เพราะยังมีความคิดทางการเมืองแบบดั้งเดิมว่ากิจกรรมต่างๆ เป็นเรื่องของผู้นำแล้ว การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะกลายเป็นเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มหรือส่วนน้อยในท้องถิ่นออกมาแสวงหาประโยชน์จากท้องถิ่นเพื่อตนเองและพวกพ้อง โอกาสที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัวแทนแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนตามหลักการที่ว่า ไม่มีผู้ใดจะรู้ซึ่งถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่น และไม่มีใครจะ

แก้ไขปัญหาของคนในท้องถิ่น ได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่นเอง ก็ไม่มีโอกาสจะเป็นจริงได้ รวมถึงจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนากระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย

เพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาชุมชนของตนเอง มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการปกครองป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนของตนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อประสาน ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือได้ว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมการบริหารงานท้องถิ่นของตน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ทราบว่ามีรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองการบริหารงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากน้อยแค่ไหนอย่างไร เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ รวมถึงเพื่อให้ทราบถึงข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและอนาคตของประชาชนและประเทศชาติ โดยหวังว่าผลของการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๑ เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๓.๑ บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอ พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

๓.๒ ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยมุ่งศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช ออกเป็น ๓ ด้าน คือ ๑. ด้านรับฟังข่าวสาร ๒. ด้านติดตามการหาเสียง ๓. ด้าน ติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓,๖๒๙ คน โดยจำแนกเป็น ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ประชาชนในหมู่ ๑ บ้านหนองลู้ง จำนวน ๓๖๕ คน
๒. ประชาชนในหมู่ ๒ บ้านมะม่วงตลอด จำนวน ๓๖๒ คน
๓. ประชาชนในหมู่ ๓ บ้านพระเพลิง จำนวน ๑,๑๕๖ คน
๔. ประชาชนในหมู่ ๔ บ้านมะม่วงขาว จำนวน ๓๖๒ คน
๕. ประชาชนในหมู่ ๕ บ้านหนองเข้ จำนวน ๒๗๖ คน
๖. ประชาชนในหมู่ ๖ บ้านห้วยพระ จำนวน ๓๖๕ คน
๗. ประชาชนในหมู่ ๗ บ้านทุ่งปลั่ง จำนวน ๗๔๓ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย

สถานที่ที่ใช้เป็นพื้นที่ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๗ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. หมู่ ๑ บ้านหนองลู้ง
๒. หมู่ ๒ บ้านมะม่วงตลอด
๓. หมู่ ๓ บ้านพระเพลิง
๔. หมู่ ๔ บ้านมะม่วงขาว
๕. หมู่ ๕ บ้านหนองเข้
๖. หมู่ ๖ บ้านห้วยพระ
๗. หมู่ ๗ บ้านทุ่งปลั่ง

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ,อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และสถานภาพ

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓ ด้าน ๑. ด้านรับฟังข่าวสาร ๒. ด้านติดตามการหาเสียง ๓. ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมเป็นระยะเวลา ๑๒ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มี อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มี สถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ตระหนักรู้ รับรู้ มีโอกาสเข้ามาแสดงบทบาท ทักษะ และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาชุมชนของตนเอง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย **ด้านการรับฟังข่าวสาร,ด้านติดตามการหาเสียง,ด้านติดต่อนักการเมืองและการแสดงความคิดเห็น**

ด้านการรับฟังข่าวสาร หมายถึง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองซึ่งข่าวสารเป็นสิ่งที่จะช่วยลดความไม่แน่ใจของบุคคล ช่วยให้บุคคลสามารถสร้างภาพเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองได้ชัดเจนขึ้น เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ทักษะ และความคิดเห็นประสบการณ์ทางการเมืองของแต่ละบุคคล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มาแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองซึ่งกันและกัน

ด้านติดตามการหาเสียง หมายถึง การช่วยผู้สมัครหาเสียง โดยการร่วมเดินหาผู้สมัครไปในที่ต่างๆ กล่าวชักนำให้บุคคลอื่นให้เลือกผู้สมัครที่ตนเองชอบ

ด้านติดต่อนักการเมืองและการแสดงความคิดเห็น หมายถึง การกระทำทางการเมืองในลำดับนี้แสดงว่าบุคคลได้เพิ่มระดับความสนใจทางการเมืองขึ้นจนถึงกับอยากจะสัมผัสพูดคุย หรือสื่อความเห็นโดยตรงกับผู้นำทางการเมือง โดยอาจจะเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหรือสิ่งที่บุคคลต้องการให้พรรคการเมืองตอบสนอง และมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิกสภานับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ ๑ บ้านหนองลู หมู่ ๒ บ้านมะม่วงตลอด หมู่ ๓ บ้านพระเพลิง หมู่ ๔ บ้านมะม่วงขาว หมู่ ๕ บ้านหนองแซ่ หมู่ ๖ บ้านห้วยพระและ หมู่ ๗ บ้านทุ่งปลั่ง

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และตำแหน่ง

^๑ชลธิชา มีแสง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์”, ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๔.).

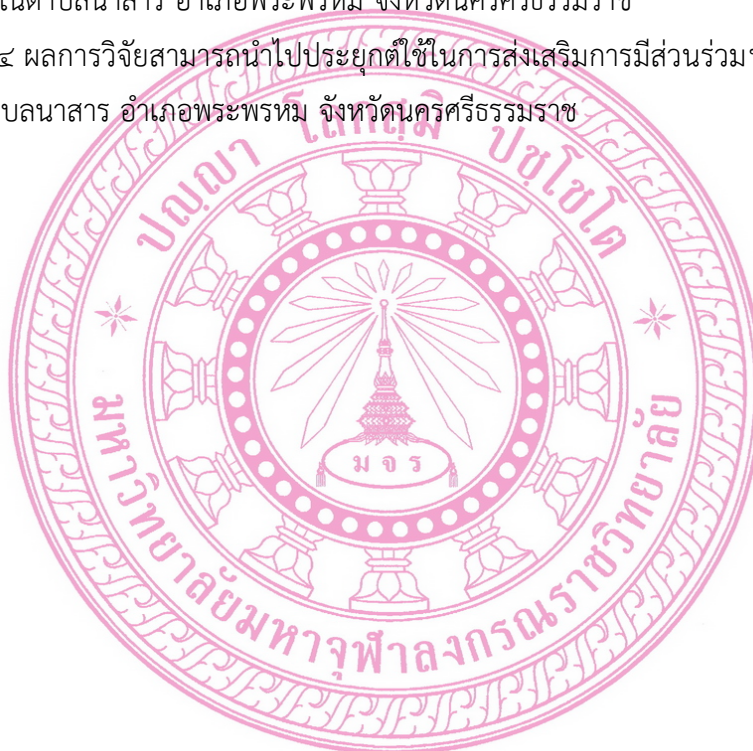
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอ พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ ๒

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - ๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - ๒.๑.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ๒.๒.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ๒.๒.๒ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ๒.๒.๓ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ๒.๒.๔ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ๒.๒.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๔ ข้อมูลพื้นที่ศึกษา
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ๒.๕.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - ๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๑.๑. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจและอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง “ ความหมายของการมีส่วนร่วม ” ไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้วิจัย ได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) คือกระบวนการของการให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ PM เน้นถึงการมีส่วนร่วมช่วยในการทำงานประสานความเข้าใจกันและกันอย่างเข้มแข็งโดยใช้ความเชี่ยวชาญอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาของการบริหารจัดการที่สำคัญ PM จะอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารจัดการให้กับผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชาและอยู่ที่การตัดสินใจขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใยเพียงอย่างเดียว การทำงานที่มุ่งไปที่เป้าหมายของการทำงานในองค์กรให้องค์กรหนึ่ง

การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน ๔ มิติ ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและอย่างไร
๒. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
๓. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ^๒

^๑ สมยศ นาวิการ ,การบริหารโดยวัตถุประสงค์, (กรุงเทพมหานคร:บรรณกิจ, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๒.

^๒ Cohen , J.M. and Uphoff , N.T. *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies , Cornell University , 1981.

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนารวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค องค์การสหประชาชาติ^๓

การมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม^๔

การมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

๑) การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันคิดค้นปัญหา การวางแผนการตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการโดยโครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

๒) การมีส่วนทางการเมืองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๑ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมือง โดยประชาชนหรือชุมชนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

๒.๒ การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหารมีอำนาจต่อรองในการจัดการทรัพยากรโดยอยู่ในมาตรฐานเดียวกันและประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง^๕

^๓United Nation , Department of Internation Economic and Social Affair. **Popular Participation asa Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development.**Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York :United Nation , 1981.

^๔Reeder , W.W. **Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families inNew York State.** New York : UnpublishedPh.DDissertation, Cornell University , 1974.

^๕ปาริชาติ วลัยเกียรติ, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๔๒), หน้า ๑๓๘.

การมีส่วนร่วม ยังหมายถึงสถานการณ์ที่คนส่วนหนึ่งมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ด้วยการมีสำนึกร่วมกัน มีอัตลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อแสดงความคิดเห็นและความห่วงใย ความสนใจและการทำต่างๆ เพื่อสนับสนุน กัดดัน เรียกร้องและตรวจสอบภาครัฐและภาคธุรกิจให้ทำงานด้วยความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ เพื่อการอยู่ดีกินดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน^๖ อีกทั้งยังมีความเกี่ยวข้องในด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่ม กิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ อาศัยการมีส่วนร่วมเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทั้งเครื่องมือ และกระบวนการในกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติการกิจต่างๆขององค์กร การที่บุคคลมีส่วนร่วมเกี่ยวในกิจกรรมต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลมีความผูกพันต่อกิจกรรมนั้นและมีความผูกพันต่อองค์กรในที่สุด จึงทำให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทำให้การมีความเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพัน^๗

การมีส่วนร่วมอาจจะเริ่มต้นง่าย ๆ จากความหมายการพัฒนามาจากข้างล่างแทนวิธีการพัฒนาจากพัฒนาจากนโยบายเบื้องต้นบน จุดเริ่มต้นที่ง่าย ๆ ก่อนที่จะพิจารณาลงไปถึงตัวบุคคล ก็คือการกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนจากส่วนภูมิภาคซึ่งต้องอาศัยแนวความคิดของการพัฒนามาจากข้างล่างนั่นเอง^๘

การมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญของกระบวนการทางการเมืองและกระบวนการในการจัดการต่อปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารงานของสังคมยุคใหม่ ที่เน้นปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง (Demand) และการสนับสนุน (Support)^๙ หลักความมีส่วนร่วมประกอบด้วยความสัมพันธ์ของโครงการต่างๆ รวมถึงการประหยังบประมาณ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ได้รับผลกระทบ จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น

^๖ชาติชาย ณ เชียงใหม่, การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สุด, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔.

^๗สมศักดิ์ คงเที่ยง, หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๒๙๘.

^๘อภิชัย พันธเสน, แนวคิด ทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง, ๒๕๔๑), หน้า ๑๕๑.

^๙Easton David, The Political System : An Inquiry in the State of Political Science, (New York : Knopf, 1971), p. 202.

ของประชาชนในการดำเนินงานเรื่องราวต่างๆ รวมถึงคุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม^{๑๐} การมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับร่วมกันมีจุดสำคัญอยู่ที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่เป็นไปได้ลักษณะแบบสมัครใจและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเข้มแข็ง แต่คุณสมบัติดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยกระบวนการเริ่มต้นและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นการจำลองแบบหรือการนำ มา สวมใส่ในจุดใดจุดหนึ่ง^{๑๑} การมีส่วนร่วมยังเกี่ยวข้องกับจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotion Involvement) ของบุคคลในหนึ่งสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้อง ดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ กับกลุ่มดังกล่าวด้วย^{๑๒}

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการร่วมกันของบุคคลในกิจกรรมต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะการร่วมมือร่วมใจ ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วม ตัดสินใจ เป็นการประสานงาน ประสานความรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมกันรับ ผลประโยชน์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการทำงานของบุคคลร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตน หรือกลุ่มได้ตั้งไว้ด้วยความสมัครใจมิได้ถูกบีบบังคับ

๒.๑.๒ รูปแบบของการมีส่วนร่วม

การจัดขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆดังนี้

- ๑) การร่วมประชุม
- ๒) การออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- ๓) การตีปัญหาให้กระจ่าง
- ๔) การออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา
- ๕) การออกเสียงเลือกตั้ง
- ๖) การบริจาคเงิน
- ๗) การบริจาควัสดุ

^{๑๐}สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, รายงานประจำปี ๒๕๔๑-๒๕๔๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๓), หน้า ๒.

^{๑๑}ไพฑูรย์ ผิวผาง, ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือยน้อย, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐).

^{๑๒}Keith, D.D., Human Behavior at Work Human Relations and Organizational Behavior, (New York : McGraw-Hill Book, 1972), p. 136.

๘) การช่วยเหลือด้านแรงงาน ^{๑๓}

รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่ารูปแบบที่แท้จริง นั้นจะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ

๑. การวางแผนชุมชนนั้น ต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากรกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และประการสำคัญคือ การตัดสินใจด้วย

๒. การดำเนินกิจกรรมชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและการบริหารการใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและการบริหาร

๓. การใช้ประโยชน์ชุมชน ต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

๔. การได้รับผลประโยชน์ชุมชน ต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์ในพื้นฐานที่เท่ากัน ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวสังคมหรือวัตถุได้ ^{๑๔}

๒.๑.๓ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่

๑. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากกว่า

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีความราบรื่นมากขึ้น

๓. ความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กรมีมากขึ้น

๔. ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น

๕. การบริหารอยู่ใต้อำนาจบังคับบัญชามีความง่ายขึ้น

๖. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น

๗. การสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น

๘. ได้ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ^{๑๕}

^{๑๓}พรพรรณ ชนวรรณ, “การมีส่วนร่วมของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการดำเนินงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี”, ปริญญาโทบริหารศาสตรมหาบัณฑิต,(พัฒนาสังคม). กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,๒๕๔๑,

^{๑๔} W.H.O.(World Health Organization, 1978, อ้างถึงใน ทิพย์วิภา เทศวิศาล, ”การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดสำโรง”, (จังหวัดนนทบุรี วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม,๒๕๔๓), หน้า ๒๒

^{๑๕} สมยศ นาวการ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม. (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ1991. (๒๕๔๕).

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ว่าโรงเรียนและชุมชนควรมีส่วนร่วม กันในการวางแผนการ วางนโยบายการแก้ปัญหา และการประเมินผลของโรงเรียนเองหลักการนี้ทำให้ชุมชน ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนในปัจจุบันการศึกษาไม่จำเป็นต้องมาจากการวางแผนของนักการศึกษาเพียงฝ่ายเดียวแต่ อาจมาจากสาขาต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน^{๑๖}

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๓ ประการคือ^{๑๗}

๑. การลงคะแนนเลือกตั้ง (Voting) การปกครองระบอบประชาธิปไตย จำแนกออกเป็น ๒ แบบ คือ การปกครอง ซึ่งประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยโดยตรง และการปกครอง ซึ่งประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางรัฐสภา กิจกรรมนี้เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนาของประชาชนต่อวิธีการกำหนดนโยบายการปกครองของประเทศการแสดงเจตจำนงดังกล่าว จะมีผลตามระบอบประชาธิปไตยหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับทำให้ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง หากประชาชนสำนึกถึงคุณค่าของความร่วมมือมากย่อมจะทำให้ประชาชนสามารถควบคุมพฤติกรรมของผู้แทนได้มาก

๒. การให้วิธีบังคับหรือชักจูงอย่างไม่เป็นทางการ (Informal method of pressure and persuasion) กิจกรรมนี้เป็นการรวมกลุ่มทางการเมืองที่เรียกว่า กลุ่มผลประโยชน์เพื่อใช้ในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรับฟังและถ่ายทอดความคิดเห็นของประชาชนโดยรวม หรือเป็นพรรคการเมืองก็ได้ ตามแบบแผนการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งยอมรับว่า พรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ สามารถมีอิทธิพลหรือวิธีการบังคับหรือชักจูงอย่างไม่เป็นทางการแบบหนึ่งที่ดีกว่าปล่อยให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือมีการกระทำการแบบกระจาย

๓. การดำเนินการอย่างเป็นทางการ (Formal action) ในรูปแบบนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการแสดงสิทธิที่ได้รับตามรัฐธรรมนูญ การใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน มิได้จำกัดเฉพาะในการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังมีส่วนร่วมโดยใช้อำนาจทางการเมือง โดยตรง

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรในองค์กรนั้นในการทำงานทำให้บุคคลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและทำให้งานบรรลุเป้าประสงค์ได้

^{๑๖} รัตนา ชูสิริ, “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา” (ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒

^{๑๗} Bromage, Arhur W., Inroducion to municipal government and administration, (New York : Appleton-Cenure Crofts. 1950), P. 54.

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จากเอกสารและบทความทางวิชาการที่หลากหลาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑.๓ ระดับการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึง “ระดับการมีส่วนร่วม” ไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐการนั้น (International for Participation) ได้แบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นรับที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน

๒) การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ

๓) การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนในความต้องการของตนว่ารัฐจะนำไปพิจารณาเป็นทางเลือก

๔) ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๕) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุดโดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย^{๑๘}

ระดับการเข้าร่วมทางการเมือง จากระดับสูงสุดไปสู่ต่ำสุดไว้ ดังนี้^{๑๙}

๑. การได้เข้าดำรงตำแหน่งในทางการเมืองและการบริหาร

๒. การพยายามเสาะหาตำแหน่งในทางการเมืองและการบริหาร

๓. การเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้น ขององค์การทางการเมือง เช่น พรรคการเมือง

๔. กลุ่มประโยชน์ และกลุ่มผลักดัน

^{๑๘} กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร, การมีส่วนร่วมของประชาชน.[ออนไลน์. แหล่งที่มา : <http://www.moph.go.th>. [๗ ตุลาคม ๒๕๕๔].

^{๑๙} Rush, Michael. & Althoff, Phillip, *An introduction to political sociology*, (London : Thomas Nelson and Sons, 1971), PP. 75-80.

๕. การเป็นสมาชิกที่ไม่กระตือรือร้นขององค์การทางการเมืองการเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นขององค์การที่มีลักษณะกึ่งองค์การทางการเมือง (Quasi-political organization) เช่น กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในบางประการ

๖. การเป็นสมาชิกที่ไม่กระตือรือร้นขององค์การที่คล้ายคลึงกับองค์การทางการเมือง

๗. การเข้าร่วมประชุมในที่สาธารณะและการเดินขบวน

๘. การพูดคุยหรือสนทนากันในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ

๙. การให้ความสนใจในเรื่องราวทางการเมือง โดยอาศัยสื่อสารมวลชนต่างๆ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง พวกที่เฉื่อยชาทางการเมือง

โรธ และ วิลสัน (Roth and Wilson) ได้จัดแบ่งการเข้าร่วมทางการเมือง จากระดับสูงสุดไปสู่ต่ำสุดไว้ ดังนี้ พวกเบี่ยงเบน เช่น ผู้ก่อการร้ายทางการเมือง การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองซึ่งทำงานอย่างเต็มเวลา การเป็นหัวหน้าของกลุ่มผลประโยชน์ การช่วยรณรงค์หาเสียงให้แก่พรรคหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นของพรรคการเมือง การเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ การเข้าร่วมในโครงการต่างๆ ของชุมชนที่คนอาศัยอยู่ การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง การเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ การชักชวนบุคคลอื่นๆ ให้ไปลงคะแนนเสียงแก่ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพูดคุยหรือสนทนากันในเรื่องราวทางการเมืองการให้ความสนใจต่อความเป็นไปทางการเมือง ผู้ที่ไม่ได้ให้ความสนใจทางการเมืองเลย^{๒๐}

โดยได้มีการแบ่งกระบวนการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ

- ๑) ร่วมรับรู้
- ๒) ร่วมปรึกษาหารือ
- ๓) ร่วมตัดสินใจ
- ๔) ร่วมลงประชามติ^{๒๑}

^{๒๐}Roth, David F., & Wilson, Frank L., *The Comparative study of politics*(2nd ed.)Englewood Cliffs,(NJ: Prentice Hall. 1980), PP. 150-151.

^{๒๑}เสรี พงศ์พิศ, *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http:// www.phongphit.Com](http://www.phongphit.Com). [๑๕ มกราคม ๒๕๕๕].

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ๒ ระดับ คือ

๑) การมีส่วนร่วมในระดับต่ำ หมายถึง หน่วยงานรัฐเป็นฝ่ายริเริ่ม คิดตัดสินใจให้มีโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมา และเห็นว่าสมควรจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการด้วย

๒) การมีส่วนร่วมระดับสูง หมายถึง ประชาชนเป็นฝ่ายคิดริเริ่ม ตัดสินใจและดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ เอง^{๒๒}

สรุปได้ว่า กระบวนการในการมีส่วนร่วมอาจแบ่งได้หลากหลายระดับ ซึ่งในการจำแนกออกเป็นแต่ละระดับนั้นคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน อาทิ การมีส่วนร่วมถกเถียงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การค้นหาปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน การวางแผนร่วมกัน การปฏิบัติตามแผนมีการทำงานร่วมกัน และการประเมินผลร่วมกัน ตลอดจนการรับผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการจำแนกโดยริเริ่มตั้งแต่ระดับต่ำหรือระดับการมีส่วนร่วมในเบื้องต้น ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้นไปเรื่อยๆ นั่นเอง

๒.๑.๔ หลักการของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึง “หลักการของการมีส่วนร่วม” ไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

การมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงผู้รับบริการได้มีส่วนในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน รวมทั้งร่วมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงาน และแนวคิดของหลักการมีส่วนร่วมตามแบบธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล มีหลักย่อยๆ ที่ต้องคำนึงถึงรวม ๔ ประการ คือ การรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อมูล การร่วมตัดสินใจ การพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม^{๒๓}

๑) การรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็น เป็นการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเดิมในการประเมินข้อดีข้อเสียยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ แล้วขอความ

^{๒๒} สุณีย์ มัลลิกะมาลย์, รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๕๖-๕๗.

^{๒๓} พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตฺโต, “การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปกครองคณะสงฆ์ของพระธรรมปริยัติเวที (สุเทพ ฝุสฺสธมฺโม)”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

คิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น ความสำคัญคือการรับฟังตั้งแต่เริ่มตระหนักถึงปัญหา ชาดิชา ย มุกแสง ได้นำเสนอกรณีศึกษาในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสวนยางพาราแห่งหนึ่งในภาคใต้จากรัฐบาล ว่า

เป็นการร่วมกันกำหนดวิธีการกินอยู่ของชุมชนเสียใหม่ ด้วยการไปมีส่วนร่วมของชาวบ้านเอง ที่ได้สร้างธรรมาภิบาล ในชุมชน (Community Good Governance) ขึ้น และได้เข้าร่วมต่อรองในการสร้างธรรมาภิบาลระดับชาติด้วยการมีส่วนร่วมเรียกร้องและร่วมแสดงเจตจำนงในการร่วมผลักดันร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ และแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดนโยบายการบริโภคที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง^{๒๔}

๒) การให้ข้อมูล

เป็นวิธีง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ นั่นคือการตัดสินใจ แล้วมาแจ้งให้ทราบ จะเป็นการตัดสินใจที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน หรืออาจมีแต่ไม่มากนัก^{๒๕}

ในกระบวนการการให้ข้อมูลข่าวสารนี้ ต้องให้ความสำคัญที่องค์ประกอบของการสื่อสารเพื่อผลสัมฤทธิ์ของการให้ข้อมูลนั้นๆ ตามที่ เสนาะ ตีแยว กล่าวไว้ว่า ส่วนประกอบที่สำคัญของการติดต่อสื่อสาร มี ๑๐ กระบวนการสำคัญๆ ดังนี้^{๒๖}

กระบวนการที่ ๑ สภาพของการสื่อสาร คือ สภาพแวดล้อมที่การสื่อสารนั้นเกิดขึ้น ซึ่งส่งผลให้การสื่อสารชัดเจนหรือไม่ชัดเจน หรือเป็นบรรยากาศที่การสื่อสารเกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยสภาพทางวัตถุ สภาพทางสังคม สภาพทางจิตวิทยา และสภาพทางเวลา สภาพทั้งสี่อาจควบคุมได้บางส่วนหรือควบคุมไม่ได้เลย

กระบวนการที่ ๒ แหล่งข่าว โดยทั่วไปแหล่งข่าวก็คือผู้ส่งข่าว ซึ่งต้องรับผิดชอบในการจัดเตรียมข่าวสำหรับส่งไปยังผู้รับ

กระบวนการที่ ๓ การเข้ารหัส ได้แก่ การทำข่าวสารให้อยู่ในรูปแบบเพื่อสามารถส่งให้ผู้รับได้ อันเป็นความหมายที่ผู้ส่งข่าวตั้งใจจะให้เกิดขึ้นในตัวสาร

^{๒๔}ชาดิชา ย มุกแสง, ธรรมาภิบาล, การเมืองแบบมีส่วนร่วมของผู้บริโภค : ศึกษากรณีกลุ่มผู้บริโภคสี่แยกสวนป่า อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช, (นนทบุรี : สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ, ๒๕๔๘).

^{๒๕}สถาบันพระปกเกล้า, วัตรระดับการบริหารจัดการที่ดี, หน้า ๗๙.

^{๒๖}เสนาะ ตีแยว, หลักการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๗๐-๒๗๑.

กระบวนการที่ ๔ ข่าวสาร เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ในรูปแบบต่างๆ ที่ใช้ส่งและรับในกระบวนการสื่อสาร ข่าวสารอาจเป็นคำพูดหรือไม่ใช่คำพูดก็ได้ คำพูดได้แก่ภาษาเขียนหรือภาษาพูด ส่วนข่าวสารที่ไม่ใช่คำพูดได้แก่ภาษาอย่างอื่นนอกจากภาษาเขียนและภาษาพูด เช่น ท่าทาง วัฒนธรรม เป็นต้น

กระบวนการที่ ๕ ช่องทางการสื่อสาร เป็นสื่อกลางที่ใช้นำข่าวสารจากผู้ส่งข่าวหรือแหล่งข่าวไปยังผู้รับข่าว ช่องทางทำให้เกิดการได้ยิน การมองเห็น การสัมผัส การสัมผัสและการได้กลิ่นผู้ส่งข่าวเป็นผู้เลือกทางการสื่อสารว่าจะใช้ช่องทางการสื่อสารเป็นทางการหรือช่องทางการสื่อสารไม่เป็นทางการ

กระบวนการที่ ๖ ผู้รับข่าว ได้แก่ คนหรือสถาบันที่ทำหน้าที่ผู้รับข่าวที่ส่งมาจากผู้ส่งข่าว ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้กระบวนการส่งข่าวสมบูรณ์ ความรู้ทั่วไป และทัศนคติของผู้รับข่าวก็ล้วนมีอิทธิพลต่อข่าวสาร

กระบวนการที่ ๗ การถอดรหัส ได้แก่ วิธีการเปลี่ยนแปลงข่าวสารให้อยู่ในรูปแบบที่นำไปใช้ได้ หรือสัญลักษณ์ที่ได้รับให้เป็นข่าวสาร หรือเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของข่าวสารนั้นให้ตรงกับความหมายที่ผู้ส่งข่าวตั้งใจส่ง การสื่อสารนั้นจึงจะมีประสิทธิภาพ

กระบวนการที่ ๘ สิ่งรบกวน เป็นสิ่งที่เข้ามาสู่ระบบการสื่อสารที่ทำให้ข่าวสารรบกวนจนบิดเบือนผิดไปจากเดิม ปกติเกิดขึ้นระหว่างช่วงทางการสื่อสารระหว่างผู้ส่งข่าวกับผู้รับข่าว

กระบวนการที่ ๙ ข้อมูลสะท้อนกลับ ได้แก่ การตอบสนองของผู้รับข่าวกลับไปยังแหล่งข่าว ข้อมูลสะท้อนกลับแยกออกเป็นข้อมูลสะท้อนกลับในทางบวกและข้อมูลสะท้อนกลับในทางลบ ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสาร

กระบวนการที่ ๑๐ ผลกระทบจากการสื่อสาร เป็นผลกระทบที่เกิดจากการสื่อสารที่มีต่อผู้ส่งข่าว ผู้รับข่าว และคนอื่นหรือสถานการณ์ทั่วไป

๓) การร่วมตัดสินใจ

การร่วมตัดสินใจ เป็นระดับขั้นการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้นไป โดยเป็นการเจรจากันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็น ข้อสงสัยต่างๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น แล้ว จึงไปสู่การวางแผนและตัดสินใจร่วมกัน กล่าวคือ เป็นการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกัน ใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง^{๒๗}

^{๒๗} สถาบันพระปกเกล้า, วัตรระดับการบริหารจัดการที่ดี, หน้า ๘๐.

การร่วมตัดสินใจเป็นหลักการของความร่วมมือ เป็นกระบวนการที่ประชาชนสามารถที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกันในการบริหารจัดการสังคม ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม^{๒๘}

๔) การพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม

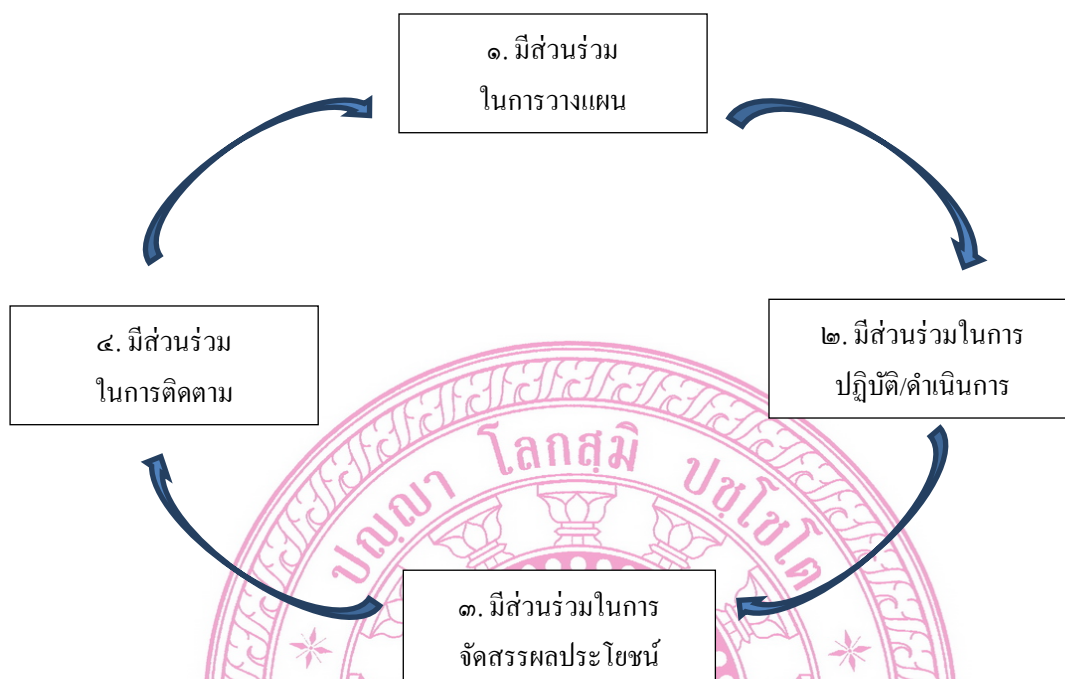
การพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม คือ การพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ หรือการแสดงประชามติอื่นๆ เป็นต้น

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้รวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนและประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมคือการมีรูปแบบการปกครองและการบริหารงานที่กระจายอำนาจ^{๒๙}

หากพิจารณากระบวนการของหลักการมีส่วนร่วมดังที่ได้กล่าวมาในลักษณะที่เป็นพลวัต เราอาจแบ่งกระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมในลักษณะเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ๔ ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติงาน การจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกัน และการติดตามประเมินผล ดังแสดงในแผนภาพ ๒.๑

^{๒๘} วนิดา แสงสารพันธ์, “การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล”, สารสารนักบริหาร, ๒๑ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๔๔), หน้า ๔๒.

^{๒๙} สมาน รังสิโยภุชฎ์, การบริการราชการไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑-๑๒.

แผนภาพที่ ๒.๑ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นพลวัตร

จากแผนภาพที่ ๒.๕ แสดงให้เห็น กระบวนการมีส่วนร่วมนั้น มีความต่อเนื่องใน ๔ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมด้านการวางแผนประกอบด้วยการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมวางแผนโครงการ

ขั้นตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ และการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ ๓ การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ ร่วมกับการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์หรือผลของโครงการ หรือผลของการตัดสินใจ ที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ประชาชนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ด้วย ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ ๑ ซึ่งเป็นขั้นตอนการวางแผนต่อไป

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้มีการร่วมรับรู้ข้อมูล ร่วมตัดสินใจร่วมสนับสนุน และร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน โดยหลักการของการมีส่วนร่วม มีหลักย่อยๆ ที่ต้องคำนึงถึงรวม ๔ ประการ ได้แก่ (๑) การรับฟังความคิดเห็น คือ การเชิญชวนให้มีการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น (๒) การให้ข้อมูล

คือ การให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ เช่น การแลกเปลี่ยน การแจกจ่าย การแสดงนิทรรศการ และ การทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งกระบวนการการใช้ข้อมูลข่าวสารนี้ต้องให้ความสำคัญที่องค์ประกอบของสื่อสารเพื่อผลลัพธ์ของการให้ข้อมูลนั้นๆ (๓) การร่วมตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกัน ใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและเท่าเทียมกันเป็นสำคัญ (๔) การพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม คือ การสร้างความสามารถในการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้พัฒนาขึ้นไป เช่น การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การทำประชาพิจารณ์ หรือการทำประชาคม เป็นต้น

๒.๑.๕ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่ามีความสำคัญมากเพราะมาจากวิถีชีวิตประจำวันของประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ว่าเขามีความต้องการที่จะให้การบริหารเป็นในทางใดที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เพื่อให้ชีวิตมีความสุข อยู่ดีกินดี ความสงบสุขในสังคมนั้นๆ ถ้าพิจารณาในแง่ของความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแยกความสำคัญได้ดังนี้

๑. เนื่องจากโครงการพัฒนาชุมชนในทุกโครงการจะมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ เพื่อให้ประชาชนกินดีอยู่ดี มีรายได้สูงขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น รวมตลอดถึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นประชาชนเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนได้ยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชนโครงการเหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย และในทางตรงกันข้ามหากประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายของโครงการ

พัฒนาชุมชนไม่ให้การสนับสนุนจนถึงขนาดทำการต่อต้านแล้วโครงการพัฒนาชุมชนนั้นย่อมประสบความล้มเหลวในที่สุด

๒. เนื่องจากการยอมรับว่าประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและต้องการต่างๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง จึงน่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและต้องการ ดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนา จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ และการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น

๓. เนื่องจากตระหนักว่า แนวคิดของการพัฒนาชุมชนในลักษณะที่จะใช้รูปแบบเดียวกันทั่วประเทศเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาความต้องการ ตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์พื้นที่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่าง

กัน ฉะนั้น การที่จะให้รูปแบบของการพัฒนาชุมชนเป็นแบบเดียวกันทั้งประเทศนอกจากจะเป็นการแก้ไขปัญหามาไม่ตรงจุดแล้ว ยังอาจสร้างความสับสนในการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนได้ง่าย โดยเฉพาะถ้าชุมชนไม่ยอมรับไม่ให้ความร่วมมือ หรือต่อต้านในสิ่งที่บังคับหรือชี้นำให้เขา

๔. ส่วนประเทศที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย รัฐบาลให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองมาเป็นแนวทางในการปูพื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบบประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการพัฒนาประเทศให้เกิดขึ้นทุกระดับในการพัฒนาชุมชนก็เช่นกัน แนวคิดของการพัฒนาชุมชนจะมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้นๆ ช่วยเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนในระดับชุมชนจริงๆ อาทิ ความเสมอภาคทางการเมืองในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้นๆ การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอดทนและอดกลั้นต่อความคิดเห็นของบุคคลที่แตกต่างจากตน การใช้เหตุผล การเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในสิทธิและหน้าที่ เป็นต้น^{๓๐}

๒.๑.๖ ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการมีส่วนร่วม คือ

๑) เป็นการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสรรค์ความดีงามให้แก่ทุกด้านของชีวิตของประชาชนและชุมชน(Inclusiveness)

๒) เป็นการมีส่วนร่วมเพื่อความเท่าเทียมกัน (Equity) ของปัจเจกชนและกลุ่มคนในการมีส่วนให้(Give) และมีส่วนได้รับประโยชน์ (Take) จากการกระจายทรัพยากรสาธารณะ

๓) เป็นการมีส่วนร่วมที่ทำให้เกิดความเป็นธรรม (Justice) แก่ปัจเจกชนและกลุ่มคนที่มีสถานภาพแตกต่างกันได้มีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะของการแบ่งปัน เกื้อกูลกัน อุ่มชูกัน และเรียนรู้ร่วมกัน^{๓๑}

การมีส่วนร่วมมีประเด็นสำคัญ ๑๐ ประการ คือ

^{๓๐} สมบูรณ์ นันทวงศ์, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุข ศึกษาเฉพาะกรณีสถานอนามัยกระทู้ล้น อำเภอสามพราณ จังหวัด นครปฐม", วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒).

^{๓๑} ชาตชาย ณ เชียงใหม่, การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สุด, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมดาเพรส จำกัด, สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๕), หน้า ๕๙.

๑) ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมกับโครงการ ควรต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมให้ต่อเนื่องตามวงจรชีวิตของโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนโครงการยุติ

๒) การมีส่วนร่วมนั้น มีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพโดย (๑) ทางด้านปริมาณ ถ้ามีคนมามีส่วนร่วมมากก็ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันดีขึ้นมาก จากนั้นทำให้องค์กรทางสังคมก่อตัวขึ้น ส่วน (๒) ทางด้านคุณภาพ ควรให้มีส่วนร่วม มิติดีที่จะขัดขวางความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคล หรือ ความเป็นนาย – บ่าวกัน ให้มีส่วนร่วมเสมอภาคกัน จึงจะถือว่ามีความคุณภาพดี

๓) จะให้การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทาง (an end) หรือจะให้เป็นแนวทาง (an end) คือจะให้เพียงบุคคลต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องก็พอใจคิดว่าบรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งแล้ว หรือจะพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ต้องทำให้ดี โดยตอบให้ได้ว่า “หลังการมีส่วนร่วมแล้วจะมีอะไรดีขึ้น อะไรควรเกิดขึ้นอีกบ้าง” อันเป็นการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่เป็นวิธีการหรือกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้งานเกิดความสำเร็จยิ่งขึ้น

๔) การมีส่วนร่วมนี้ ตามธรรมชาติอาจเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอหรือตลอดเวลาก็ได้เช่นเวลาเกิดภัยพิบัติคนก็มาช่วยกัน เมื่อหมดภัยแล้ว ก็แยกกันกลับไปเช่นเดิม แต่ถ้าตั้งองค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาในภัยพิบัติต่างๆ ในพื้นที่กว้างขึ้นอาจต้องการตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในเวลาที่ยาวนานขึ้น และอาจใช้วิธีการมีจดหมายข่าวแจ้งเรื่องไปยังประชาชนทั่วไปก็ได้

๕) การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมและการศึกษา ซึ่งหากเกิดขึ้นได้คือให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วย จะเป็นเสมือนการให้การศึกษา แก่สังคมไปในขณะเดียวกันแต่หลายโอกาสต้องให้เกิดความพร้อมในแต่ละเรื่องต้องใช้เวลารอคอยบ้างเช่นกัน

๖) สถานการณ์การมีส่วนร่วมนั้น ต้องคำนึงว่าการมีส่วนร่วมที่เข้มข้นมีไ้ เกิดขึ้นจากการออกคำสั่ง แต่จะต้องสร้างขึ้นมาเองจะให้ผู้สั่งว่ามาร่วมกันให้เต็มที่ แล้วคนก็มาร่วมคงไม่ค่อยเกิดขึ้นได้ การมีส่วนร่วมมักต้องใช้ความพยายามให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเกิดแนวคิดประชาสังคม มีจิตสำนึกสาธารณะ เคารพความหลากหลายทางความคิด เพราะทำให้มุมมองกว้างขึ้น และเกิดความรอบคอบขึ้นจนเป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน

๗) มีคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมพิจารณา เพื่อวางแผนดำเนินการให้เหมาะสมว่าจะให้บุคคลใด กลุ่มใด เข้ามามีส่วนร่วมเมื่อใดและโดยวิธีใด ฯลฯ โดยคณะผู้บริหารมีส่วนร่วมนี้ควรมีตัวแทนผู้ได้รับผลกระทบในจำนวนมากพอสมควร และให้มีความหลากหลายมากพอ

๘) การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหาโดยมีส่วนร่วมจะทำให้คนชุมชนได้รับสภาพที่เป็นจริงมากขึ้น การมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาปัญหาทำให้เมื่อเห็นปัญหาแล้วจะทำความเข้าใจทางแก้ไขด้วยกันและร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ได้จะทำให้เป็นบทเรียนที่จะแก้ปัญหาตนเองต่อไปได้

๙) คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนส่วนใหญ่มิได้ใช้ชุมชนเป็นเพียงที่รวมคน คล้ายเอาก้อนหินมากองรวมกันเท่านั้น แต่คนในชุมชนหนึ่งๆ มักมีความผูกพันเอื้ออาทรกันมีค่านิยมร่วมกัน

๑๐) ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะปณารมณ์ขึ้นประกอบไปบ้าง เพราะในสังคมไทยการมีอารมณ์ขึ้น จะช่วยให้บรรยากาศการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ดี ดังนั้นในการประชุมถ้าใช้อารมณ์ขึ้น ดนตรี เกมส์ กีฬา เข้าร่วมด้วยจะสร้างการมีส่วนร่วมให้เพิ่มขึ้นได้^{๓๒}

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่สำคัญมี ๕ ขั้นตอน ดังนี้^{๓๓}

๑. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาในชุมชน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ

๒) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ แนวทางโยการดำเนินงานกำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่ใช้

๓) การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

๔) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการ ซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านกายภาพ หรือด้านจิตใจที่มีต่อสังคมหรือบุคคลได้

๕) การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลย่อม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปวบยอดของโครงการทั้งหมด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ ซึ่งในแนวทางการมีส่วนร่วมนั้นมุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่มีบทบาทในทุกๆ เรื่อง ไม่ใช่ที่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่จะคิด ซึ่งแนวความคิดนี้มีกรอบพื้นฐานและการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ดังนี้

^{๓๒} นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, "การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง", (กรุงเทพมหานคร: ๕๙๘ Print, ๒๕๔๖), หน้า ๕๙.

^{๓๓} ธีรพงษ์ แก้วหาญ, กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, ๒๕๔๓), หน้า ๒๓ - ๒๔.

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความช่วยเหลือ

๓. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ประกอบด้วย ผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม และส่วนบุคคล

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม^{๓๔}

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

๒. การดำเนินงาน

๓. การใช้บริการจากโครงการ

๔. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์^{๓๕}

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนาม ในประเทศไทยว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นน่าจะมี ๔ ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ ๑ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นส่วนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชาวบ้านยังไม่สามารถเข้าใจปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตัวของเขาเอง ได้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์เพราะจะขาดความเข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น

ขั้นที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การวางแผนดำเนินกิจกรรมเป็นขั้นตอนต่อไปที่ขาดไม่ได้ หากเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องการแต่ผลงานพัฒนาให้เสร็จสิ้นโดยฉับไว ก็ จะดำเนินการวางแผนงานด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนจะช่วยให้ชุมชนเข้าใจ ปัญหาของตนเองและสามารถวางแผนได้ด้วยตนเองในที่สุด

^{๓๔}(Cohen and Up Hoff) โดเฮน และ อัฟฮ็อฟ อังโน นันทวัฒน์บรมานนท์,การบริการสาธารณะ ในระบบกฎหมายปกครองของฝรั่งเศส, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนิติธรรม,๒๕๔๑), หน้า ๒๑๓ - ๒๑๘.

^{๓๕}Fornaroff, A. Community involvement in Health System for Primary Health Care . Geneva : World Health Organization , 1980.

ขั้นที่ ๓ การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ชุมชนที่มีทรัพยากรที่สามารถลงทุนและปฏิบัติงานได้ เพราะจากประสบการณ์การทำงานในชนบทอย่างน้อยก็มีแรงงานเป็นของตนเองเป็นขั้นต่ำสุดที่จะเข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชุมชน รู้จักคิด ตัดสินใจให้กับตัวเองในการดำเนินงาน และจะระมัดระวังรักษากิจกรรมที่สร้างขึ้น เพราะจะมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของซึ่งต่างไปจากสภาพที่การลงทุน และการปฏิบัติงานทั้งหมดมาจากปัจจัยภายนอกจะมีอะไรเสียหายก็ไม่เดือดร้อนมากนัก

ขั้นที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญอย่างยิ่งอีกเหมือนกันเพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่เป็นการดำเนินการ โดยบุคคลภายนอกชุมชนก็ไม่สามารถทราบว่าการที่ทำงานที่ทําไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์อย่างไรหรือไม่ถึงแม้ว่าจะมีผู้ได้แย้งว่าการประเมินที่เที่ยงธรรมที่สุดน่าจะมาจากบุคคลภายนอกที่ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ แต่ถ้าคิดถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาคน การคำนึงถึงแต่ความเที่ยงธรรมอาจจะไร้ประโยชน์ การผสมผสานระหว่างคนภายนอกกับชุมชนน่าจะเกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์มากกว่า^{๓๖}

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเข้าไปร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นร่วมประสานงานร่วมบริจาคเงินและทรัพย์สินตลอดจนในด้านการเสียสละแรงงาน ประชาชนส่วนใหญ่มีภารกิจส่วนตัวและต้องประกอบอาชีพจึงมักไม่มีเวลาที่จะร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ กับทางราชการได้ดังนั้นการมีส่วนร่วมในรูปของการบริจาคต่างๆ จึงเป็นวิธีการที่สะดวกกว่าวิธีการอื่นๆ^{๓๗}

สรุปการมีส่วนร่วมในงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจศึกษาเฉพาะกรณี

โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี โดยแบ่งการมีส่วนร่วมไว้ ๑๐ รูปแบบคือ

- ๑) การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at Meeting)
- ๒) การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial Contribution)
- ๓) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Contribution)
- ๔) การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
- ๕) การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)

^{๓๖}ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุดเสมอใจ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๐).

^{๓๗}เมตต์ เมตตการุณจิต, “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑).

- ๖) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน(Solicitor)
- ๗) การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
- ๘) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่มการ (Entrepreneur)
- ๙) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน (Employees)
- ๑๐) การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)^{๓๘}

สรุปว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจะมีใน ๔ ขั้นตอนคือ
 ขั้นที่ ๑ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ
 ขั้นที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
 ขั้นที่ ๓ การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
 ขั้นที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล^{๓๙}

แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนดังนี้
 ระดับที่ ๑ ไม่มีส่วนร่วม หมายถึงไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของศูนย์เลย / มีส่วนร่วม
 น้อยที่สุด
 ระดับที่ ๒ ร่วมรับรู้ หมายถึงมีส่วนรับรู้รับทราบการปฏิบัติกิจกรรมของศูนย์แต่ไม่มีส่วน
 ปฏิบัติและร่วมคิด/มีส่วนร่วมน้อย
 ระดับที่ ๓ ร่วมทำ หมายถึงมีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมทำกิจกรรมของศูนย์ตามที่ได้รับ
 มอบหมาย/มีส่วนร่วมปานกลาง
 ระดับที่ ๔ ร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ หมายถึงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้
 ข้อเสนอแนะและร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์แต่ไม่ได้ร่วมปฏิบัติ/มีส่วนร่วมมาก
 ระดับที่ ๕ ร่วมทำ/ร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ หมายถึงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้
 ข้อเสนอแนะตัดสินใจและร่วมปฏิบัติกิจกรรมนั้นด้วย/มีส่วนร่วมมากที่สุด^{๔๐}

^{๓๘} วรรณิกา ขมดี, การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี
 โครงการสารภีตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหา
 บัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖). หน้า ๑๑๓ – ๑๑๔.

^{๓๙} อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบาย
 สาธารณสุข, ๒๕๔๗.

^{๔๐} บุญเทียม อังสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ใน
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๒).

ลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคล ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

๒. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่ม ขบวนการ มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้างกลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน

๓. การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดี โดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิคความเร็ว การกระจายอำนาจสู่ประชาชน

๔. การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถาบัน มีการถ่ายทอดหรือขยายโครงสร้างทางอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม

๕. การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบายเน้นเรื่อง การยอมรับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เสียเปรียบทางสังคม แล้วนำมากำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ^{๔๑}

ดังนั้น จึงสามารถสรุปแนวคิดของลักษณะการมีส่วนร่วมที่ได้อธิบายมาดังกล่าวข้างต้นได้ว่าลักษณะการมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของบุคคลหรือคณะบุคคลในการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งผู้วิจัยขอเสนอลักษณะการมีส่วนร่วมออกเป็น ๓ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การมีส่วนร่วมใน การวางแผน นโยบาย หรือแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ขั้นตอนที่ ๓ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

สรุปว่าการที่มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมออกมาหรือกระทำการใดสิ่งหนึ่งออกมานั้นเกิดจากความต้องการของมนุษย์ (Human Needs) วัฒนธรรมประเพณีระบบของสังคมและแรงจูงใจต่าง ๆ นั้นเองส่วนในการที่ประชาชนจะเขามามีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นย่อม ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หรือปัจจัยหลายประการที่แต่ละคนมีแตกต่างกัน เช่น เงื่อนไขหรือปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมและทางด้านส่วนบุคคลเป็นต้น ซึ่งมีส่วนในการกำหนดความสำเร็จ และ ความเป็นไปได้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน จากการศึกษาเอกสาร วิชาการที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปออก เป็นแต่ละปัจจัยได้ดังนี้^{๔๒}

^{๔๑} อีระวัชร จันทระประเสริฐ, “การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานพระราชทานเพลิงศพนางสมศรี จันทระประเสริฐ”, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๘๓.

^{๔๒} จีระชัย ไกรกังวาร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกัตขยะมูลฝอย : ศึกษาเฉพาะเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๔).

ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

๒. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

๓. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้^{๔๓}

๒.๑.๗ การมีส่วนร่วมต้องมีลักษณะดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคล ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

๒. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่ม ขบวนการ มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้างกลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน

๓. การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดี โดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิคความเร็ว การกระจายอำนาจสู่ประชาชน

๔. การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถาบัน มีการถ่ายทอดหรือขยายโครงสร้างทางอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม

๕. การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบายเน้นเรื่อง การยอมรับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เสียเปรียบทางสังคม แล้วนำมากำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ^{๔๔}

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือพฤติกรรมที่แสดงออกต่อกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคล โดยจะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นบ่อยครั้งเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจและความผูกพันในการดำเนินกิจกรรม ทฤษฎีการมีส่วนร่วมเกี่ยวพันกับการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ

^{๔๓} อภิญา กังสนารักษ์, รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๔๔), หน้า ๑๔.

^{๔๔} อีระวัชร จันทระประเสริฐ, “การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานพระราชทานเพลิงศพนางสมศรี จันทระประเสริฐ”, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๘๓.

เพราะการมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนได้แสดงออกถึงการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ เพื่อให้โครงการที่กำหนดขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด^{๔๕}

๒.๑.๘ ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน มีผู้เสนอลักษณะของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน ๔ ขั้นตอน คือ

๑.การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

๒.การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

๓.การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

๔.การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้^{๔๖}

๒.๑.๙ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาโดยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้กำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๕ ระดับ เพื่อที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐจะเลือกตัดสินใจออกแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม มีรายละเอียด ดังนี้

^{๔๕}นิติภูมิ แสงประดับ, "ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย", วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

^{๔๖}อภิญญา กังสนารักษ์, รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๔๔), หน้า ๑๔.

ระดับที่ ๑ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน
ภาครัฐ (To Inform)

ระดับที่ ๒ การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ/การ
ปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ อย่างอิสระและเป็นระบบ (To consult)

ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือ
เกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงาน (To Involve)

ระดับที่ ๔ การที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาท
เป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ (To Collaborate)

ระดับที่ ๕ การเสริมอำนาจประชาชน (To Empower) เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้
ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใดๆ^{๔๗}

ระดับการมีส่วนร่วมออกแบ่ง ๕ ระดับ คือ

- ๑) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน / ครอบครัว / ชุมชนของตน
- ๒) การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่นการร่วมรับรู้ข้อมูลของตนจากแพทย์เพื่อจะ
เป็นแนวทางตัดสินใจให้ดีขึ้น เพราะสิ่งที่แพทย์เกี่ยวกับตนนั้น ตนเองอาจไม่รู้
- ๓) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Co – decision) โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมี
ส่วนได้เสียด้วย โดยแบ่งเป็น ๓ กรณีแล้วแต่กิจกรรมนั้นตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้
 - ๓.๑ ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ เช่น ก่อนเริ่มโครงการจะ
ตัดสินใจว่าโครงการควรทำขนาดใด ทำกิจกรรมอะไรบ้างเป็นต้นผู้อื่นมีส่วนร่วมด้วยน้อย
 - ๓.๒ ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ เช่นเมื่อเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียม
กันและจะตัดสินใจว่าจะเริ่มโครงการนั้นหรือไม่
 - ๓.๓ ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ เช่นเมื่อเป็นผู้รับประโยชน์จาก
น้ำที่ได้รับจากอ่างน้ำ กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ควรเป็นผู้มีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าหน้าที่ เป็นต้น
- ๔) การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น ร่วมสร้างถนนในชนบท
- ๕) การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ ไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านอื่นๆ^{๔๘}

^{๔๗}สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, "การประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำ
รับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑", (ระบบออนไลน์),แหล่งที่มา:
www.opdc.go.th, (๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑).

^{๔๘}นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง, (เชียงใหม่ :
สิริลักษณ์การพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗ – ๑๘.

ตารางที่ ๒.๑ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระดับการมีส่วนร่วม	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
๑) ระดับที่ประชาชนไม่มีส่วนร่วม	๘) ประชาชนคือผู้กำหนดสิ่งที่ต้องการและร่วมกันจัดการ ๗) ประชาชนได้ “ควบคุม” “บางส่วน” ๖) ประชาชน และรัฐมีส่วนร่วมเท่ากัน (โดยรัฐถือว่าประชาชนเป็น “หุ้นส่วน”)
๒) ระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมปานกลาง	๕) รัฐให้ประชาชนเข้าร่วมได้บางส่วน เช่น เป็นที่ปรึกษา, เข้าเป็นกรรมการ (แต่เพียงส่วนน้อย) ๔) ประชาชนได้รับการปรึกษา (โดยมีการถามความต้องการบ้าง)
๓) ระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยเต็มที่	๓) รัฐบอกให้ทราบ “มีอะไรบ้าง” ๒) รัฐคือผู้จัดการให้ ๑) รัฐคือผู้กำหนด (คิดให้แทน)

๒.๑.๑๐ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า การพัฒนาแบบนี้ จะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้นและยังได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎีสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้แก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในการปฏิบัติงานโดยผู้เกลี้ยกล่อม จะต้องมีศิลป ในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม รวมถึงความต้องการของผู้เกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น การเกลี้ยกล่อมจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนและถ้าการเกลี้ยกล่อมนั้นเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แล้วย่อมส่งผลถึงการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

๒) ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมใดๆ จำเป็นต้องให้ประชาชนในชุมชนและผู้ปฏิบัติงานมีขวัญทดการสร้างขวัญที่ต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนร่วมไม่เอารัดเอาเปรียบให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเป็นต้น ดังนั้น การระดมสร้างขวัญที่ดีย่อมทำให้เกิดความร่วมมือรวมใจในการปฏิบัติงาน

๓) ทฤษฎีการสร้างความรู้รักสามัคคีชาตินิยม (Nationalism) เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญนำไปสู่การมีส่วนร่วมเป็นความรู้สึกที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวพอใจเกียรติภูมิจงรักภักดีผูกพันต่อท้องถิ่น

๔) ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ร่วมกันเพราะ ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการร่วมกลุ่มคนจูงใจคนไปยังเป้าประสงค์ผลของการสร้างผู้นำทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบตั้งนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆด้วยดี

๕) ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยั่งยืนเพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานแต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้การบริหารเพราะธรรมชาติของคนจะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าหากไม่ควบคุมก็จะเป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นเพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติ ตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น

สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาชนบท หลักการสำคัญหรือหัวใจของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือจะต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในทุกขั้นตอนของทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ ทฤษฎีการสร้างความรู้รักสามัคคีชาตินิยม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร กล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการพัฒนาปัจจุบันวิถีชีวิตของประชาชน ถูกกระทบจากสิ่งต่างๆเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง ทำให้เกิดสภาพการต่างคนต่างอยู่ มุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหาของตนให้อยู่รอดไปในแต่ละวัน ไม่มีความสนใจต่อสังคมรอบข้าง ทำให้มีปัญหาตามมาหลายด้าน ที่นับว่าจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันเพื่อที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างตรงกับความต้องการของคนส่วนใหญ่

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒.๒.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกิจกรรมที่สมาชิกของสังคมได้กระทำลงไปโดยมิได้ถูกบังคับให้กระทำ ในการที่จะมีส่วนในเรื่องต่อไปนี้คือ

๑. การเลือกสรรผู้ปกครองของพวกตนไม่ว่าจะเลือกสรรโดยตรง (ด้วยตัวพวกเขาเอง คือ การออกเสียงเลือกตั้ง) หรือเลือกสรรโดยอ้อม (ด้วยการที่ “ตัวแทน” ของพวกเขาได้เป็นผู้เลือกแทนพวกเขา)

๒. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะกิจกรรมที่เรียกว่า “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” ประกอบไปด้วย

๑. การอภิปราย ถกเถียง พูดคุยเรื่องการเมือง

๒. การติดตามข่าวสาร ค้นหาข้อมูลด้านการเมือง

๓. การเข้าร่วมประชุม พบปะทางการเมือง

๔. การติดต่อสื่อสารกับผู้แทนทางการเมือง

๕. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

๖. การให้เงินช่วยเหลือพรรคการเมือง

๗. การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

๘. การช่วยรณรงค์หาเสียงให้พรรคการเมือง ซึ่งเรียกว่าเป็น หัวคะแนน (Canvassers) ในความหมายที่เป็นกลาง ๆ กล่าวคือ ไม่ได้หมายถึง การใช้เงินซื้อเสียง หรือการข่มขู่ให้เลือกหรือไม่เลือกพรรคการเมือง

๙. การช่วยร่างคำขวัญ คำปราศรัย สุนทรพจน์ ให้นักการเมือง และพรรคการเมือง

๑๐. การลงแข่งขัน “รับสมัครเลือกตั้ง” ทางการเมือง^{๔๔}

คำว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบกว้างๆ ไว้มากมาย ความหมายดังนี้

การเข้าร่วมทางการเมือง หมายถึง สภาพที่บุคคลไม่อยากจะเข้าไปร่วมทางการเมือง เพราะเห็นว่า หาประโยชน์อะไรไม่ได้เลยหรือได้น้อยมาก การเข้าร่วมทางการเมืองจะหมายความรวมไปถึงผู้ที่มีความกระตือรือร้นหรือตื่นตัวทางการเมืองเป็นพิเศษ เช่นผู้ที่สมัครเข้ารับเลือกตั้งเพื่อเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้าร่วมการประชุมทางการเมือง และการใช้เวลาสนใจต่อปัญหาสาธารณะ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการเข้าร่วมทางการเมืองในระดับต้นๆ ด้วยเช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง(ซึ่งถือว่าการกระทำที่มีแรงจูงใจน้อยมาก) หรือการไม่ได้ไปเลือกตั้ง ทว่าได้

^{๔๔} สมพิศ คล้ายวงษ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๑๘-๒๐ ปี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓).

พูดคุยและสนทนากันในเรื่องราวทางการเมืองกับเพื่อนบ้าน การแสดงความคิดเห็นและประชาติทางการเมือง การให้ความสนใจข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน รวมทั้งการกระทำที่มีความหมายต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีสถานะที่เป็นสถาบัน นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการกระทำที่เป็นครั้งคราวซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างทันทีทันใดและมีระดับความรุนแรง เช่น การจลาจลวุ่นวาย การรวมกลุ่มยกพวกตีกัน การลอบฆ่ากันในทางการเมือง และยังเป็นกรกระทำที่เป็นความพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติการของข้าราชการ

แต่ทว่าในขณะเดียวกัน ในแต่ละสังคมการกระทำทางการเมืองจะมีความแตกต่างกันออกไป ในสังคมหนึ่งอาจถือ ว่าเป็นการกระทำทางการเมืองแต่อีกสังคมหนึ่งอาจถือว่าไม่เป็นก็ได้หรือแม้กระทั่งในวันเวลาหนึ่งอาจจะเป็น แต่อีกเวลาหนึ่งไม่นับว่าเป็น เช่น การรวมกลุ่มแล้วทำลายทรัพย์สิน ในบางครั้งบางแห่งจะมองว่าเป็นการกระทำที่เป็นอาชญากร แต่ก็อาจมองว่าเป็นการกระทำทางการเมืองในอีกทัศนะหนึ่งก็ได้เช่นกัน^{๕๐} การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายของประชาชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์โดยตรงมากหรือน้อยในการมีอิทธิพลต่อการเลือกของเจ้าหน้าที่รัฐบาล หรือการกระทำที่กำลังดำเนินการอยู่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเน่นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง จะต้องมิลักษณะดังนี้

๑. เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมของพลเมืองเพราะบุคคล รวมทั้งผู้ที่เฉื่อยชาต่อกฎเกณฑ์ต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอาชีพ ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐบาลเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง และพวกหัวคะแนน

๒. เป็นกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจในการเลือกของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล^{๕๑}

^{๕๐} จุฑามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗).

^{๕๑} จุฑามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗).

๒.๒.๒ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งก็ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ในแง่มุมต่างๆ ดังต่อไปนี้

จำแนกรูปแบบและกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะกว้างและชัดเจนไว้ ๓ รูปแบบคือ

๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) ซึ่งเห็นว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำ เพราะทำให้ผู้นำจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายเพื่อคะแนนเสียงของตน แต่คะแนนเสียงดังกล่าวนี้คือความเห็นเกี่ยวกับความชื่นชมของพลเมืองที่มีต่อผู้นำได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น มิได้แสดงความชื่นชอบเป็นพิเศษ สำหรับขอบเขตของผลผลิตของการเลือกตั้งนั้นกว้างขวางมาก และมีอิทธิพลเหนือพลเมืองและแรงกดดัน ทำให้คะแนนเสียงเป็นเหมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล

๒. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง (Campaign activity) ซึ่งพบว่า การที่พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ทำให้สามารถเพิ่มอิทธิพลเหนือผลการเลือกตั้งได้ โดยการกำหนดคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่งไว้ก่อน และมีอิทธิพลต่อผู้นำไว้เช่นเดียวกับกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ยากและต้องการความคิดริเริ่มสร้างมากกว่าการลงคะแนนเสียงสำหรับขอบเขตของกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง

๓. การร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือองค์กรทางสังคม (Cooperative activity) ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การกระทำร่วมกันเป็นกลุ่มหรือกลุ่มองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการเมืองและสังคม เพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินงานของรัฐบาล การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นเวลาใดก็ได้ และจะเกี่ยวกับปัญหาใดของกลุ่มก็ได้ นอกจากนี้อาจเป็นการกระทำร่วมกันในกิจกรรมภายในองค์กรที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อรัฐบาลมากกว่ารูปแบบที่ ๒ เนื่องจากมีคนจำนวนมากเข้าร่วมและอาจมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้ อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ต้องการความคิดริเริ่มบ้างเช่นกันสำหรับขอบเขตของกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ได้แก่ การทำงานร่วมกับคนอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาท้องถิ่น การตั้งกลุ่มทำงานเพื่อท้องถิ่นและเป็นสมาชิกที่บทบาทในหาทางแก้ปัญหาชุมชน การติดต่อเจ้าหน้าที่

ท้องถิ่นร่วมกับคนอื่นๆ การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษร่วมกับคนอื่นๆ การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับสังคม และการติดต่อเจ้าหน้าที่ระดับพิเศษเกี่ยวกับปัญหาสังคม^{๕๒}

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ออกเป็น ๕ รูปแบบดังนี้

๑. กิจกรรมการเลือกตั้ง (Electoral activity) หมายถึง กิจกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง และการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง

๒. การวิ่งเต้น (Lobby) หมายถึง การติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมืองเพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและกำหนดนโยบายของรัฐบาลโดยใช้ข้อมูลต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

๓. กิจกรรมองค์กร (Organization activity) เป็นกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยมีจุดหมายที่จะเข้าไปมีส่วนในเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนรวมก็ได้

๔. การติดต่อเฉพาะเรื่อง (Contracting) หมายถึง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของราชการเป็นการส่วนตัว โดยมุ่งหวังประโยชน์ส่วนตัวเฉพาะครอบครัวหรือหมู่คณะของตน

๕. การใช้ความรุนแรง (Violence) หมายถึง กิจกรรมที่พยายามสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายรัฐบาล โดยกระทำร้ายร่างกาย ทรัพย์สิน กิจกรรมนี้อาจดำเนินไปโดยมีจุดหมายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบทางการเมืองเช่น ก่อรัฐประหาร การลอบสังหารผู้นำทางการเมือง หรืออาจมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองเช่น ปฏิวัติ^{๕๓}

๒.๒.๓ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจากน้อยไปหามาก ดังนี้

๑. ไม่ไปลงคะแนนเสียง

๒. ไปลงคะแนนเสียง

^{๕๒} จุฑามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗).

^{๕๓} จุฑามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗).

๓. การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง
ลดปัญหาการเมือง หรือติดกระดุมที่มีตราพรรคการเมือง

๔. ช่วยวางแผนเลือกตั้ง โฆษณาหาเสียง เช่น แจกใบปลิว

๕. เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งทางการเมือง

๖. เป็นผู้มีตำแหน่งทางการเมือง เช่น ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร นายกเทศมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน^{๕๔}

๒.๒.๔ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง ดังนี้

๑. ปัจจัยทางด้านเพศ

เพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ ยังพบว่าในหมู่คนที่มีสถาน
ภาพต่ำ อัตราการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันมาก (ผู้ชายเข้า
มีส่วนร่วมมากกว่าผู้หญิง) แต่ในหมู่คนที่มีสถานภาพสูง อัตราความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของผู้ชายและผู้หญิงมีน้อยมาก สิ่งที่ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีอัตราการมีส่วนร่วมทางการเมือง
แตกต่างกันนั้น พบว่า มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ชายมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพในการเมือง
มากกว่าผู้หญิง กล่าวคือ ความรู้สึกว่าตนมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับความสำเร็จ
ของการเมืองมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ มีผลแบบท ยังพบว่าอัตราความแตกต่างในการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของเพศชายและเพศหญิงจะลดน้อยลงก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่มาก
ขึ้น คือ ผู้หญิงมีความรู้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการออกไปทำงานนอกบ้าน และมีการขยายตัวของ
การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิทธิสตรี

๒. ปัจจัยทางด้านอายุ

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่ายิ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้น ผู้มีส่วนร่วม
ทางการเมืองจะมีอายุสูงขึ้นโดยเฉพาะผู้ที่อายุตั้งแต่ ๓๐ ถึง ๕๐ ปี และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
จะลดลงเมื่อผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีอายุ ๖๐ ปี ซึ่งหมายความว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงบวก
กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ๒ ช่วงอายุดังกล่าว ซึ่งผลการศึกษาต่างๆ จะสอดคล้องกัน^{๕๕}

^{๕๔} สมพิศ คล้ายวงษ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๑๘-๒๐ ปี”,
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓).

^{๕๕} Milbrath, Leser W., *Political participation*, (New York: University of Buffalo Press,
1971), pp. 122-124.

๓. ปัจจัยทางด้านสถานะทางสังคม

สถานภาพการสมรสการสมรสเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาท ซึ่งเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบท ชาวชนบทจะสมรสเมื่ออายุยังน้อย และมีความตั้งใจที่จะสมรสหรือแต่งงาน ทั้งนี้ เพราะชาวชนบทถือว่าการแต่งงานเท่ากับการทำให้สถานภาพทางสังคมความเป็นผู้ใหญ่ให้แก่ผู้สมรส ดังนั้น การสมรสจึงเท่ากับว่าเป็นการกำหนดสถานภาพและบทบาทของคู่แต่งงานให้มีมากขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง^{๕๖}

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน^{๕๗}

ความสัมพันธ์ของการศึกษากับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ดังต่อไปนี้^{๕๘}

๑. บุคคลที่มีการศึกษาดี จะตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลแต่ละคนมากกว่าบุคคลที่ระดับการศึกษาน้อย
๒. บุคคลที่มีการศึกษาดี จะติดตามข่าวสารทางการเมือง และให้ความสนใจต่อการรณรงค์หาเสียงมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อย
๓. บุคคลที่มีการศึกษาดี จะยังมีข่าวสารทางการเมืองมาก
๔. บุคคลที่มีการศึกษาดี จะมีความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกว้างขวางมาก ความสนใจต่อการเมือง จะมีเป้าหมายหรือประเด็นที่กว้างกว่า
๕. บุคคลที่มีการศึกษาดี มีแนวโน้มว่าจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการถกเถียงพูดคุยทางการเมืองกัน
๖. บุคคลที่มีการศึกษาดี รู้สึกมีอิสระที่จะพูดคุยเรื่องการเมืองกับคนโดยทั่วไป
๗. บุคคลที่มีการศึกษาดี จะมีแนวโน้มว่า จะมองว่าตนเองมีความสามารถที่จะใช้อิทธิพลกับรัฐบาลได้

^{๕๖} ศราวุธ ศรีแสงใส, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔).

^{๕๗} Koufman, H.F. participation organized activities in selected kentucky localities .Agricultural Experiment Station Bulletins. March , 1949.

^{๕๘} Almond, Gabriel A., & Verba, Sydney, The civic culture: Political attitude and democracy in five nations, (Boston : Little Brown, 1963), P. 190.

๒.๒.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา ๕๖ : บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๗ : บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบพิจารณาในเรื่องดังกล่าว การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมืองการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

มาตรา ๕๘ : บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

มาตรา ๕๙ : บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว

มาตรา ๖๖ : บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา ๖๗ : สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสมการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระ

ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการ การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมี การดำเนินการดังกล่าว^{๕๙}

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๓/๑ การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐควมมี ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดผลขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจอำนาจ ตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ให้คำนึงถึงความ และประเมินผลการปฏิบัติงาน^{๖๐}

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ ในหมวดที่ ๒ การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนข้อ (๓) ได้กำหนดให้ในการ ปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการนั้น ก่อนเริ่มดำเนินการ ส่วนราชการนั้นจะต้องดำเนินการรับฟังความ คิดเห็นของประชุมชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนร่วมจะ ได้รับจากภารกิจนั้น และ ข้อ (๔) ให้ถือเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นและ ความพึงใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการเพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม^{๖๑}

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยพ.ศ.๒๕๕๑ – ๒๕๕๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ปรับรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการเกิดการแสวงความร่วมมือและสร้างเครือข่าย กับฝ่ายต่างๆ

รวมทั้งเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีกลยุทธ์คือ สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารราชการโดย

๑) สร้างความรู้และความเข้าใจแก่เครือข่ายภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในการ พัฒนาระบบราชการ เน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง (Action Learning) เพื่อให้ภาคประชาชนมี ศักยภาพในการเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้นจนถึงระดับของการเข้ามาเป็นหุ้นส่วน และร่วม ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการภาครัฐได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง รวมทั้งกระตุ้นให้

^{๕๙}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก, วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐.

^{๖๐}พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๖, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔.

^{๖๑}พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๐๐ ก. วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๖.

เกิดความรู้และความตระหนักในสำนึกพลเมืองว่าจะต้องเข้ามาเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐรวมถึงองค์กรปกครองท้องถิ่น

๒) พัฒนารูปแบบ กลไก ระบบ และวิธีทำงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น วางหลักเกณฑ์ให้แต่ละส่วนราชการจัดให้มีระบบการปรึกษาหารือกับประชาชน สำรวจความต้องการของประชาชนในโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและให้ข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการช่วยกันทำให้เกิดการบริการสาธารณะที่ดียิ่งขึ้น

๓) ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการภาคประชาชน (Lay Board) ในทุกระดับ และจัดให้มีอาสาสมัครภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการริเริ่มให้มีการวางแผนและจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Planning and Budgeting)^{๒๒}

การประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑ ตัวชี้วัดที่ ๖ ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการ พิจารณาจากกระบวนการบริหารราชการและการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เพื่อกระตุ้นการปรับระบบราชการสู่การบริการราชการที่เปิดเผยโปร่งใส เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาระบบการบริหารราชการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

จากบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบต่างๆที่ได้ตราไว้เพื่อรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานเบื้องต้นของประชาชนพลเมืองไทย เพื่อให้ราชการได้ตระหนักและเน้นการปฏิบัติราชการเพื่อสนองตอบในการแก้ปัญหาให้กับประชาชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นกระบวนการราชการจะต้องปฏิบัติหรือที่มีผลกระทบใดๆ ควรจะต้องมีการตรวจสอบถ่วงดุล โดยกระบวนการประชาชนในการมีส่วนร่วมรับรู้รับทราบและวางแผนร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้พัฒนาในด้านต่างๆเป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานสากล

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นหน่วยราชการที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีวิวัฒนาการในการบริหารงานมาตั้งแต่อดีตถึง

^{๒๒} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. "แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๕". (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา : www.opdc.go.th, ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑.

ปัจจุบันอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐบาล ซึ่งทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทได้รับการเอาใจใส่มากขึ้นกว่าเดิมจากอดีต ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานและปกครองตนเอง

๒.๓.๑ ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบล มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล ไว้หลากหลาย ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างมาเฉพาะที่เห็นว่ามีน่าสนใจศึกษา ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กล่าวไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากแรงผลักดันของประชาชนและรัฐบาลที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจไปสู่องค์การบริหาร และองค์การปกครองตนเองในระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองและบริหารตามหลักการปกครองตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบลจึงถูกก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗^{๖๓}

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘^{๖๔}

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖) ซึ่งได้บัญญัติให้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น พัฒนาไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภา

^{๖๓} กรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประสานมิตร, ๒๕๔๖), หน้า ๓.

^{๖๔} ไกรวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต, ปรับปรุงใหม่, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕๔.

ตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา^{๖๕}

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง รูปแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริงอันเป็นการสนองตอบต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่และมีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด^{๖๖}

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน^{๖๗}

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล คือ ความพยายามในการที่จะร่วมมือดำเนินงานของส่วนราชการต่างๆ หรือดำเนินกิจการต่างๆ โดยเฉพาะในการบริหารจัดการงานต่างๆ ของภาครัฐทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นโดยผ่านการบริหารงานราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นภายใต้องค์การปกครองท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๒.๓.๒ ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนการกระจายอำนาจให้แก่การปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง มีความสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในระดับตำบลทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ซึ่งในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบท เป็นองค์กรที่มีพลังประชาชนในท้องถิ่นและ

^{๖๕} สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง), (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๖๓.

^{๖๖} อุดม เขยแก้ว, หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา อบต.ประชาธิปไตยของชาวบ้าน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๕), หน้า ๓๓-๓๔.

^{๖๗} Holloway, อังใน สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง, “ผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและกำกับดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗), หน้า ๓๕- ๓๖.

ใกล้ชิดกับประชาชนในชนบท จึงน่าจะรู้ถึงปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบล มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไว้หลากหลาย ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างมาเฉพาะที่เห็นว่าน่าสนใจศึกษา ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญ ดังนี้

๑. เป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน และชุมชน ตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

๒. เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนฐานราก มีความอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา อำนาจความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

๓. เป็นองค์กรที่มีผู้แทนประชาชนเข้าไปบริหารงานทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายบริหาร คือ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาตำบล หมู่บ้านตรงกับความต้องการอันแท้จริงของประชาชน

๔. เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่ไม่กว้างนัก ทำให้ประชาชนมองเห็นภาพรวมอย่างชัดเจน และมีส่วนร่วมได้ไม่ยาก

๕. เป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองในระดับต่างๆ รวมทั้งในระดับชาติต่อไป

๖. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย^{๖๘}

๒.๓.๓ ความเป็นมาและการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยมีการเปลี่ยนแปลงสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้^{๖๙}

^{๖๘} บัญญัติ พุ่มพันธ์, องค์การบริหารส่วนตำบล.ของเรา : ท้องถิ่นของเรา, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑.

^{๖๙} ไกรวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๘), หน้า ๒๔๐.

๑) รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล ได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๒) รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ได้รับฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลได้มีการเสนอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ของ อบต. เป็นต้น

และในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔, ฉบับที่ ๕) โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคล ที่มาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

๒.๓.๔ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล

๑) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ ๒ คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละ หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง ๑ หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๖ คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง ๒ หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ ๓ คน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา ๑ คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือกเป็นประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ ในกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบวาระเวลา ๔ ปีก็ให้ถือว่าเป็น ๑ วาระและเมื่อได้ดำรงตำแหน่ง ๒ วาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลา ๔ ปี นับแต่วันที่พ้นตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล อาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน ๒ คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คนซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๓) พนักงานส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการ บริหารงานออกเป็น (๑) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (๒) ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น ให้ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คนเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่ตามที่มิ กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

แผนภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖^{๗๐}

๔) อำนาจหน้าที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้^{๗๑}

๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตาม (๑) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๕) อำนาจหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลอำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือปฏิบัติราชการของรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

^{๗๐}โกวิท พวงงาม, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ ๔ องค์การบริหารส่วนตำบล, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗), หน้า ๑๑.

^{๗๑}โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า ๒๔๔-๒๔๕.

ในกรณีที่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลตามลำดับที่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รักษาราชการแทน

๖) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้ง ในด้านเศรษฐกิจสังคม และ วัฒนธรรม และภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้^{๗๒}

- ๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- ๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- ๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- ๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๘)

- ๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- ๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- ๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- ๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- ๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- ๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- ๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

^{๗๒} สุรพล สุยะพรหม, ผศ.ดร. การเมืองกับการปกครองของไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๒๓๓-๒๓๔.

- ๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- ๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- ๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- ๑๒) การท่องเที่ยว
- ๑๓) การผังเมือง

๗) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้^{๗๓}

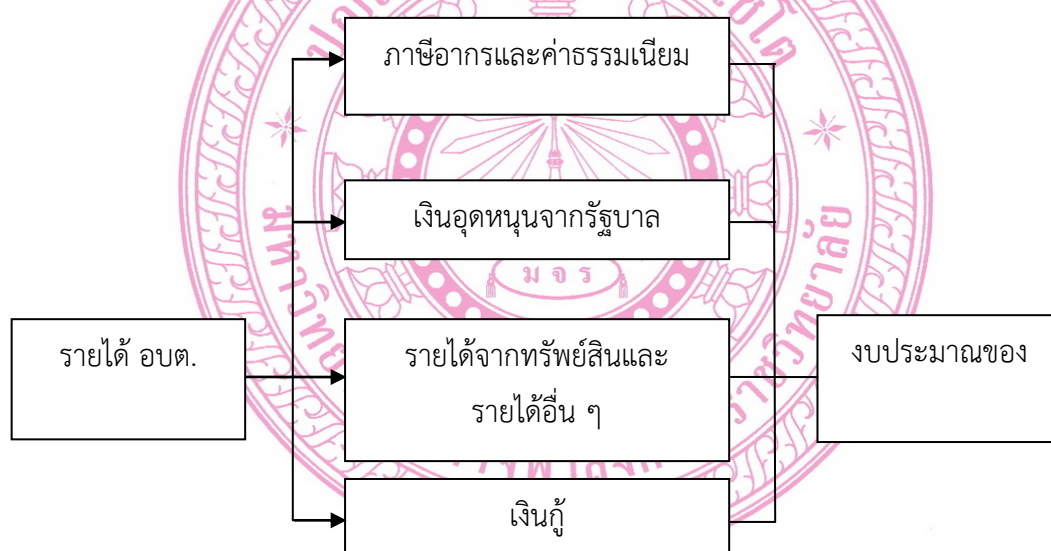
๑. รายได้จากอากรและค่าธรรมเนียม ดังนี้
 - ๑) ภาษีบำรุงท้องที่
 - ๒) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
 - ๓) ภาษีป้าย
 - ๔) อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์
 - ๕) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
 - ๖) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
 - ๗) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
 - ๘) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นพนัน
 - ๙) อากรนกนางแอ่น
 - ๑๐) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
 - ๑๑) เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
 - ๑๒) ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
 - ๑๓) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
 - ๑๔) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
 - ๑๕) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
 - ๑๖) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
 - ๑๗) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - ๑๘) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด

^{๗๓} ภิวัตน์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า ๒๔๖-๒๔๙.

๒. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

๓. รายได้จากทรัพย์สินและรายได้อื่น ๆ ดังต่อไปนี้

- ๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๓) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๔) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- ๕) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- ๖) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

แผนภาพที่ ๒.๒ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๘) รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้^{๗๔}

- ๑) เงินเดือน
- ๒) ค่าจ้าง
- ๓) เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- ๔) ค่าใช้สอย

^{๗๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕๐.

- ๕) ค่าวัสดุ
- ๖) ค่าครุภัณฑ์
- ๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
- ๘) ค่าสาธารณูปโภค
- ๙) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- ๑๐) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

เงินค่าตอบแทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การจัดเกณฑ์อัตราค่าจ้างของพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งเป็น ๕ ชั้น รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ เกณฑ์อัตราค่าจ้างพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล

ชั้นองค์การบริหารส่วนตำบล	เกณฑ์รายได้	จำนวนพนักงานส่วนตำบล
๑	๒๐ ล้านบาทขึ้นไป	๒๑
๒	๑๒ – ๒๐ ล้านบาท	๑๒
๓	๖ – ๑๒ ล้านบาท	๖
๔	๓ – ๖ ล้านบาท	๔
๕	ไม่เกิน ๓ ล้านบาท	๓

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีการประกาศใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการ

ประกาศใช้พร้อมกันทั่วประเทศ กำหนดให้ หมวดที่ ๑๑ ระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและการ

ปฏิบัติงาน ข้อ ๒๒๕ ให้กำหนดขนาดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็น ๓ ขนาด ดังนี้^{๗๕}

^{๗๕}สำนักงานเลขาธิการ อบต.อุบลราชธานี, คู่มือการบริหารงานบุคคล อบต. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, (อุบลราชธานี : ม.ป.พ., ๒๕๔๒), หน้า ๘๔.

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๑ กำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่
๒. องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๒ และชั้น ๓ กำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๔ และชั้น ๕ กำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

จากโครงสร้างในอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการปรับเปลี่ยนเรื่อยมาจากการมีสมาชิกที่มาจากการมีตำแหน่ง และอยู่ในสายการบังคับบัญชาของการบริหารส่วนภูมิภาค เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล มาเป็นสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากขึ้น และความเป็นอิสระในการบริหารมากขึ้นด้วย

๒.๔ ข้อมูลพื้นที่ศึกษา

ประวัติความเป็นมา

คำว่า “นาสาร” มาจากชื่อของภูมิประเทศของตำบล คือเป็นพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ของพืชผลผลิต พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม เหมาะที่จะทำนาปลูกข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ ได้ผลผลิตที่เป็นข้าวสารที่เต็มเม็ดเต็มหน่วยทำให้เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ได้ชื่อของตำบลนี้ว่า “ตำบลนาสาร” ตำบลนาสาร ในสมัยก่อนได้มีการปกครองท้องที่โดยชื่อตำแหน่งกำนันจะเรียกว่า “ขุน” ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจะเรียกว่า “หมื่น” ฉะนั้นกำนันตำบลนาสารจะเรียกว่า “ขุนนาสาร” ตำบลนาสารมีเนื้อที่ทั้งหมด โดยประมาณ 27.747 ตารางกิโลเมตร (17,341,875.- ไร่) เนื้อที่ตำบลนาสารส่วนใหญ่รองรับอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนาข้าวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อ “นาสาร” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

สภาพทั่วไป

ตำบลนาสาร เป็นพื้นที่ราบลุ่มเมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำท่วมขังพื้นที่ สามารถปลูกพืชได้เพียงบางส่วน ตำบลนาสารอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอพระพรหม ประมาณ 4 ก.ม. ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช 15 ก.ม. โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ที่ตั้ง

ทิศเหนือ จดตำบลไชยมนตรี และตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้

จดตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก

จดเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก

จดตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภูมิอากาศ

ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตอนกลางของภาคใต้ จึงมีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน แต่อากาศโดยทั่วไปไม่ร้อนจัด เนื่องจากมีอิทธิพลของมรสุมพัดผ่านจากทะเลทั้งสองฝั่ง จึงมีฤดูเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓,๖๒๙ คน โดยจำแนกเป็น ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ประชาชนในหมู่ ๑ บ้านหนองลูง	จำนวน ๓๖๕ คน
๒. ประชาชนในหมู่ ๒ บ้านมะม่วงตลอด	จำนวน ๓๖๒ คน
๓. ประชาชนในหมู่ ๓ บ้านพระเพลิง	จำนวน ๑,๑๕๖ คน
๔. ประชาชนในหมู่ ๔ บ้านมะม่วงขาว	จำนวน ๓๖๒ คน
๕. ประชาชนในหมู่ ๕ บ้านหนองแซ่	จำนวน ๒๗๖ คน
๖. ประชาชนในหมู่ ๖ บ้านห้วยพระ	จำนวน ๓๖๕ คน
๗. ประชาชนในหมู่ ๗ บ้านทุ่งปลั่ง	จำนวน ๗๔๓ คน

รายนามผู้ใหญ่บ้านทั้ง ๗ หมู่บ้าน

๑. นายคล้อย ขอบพจน์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๒. นายพรชัย ศิริวรรณ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๓. นายปานเทพ รัสโมน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๔. นายบุญญา นาคเนตร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๕. นายสมโภช ฐรกิจ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๖. นายสายัญ นาควานิช	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๗. นายกฤษฏา มิตรมาน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้อย่างหลากหลายซึ่งแต่ละงานวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแง่มุมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีดังนี้

ศรีธรรม โรจนสุพจน์ ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมจัดการป่าชุมชนของชาวบ้านห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านห้วยแก้วในยุคบุกเบิกมีความเกี่ยวข้องกับป่าอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือความเชื่อในยุคนี้ชาวบ้านใช้ป่าและรักษาป่าควบคู่กันไป เป็นการจัดการป่าตามวิถีชีวิตดั้งเดิม ต่อมาเมื่อรัฐนำป่าห้วยแก้วให้เอกชนเช่า ชาวบ้านส่วนหนึ่งชุมนุมเรียกร้องจนได้ป่ากลับคืนมา และได้ชื่อว่าเป็นป่าชุมชนแห่งแรกของประเทศไทย แต่ก็ต้องแลกมาด้วยชีวิตและสายสัมพันธ์ของชุมชน เมื่อได้ป่ากลับคืนมา ชาวบ้านห้วยแก้วจัดการป่าชุมชน โดยจัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน มีการวางแผน ตั้งกฎเกณฑ์ และมีการดำเนินงาน แต่มีความกระตือรือร้นในช่วงเวลาหนึ่ง และพบว่า การสื่อสารภายในชุมชนช่วงเกิดวิกฤติการณ์ชาวบ้านใช้สื่อหลายรูปแบบและเป็นระบบ การสื่อสารมีลักษณะที่มีชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง แต่การสื่อสารมีเพียงการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการในกลุ่มที่ใช้ป่าพบว่าแกนนำได้ติดต่อสื่อสารกับภายนอกชุมชนมาก แกนนำมีบทบาทในเครือข่ายป่าชุมชน แต่ประโยชน์ที่ได้กลับมาในหมู่บ้านห้วยแก้วมีน้อยในการผลิตสื่อสมัยใหม่ ๓ สื่อของชาวบ้านคือ สื่อสไลด์ สื่อวีดิทัศน์ และจัดรายการวิทยุชุมชน พบว่าชาวบ้านมีส่วนร่วมในทุกองค์ประกอบของการสื่อสาร ทุกระดับของการมีส่วนร่วม และทุกขั้นตอนของการผลิต เป็นการสื่อสารตามแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม^{๗๖}

สิทธิศานต์ ชัยพิกุลิต ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : การศึกษาการจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบล อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย” จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๒๘ ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอยในระดับปานกลาง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน รายได้ อาชีพ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยได้แก่ ระดับ

^{๗๖} ศรีธรรม โรจนสุพจน์, “การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมจัดการป่าชุมชนของชาวบ้านห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพายัพ, ๒๕๔๘).

การศึกษา รายได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย^{๗๗}

จุฬามาศ ประยูรทอง ได้สรุปความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบกว้าง ๆ ไว้หลายความหมาย ดังนี้

การเข้าร่วมทางการเมือง หมายถึง สภาพที่บุคคลไม่อยากจะเข้าไปร่วมทางการเมือง เพราะเห็นว่า หาประโยชน์อะไรไม่ได้เลยหรือได้น้อยมาก การเข้าร่วมทางการเมืองจะหมายความรวมไปถึงผู้ที่มีความกระตือรือร้นหรือตื่นตัวทางการเมืองเป็นพิเศษ เช่นผู้ที่สมัครเข้ารับเลือกตั้งเพื่อเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้าร่วมการประชุมทางการเมือง และการใช้เวลาสนใจต่อปัญหาสาธารณะ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการเข้าร่วมทางการเมืองในระดับต้น ๆ ด้วย เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งถือว่าการกระทำที่มีแรงจูงใจน้อยมาก) หรือการไม่ได้ไปเลือกตั้ง ทว่าได้พูดคุยและสนทนากันในเรื่องราวทางการเมืองกับเพื่อนบ้าน การแสดงความคิดเห็นและประชาติทางการเมือง การให้ความสนใจข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

การเข้าร่วมทางการเมืองหมายถึง การกระทำที่มีความหมายต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีสถานะที่เป็นสถาบัน นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการกระทำที่เป็นครั้งคราวซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างทันทีทันใดและมีระดับความรุนแรง เช่น การจลาจลจู่โจม การรวมกลุ่มยกพวกตีกัน การลอบฆ่ากันในทางการเมือง

การเข้าร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำที่เป็นความพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติการของข้าราชการ

การเข้าร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำที่มีผลกระทบต่อการเมืองในระดับชาติ และการเมืองในระดับท้องถิ่น

การเข้าร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำทางการเมือง แต่ทว่าในขณะเดียวกัน ในแต่ละสังคมการกระทำทางการเมืองจะมีความแตกต่างกันออกไป ในสังคมหนึ่งอาจถือ ว่าเป็นการกระทำทางการเมืองแต่อีกสังคมหนึ่งอาจถือว่าไม่เป็นก็ได้หรือแม้กระทั่งในวันเวลาหนึ่งอาจจะเป็น แต่อีกเวลาหนึ่งไม่นับว่าเป็น เช่น การรวมกลุ่มแล้วทำลายทรัพย์สิน ในบางครั้งบางแห่งจะมองว่าเป็นการกระทำที่เป็นอาชญากร แต่ก็อาจจะมองว่าเป็นการกระทำทางการเมืองในอีกทัศนะหนึ่งก็ได้เช่นกัน^{๗๘}

^{๗๗} สิทธิศานต์ ชัยพิภุสิต, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : ศึกษากรณีการจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภوتاบ่อ จังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๔).

^{๗๘} จุฬามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗).

ปิยพร ถิตย์ประเสริฐ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุช่วง ๓๑-๔๐ ปี มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรมได้แก่มีตำแหน่งทางการเมืองและการทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมืองการได้รับตำแหน่งทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับกลางหรือกลุ่มผู้มีส่วนร่วมได้แก่การบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือพรรคการเมืองเข้าร่วมชุมนุมประท้วงระดับประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำหรือเข้าร่วมในกิจกรรมน้อยส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำหรือจัดอยู่ในกลุ่มผู้ดูแลการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียงแค่พูดคุยเรื่องทางการเมืองการเข้ารับฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนกลุ่มตัวอย่างเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงโดยสรุปประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำผลมาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนประกอบด้วยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ต้องใช้เวลาหาเลี้ยง^{๗๙}

ฤทัยรัตน์ กากิ่ง ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์อำเภอพระสมุทรเจดีย์จังหวัดสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมากกว่าประชาชนเพศหญิง อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ในทุกองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือพรรคการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ในทุกองค์ประกอบเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง รายได้มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบการสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมีความสัมพันธ์กับรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๘๐}

สมพิศ คล้ายวงษ์ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๑๘-๒๐ ปี ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ ๒๐ ปี อยู่ในระหว่างศึกษาระดับ

^{๗๙}ปิยพร ถิตย์ประเสริฐ, “การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘).

^{๘๐}ฤทัยรัตน์ กากิ่ง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

ปริญญาตรีศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ ๑ สถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและมีภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพมหานครพฤติกรรมความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกได้ดังนี้ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่สม่ำเสมอร้อยละ ๗๗. ๑ ใช้โทรศัพท์ในการติดตามข่าวสารร้อยละ ๓๕.๕ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนานๆครั้งร้อยละ ๗๗.๗ ฟังคำปราศรัยของนักการเมืองติดตามบ้างพอสมควรร้อยละ ๗๒.๑ เคยชักชวนญาติพี่น้องและผู้อื่นร้อยละ ๗๒.๘ เคยตรวจดูบัญชีรายชื่อร้อยละ ๗๑.๑ ใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้เป็นครั้งแรกร้อยละ ๕๐.๘ เกิดความเบื่อหน่ายการเมืองเป็นเหตุผลสำคัญไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้งร้อยละ ๒๖.๒ เป็นหน้าที่ของพลเมืองเป็นเหตุผลสำคัญที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งร้อยละ ๓๓.๙ เมื่ออายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ไปใช้สิทธิเลือกตั้งแน่ๆเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองร้อยละ ๕๕.๑ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่างๆต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่าสภาพภูมิหลังได้แก่เพศอายุระดับการศึกษา ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕^{๔๑}

สุเมธ สุธีร์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นแต่งงานแล้วมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และไม่มีญาติเป็นนักการเมือง มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส รายได้ ต่อเดือน การรับรู้ข่าวสาร^{๔๒}

สมพิศ คล้ายวงษ์ สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ดังนี้คือ เป็นการกระทำกิจกรรมของประชาชนในสังคมที่ได้มีส่วนร่วมกระทำร่วมกันในทางการเมือง พฤติกรรมที่แสดงออกโดยสมัครใจ และถูกต้องตามกฎหมายของสมาชิกในสังคม ถึงการให้ความสนใจในทางการเมือง และแสดงบทบาทในฐานะที่เป็นผู้ร่วมอยู่ในกลไกทางการเมืองของสังคมโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล และไม่จำเป็นจะต้องมีจุดประสงค์ที่ไปไกลถึงขนาดมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ของรัฐบาล เพียงแต่โดยการแสดงบทบาททางๆ เช่น การพูดคุยและ

^{๔๑}สมพิศ คล้ายวงษ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ ๑๘-๒๐ ปี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓).

^{๔๒}สุเมธ สุธีร์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี”, ภาคนิพนธ์ศิลปะ ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖).

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองฟังการอภิปรายทางการเมือง และการหาเสียง เข้าร่วมการรณรงค์ต่าง ๆ ทางการเมือง ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ให้การสนับสนุนการเมืองและพรรคการเมือง ลงสมัครเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เป็นต้น^{๘๓}

ตะติยาวัฒน์ สุวรรณศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านส่งเสริมให้ประชาชนสนใจการเมือง ด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและด้านการส่งเสริมในกระบวนการจัดการเลือกตั้ง^{๘๔}

วิทยา บุญยะเวชชีวิน ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓๕๙ คน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู อยู่ในระดับปานกลางโดยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือการชักชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และน้อยที่สุดคือ การร่วมชุมนุมหรือเดินขบวนขับไล่สมาชิกสภาเทศบาลหรือเจ้าหน้าที่เทศบาล สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู คือ การผ่านสังคมประเพณีทางการเมือง การผ่านการบ่มเพาะทางการเมือง การมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย และการเข้าถึงข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่เกินระดับ^{๘๕}

ศุภรัตน์ แสนสุข ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า

๑. ผู้ใหญ่บ้านยอมรับค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง

^{๘๓} สมพิศ คล้ายวงษ์, ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๑๘-๒๐ ปี, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓).

^{๘๔} ตะติยาวัฒน์ สุวรรณศรี, “บทบาทกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา”, *การศึกษามหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗).

^{๘๕} วิทยา บุญยะเวชชีวิน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ”, *ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๒).

๒. ผู้ใหญ่บ้านยอมรับค่านิยมพื้นฐานของสังคมไทยเรื่องระบบอุปถัมภ์พรรคพวกเครือญาติอยู่ในระดับปานกลาง

๓. ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง

๔. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ การยอมรับค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การยอมรับค่านิยมของสังคมไทยเรื่องระบบอุปถัมภ์พรรคพวกเครือญาติ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง สังคมการมีญาติเป็นนักการเมือง^{๘๖}

ไพฑูรย์ ผิวผาง ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับร่วมกันมีจุดสำคัญอยู่ที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เป็นไปได้ลักษณะแบบสมัครใจและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเข้มแข็ง แต่คุณสมบัติดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยกระบวนการเริ่มต้นและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นการจำลองแบบหรือการนำมาสวมใส่ในจุดใดจุดหนึ่ง^{๘๗}

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมของประชาชนแต่ละคน การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นการกระทำที่ไม่รวมถึงทัศนคติแต่เป็นการกระทำของผู้มีส่วนร่วมที่เป็นพลเมืองธรรมดา ไม่ใช่ นักการเมืองอาชีพ ไม่ว่ากิจกรรมนั้นหรือการกระทำนั้นจะสำเร็จผลหรือไม่ก็ถือเป็นส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอาจเป็นไปด้วยความสำนึกของตนเอง หรือถูกชักจูงให้เข้าร่วมก็ได้ ซึ่งทำให้รู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ และมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง

สุรพงษ์ สายวงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการตำรวจในกองปราบปราม มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ตัวแปรด้านอายุ อายุราชการ ชัยยศ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ รายได้ มีผลต่อทัศนคติต่อการปกครองในระบอบ

^{๘๖} ศุจิรัตน์ แสนสุข, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร”, **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๓).

^{๘๗} ไพฑูรย์ ผิวผาง, ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือยน้อย, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐).

ประชาธิปไตย ตัวแปรด้านสถานภาพสมรส ภูมิลำเนา และระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย^{๘๘}

มานะศรี ยงเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย ศึกษากรณีนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยรามคำแหง” ผลการวิจัยพบว่า^{๘๙}

๑. นักศึกษาชายเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาหญิงในทุกกลุ่มกิจกรรม
๒. นักศึกษาที่มีอายุมากเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยในกิจกรรมการประท้วง และการลงคะแนนเสียง
๓. นักศึกษาสมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๑๙ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๒๐ ในด้านการประท้วง และการลงคะแนนเสียงส่วนอีก ๓ กลุ่มของกิจกรรมไม่มีความแตกต่าง
๔. นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิมสายอาชีพมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิมสายสามัญ ในกิจกรรมการประท้วง การมีบทบาทในชุมชน การรณรงค์หาเสียง และทำงานให้พรรค และการสื่อสารทางการเมือง ส่วนกิจกรรมการลงคะแนนเสียงไม่มีความแตกต่าง
๕. นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีบิดาอาชีพอื่น ๆ ในกิจกรรมด้านการประท้วง และการมีบทบาทในชุมชน
๖. นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสูงเข้าร่วมในทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีค่าใช้จ่ายต่ำในกิจกรรมการประท้วง การรณรงค์หาเสียง และการทำงานให้พรรคและการสื่อสารทางการเมือง
๗. ไม่มีความแตกต่างระหว่างที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัดกับการเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองทุกประเภท
๘. นักศึกษาที่มีความรู้ทางการเมืองระดับสูงเข้าร่วมในทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีความรู้ทางการเมืองระดับต่ำในกลุ่มของกิจกรรมด้านการมีบทบาทในชุมชน การ

^{๘๘}สุรพงษ์ สายวงศ์, “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม” **ปริญาญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔).

^{๘๙}มานะศรี ยงเจริญ, “การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย : ศึกษากรณีนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑).

รณรงค์หาเสียง และทำงานให้พรรค การสื่อสารทางการเมืองและการลงคะแนนเสียง ส่วนกิจกรรมด้านการประท้วงไม่มีความแตกต่าง

๙. นักศึกษาที่มีระดับความสำนึกทางการเมืองสูงเข้าร่วมในทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีความสำนึกทางการเมืองต่ำในกิจกรรมด้านการประท้วง การรณรงค์หาเสียงและทำงานให้พรรค การลงคะแนนเสียง

วิฐุ ขำเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการและครอบครัวกองบิน ๔๑ กองพลบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยข้าราชการและครอบครัวกองบิน ๔๑ มีระดับความรู้พื้นฐานทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประชากรที่กำหนดศึกษาส่วนใหญ่ คนระดับกลางมีระบบสวัสดิการที่ดีจึงไม่สนใจผลประโยชน์ที่จะได้รับจากระบบการเมืองส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ความรู้พื้นฐานทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางการเมืองมักจะไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากมีการศึกษาระดับสูงฐานะมั่นคง โดยส่วนมากจะเป็นผู้วิจารณ์ เสนอแนะในประเด็นต่างๆ กรณีของผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองมีแนวโน้มจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเนื่องจากมองเห็นผลประโยชน์ที่ได้รับ^{๙๐}

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จิรัชติ นาคสวัสดิ์ (๒๕๔๐: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยศึกษาจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาและลงทะเบียนในปีการศึกษา ๒๕๓๙ จำนวน ๑๒๐ คน พบว่า

๑. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย พบว่านักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากและนักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยน้อย

๒. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ แยกประเมิณองค์ประกอบแต่ละด้าน ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ

^{๙๐}วิฐุ ขำเจริญ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ และครอบครัวกองบิน ๔๑ กองพลบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ”, **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗).

๓. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา โดยนักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง สำหรับปัจจัยด้านอายุ ชั้นปีการศึกษา ภูมิสำเนา การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย อาชีพของบิดา – มารดา รายได้ของบิดา – มารดา ความสนใจข่าวสารทางการเมือง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา^{๔๑}

ชไมพร เหล่าพงศ์เจริญ (๒๕๔๐: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู ศึกษากรณีโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งใช้สุ่มตัวอย่างจากข้าราชการครูในโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๑๐๕ คน ในปีการศึกษา ๒๕๓๙ พบว่าข้าราชการครูโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง หากพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองข้าราชการครูมีส่วนร่วมในระดับสูง การสนทนาและการสนับสนุนในทางการเมือง การติดตามการหาเสียงของนักการเมืองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง การติดต่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า เพศอายุอายุราชการรายได้ต่อเดือน การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดและการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนครูในคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาและการมีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่แตกต่างกัน^{๔๒}

วัชริ ต่านกุล (๒๕๔๑: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอายุ ๑๘ – ๒๐ ปี ศึกษากรณีอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนทั้งชายและหญิง อายุ ๑๘ – ๒๐ ปี ศึกษากรณีอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒๒๐ คน พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับค่อนข้างต่ำ โดยกิจกรรมที่มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รองลงมา ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ การช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ทางอ้อม) เช่น ใช้บ้านเป็นที่ชุมนุมหัวคะแนนจัดเลี้ยงอาหารใช้บ้านเป็นที่หาเสียง เป็นต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ได้แก่ ความสนใจข่าวสารทางการเมืองความรู้สึกรักมีสมรรถนะทางการเมือง และความแตกต่างของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยที่มี

^{๔๑} จิราติ นาคสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีคณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยรามคำแหง”, *ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐).

^{๔๒} ชไมพร เหล่าพงศ์เจริญ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู : ศึกษากรณีโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ”, *ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร*, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐).

อิทธิพลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ได้แก่ การยอมรับค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและการยอมรับค่านิยมของสังคมไทยในเรื่องระบบอุปถัมภ์พรรคพวกและเครือญาติ^{๙๓}

ฐิติญาธร ผ่องพันธ์(๒๕๔๒: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในเขตบางเขนโดยศึกษาจากสตรีที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตบางเขนจำนวน ๓๙๘ คน พบว่าสตรีที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตบางเขนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำทั้งในด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง การร่วมกิจกรรมของชุมชน การชักจูงโน้มน้าวเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้นำทางการเมือง การเข้าร่วมประท้วงและด้านการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง โดยสตรีที่มีรายได้สถานภาพสมรส และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ส่วนประเด็นอายุระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันไม่ส่งผลให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน^{๙๔}

ชลธิชา มีแสง (๒๕๔๔: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์โดยศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาโท ภาคพิเศษจำนวน ๓๑๓ คน พบว่า

๑. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ โดยติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ มีความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งมีความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองอยู่ในระดับสูง

๒. นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมการมีส่วนร่วม ๕ ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ

๓. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา คือ เพศอายุ สาขาวิชา ที่จบ อาชีพ และความสนใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม

^{๙๓}วัชร ด่านกุล, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอายุ ๑๘ – ๒๐ ปี ศึกษากรณีอำเภอศรีคิ้วจังหวัดนครศรีธรรมราช”, ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.๒๕๔๑.

^{๙๔}ฐิติญาธร ผ่องพันธ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในเขตบางเขน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,๒๕๔๒).

ร่วมทางการเมืองของนักศึกษา คือ สถานภาพสมรส ภูมิฐานะ ความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมือง^{๙๕}

อำพร สุคนธวัฒสุข (๒๕๔๔: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓๘๐ คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อยในทุกระดับการเมือง เพศ สถานศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา ประวัติการร่วมกิจกรรม และระดับสำนึกความเป็นพลเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวม ส่วนอายุเกรดเฉลี่ยสะสม ภูมิฐานะอาชีพหลักของผู้ปกครอง และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง^{๙๖}

แฮมมิงตัน และ โดมินโกซ์ (Huntington and Dominguez) ได้ให้นิยามการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าหมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนโดยส่วนบุคคลมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล

นอกจากนั้นยังได้กำหนดขอบเขตของนิยามนี้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นเฉพาะการกระทำ ไม่รวมทัศนคติหรือความรู้สึก เป็นการกระทำของผู้มีส่วนร่วมที่เป็นพลเมืองธรรมดา ไม่รวมรวมถึงกิจกรรมของข้าราชการ เจ้าหน้าที่พรรค ผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง หรือนักการเมืองอาชีพ กล่าวคือกิจกรรมทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นประชาชนธรรมดานั้นจะอยู่ในลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง (Intermittent) เป็นกิจกรรมที่ไม่เต็มเวลาและเป็นบทบาทรองจากบทบาทอื่น ๆ

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นเรื่องของกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นบทบาทของบุคคลธรรมดา ที่ไม่ได้ทำงานหรือมีอาชีพทางการเมือง

๓. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ กล่าวคือ เป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล สนับสนุนรัฐบาล เปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ตลอดจนสถาบันการเมืองต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นไปได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

๔. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของผู้นำหรือรัฐบาลแต่อย่างใด เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมือง

^{๙๕} ชลธิชา มีแสง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์”. **ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๔).

^{๙๖} อำพร สุคนธวัฒสุข. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**, (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๔).

ของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนัก และไม่สามารถผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลา^{๙๗}

๒.๕.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับการปกครองส่วนตำบล

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ในที่นี้ผู้วิจัยของยกตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีความน่าสนใจ ดังนี้

พระปวิวัฒน์ ปิสิโล (จักร์แก) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” พบว่า หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) เป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางให้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร เป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ท้องถิ่นมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายท้องถิ่นของตนเองได้ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

๑. ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

๑.๑ ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครองท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

๒. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

๓. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรมและวินิจัยสั่งการได้เองพอสมควร ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

๔. หน่วยการปกครองท้องถิ่น ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ^{๙๘}

พระมหาสังเวียร ปญญารโ (ศรีมันตะ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน” พบว่า การกระจายอำนาจเป็นระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของ

^{๙๗}(Cohen and Up Hoff) โคเฮน และ อัฟฮ็อฟ อังใน นันทวัฒน์ บรมานันท์ ,การบริการสาธารณะในระบบกฎหมายปกครองของฝรั่งเศส, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนิติธรรม,๒๕๔๑), หน้า ๒๑๓ - ๒๑๘.

^{๙๘}พระปวิวัฒน์ ปิสิโล (จักร์แก), “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่”,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลมักได้แก่ ระบบสาธารณสุขโรค การศึกษา และศิลปวัฒนธรรม การดูแลสุขภาพจิตพลเมือง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ส่วนกิจการใหญ่ ๆ ๒ อย่างที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดก็คือ การทหาร และ การต่างประเทศขอบเขตของการดูแลกิจการในท้องถิ่นแต่ละประเทศต่างกันไปในรายละเอียดตามลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ แต่ส่วนที่เหมือนกันและมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ รัฐบาลกลางมิได้รวมศูนย์อำนาจการดูแลจัดการแทบทุกอย่างไว้ที่ตัวเอง แต่ปล่อยให้ท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจในการกำหนดลักษณะต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตนในแง่การจัดการบริหารประเทศดังกล่าวก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผล

ทั้งนี้เพราะประเทศหนึ่งๆ มีชุมชนมากมายรวมกัน มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก และแต่ละชุมชนก็มีปัญหาต่างๆ มากมายแตกต่างกัน ยากนักที่คนในท้องถิ่นอื่นจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถจัดเวลาไปดูแลและแก้ไขกิจการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาในระดับท้องถิ่นจึงมีคุณประโยชน์สำคัญอย่างน้อย ๕ ด้านคือ

๑. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
๒. ทำให้ปัญหาในแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ
๓. ส่งเสริมให้คนแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตน
๔. เป็นพื้นฐานสำคัญของคนในท้องถิ่นในการก้าวขึ้นไปดูแลแก้ไขปัญหาระดับชาติ
๕. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและทั้งประเทศเนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข สังคมมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลสังคมของตนเอง^{๙๙}

พระมหากฤษฎิ์ อธิฐาโน (สนธิสุข) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบแนวความคิดประชาธิปไตยในพุทธปรัชญาเถรวาทกับแนวคิดประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบัน” พบว่า บทบาทการปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยทั้งระดับชุมชนและระดับประเทศแนวคิดต่อการปกครองท้องถิ่นที่มีความเห็นต่างกันอยู่บ้าง นั่นก็คือ การมองว่าการปกครองท้องถิ่นไม่มีลักษณะเป็น

^{๙๙} พระมหาสังเวียร ปญฺญารโ (ศรีมันตะ), “บทบาทของพระสงฆ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

ประชาธิปไตย เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองในระดับชาติ ซึ่งก็มักเป็นฝ่ายที่นิยมระบบรวมศูนย์หรือฝ่ายนิยมรัฐบาลกลาง ซึ่งก็เห็นว่าในปัจจุบันเกือบจะไม่ค่อยเป็นที่นิยมกันแล้วสำหรับในปัจจุบันฝ่ายที่เห็นว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นแบบประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่นควรมาจากการเลือกตั้งและการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้จะมีส่วนส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยระดับชาติ ซึ่งเป็นความคิดเชิงบวกที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไป และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยหลักการแล้ว บทบาทการปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนี้

๑. ก่อให้เกิดและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Greater political participation by the people) การปกครองท้องถิ่นซึ่งมีผู้นำมาจากการเลือกตั้งมีประโยชน์เริ่มตั้งแต่การกระตุ้นความสนใจของประชาชน และการที่ผู้นำเหล่านั้นมาจากการเลือกตั้งเสนอโยบายให้ประชาชนได้ทราบ ได้คิด ถกเถียงและตัดสินใจเลือก ย่อมส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

๒. ก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน (Account ability) ที่ผ่านมามีคำว่า Accountability เป็นคำที่ไม่ค่อยปรากฏในสังคมไทย แต่เป็นคำที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในสังคมประชาธิปไตยตะวันตก เพราะคำนี้หมายถึงพันธะสัญญาหรือความรับผิดชอบต่อประชาชนที่ผู้นำมาจากการเลือกตั้งมีต่อผู้เลือกตั้ง เนื่องจากว่าประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งตัวแทนของตนตัวแทนเหล่านั้นจึงจะต้องมีความรับผิดชอบในแง่ที่ว่า ตัวเขาเข้าไปทำงานอะไร ผลของงานเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือส่วนตัว ต้องอธิบายได้ว่าทำไมต้องทำเช่นนั้น

๓. การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะจัดระบบเผด็จการของรัฐบาล กล่าวคือ เมื่อมีการกระจายอำนาจมากขึ้น ท้องถิ่นเข้มแข็ง การยึดอำนาจและการใช้อำนาจเผด็จการจากส่วนกลางก็จะเป็นไปได้ยาก

๔. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่ทางการเมืองของประชาชน (Politicization) เมื่อมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้มีกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการเมือง และประชาชนก็จะเกิดความผูกพัน และใส่ใจการเมืองมากขึ้นเพราะการบริหารกิจการท้องถิ่นมีผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ของประชาชน^{๑๐๐}

พระคณพศ กิตติสาร (ประกอบเสียง) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล” พบว่า แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจ

^{๑๐๐} พระมหากฤษฎิ์ อธิฐานโน (สนธิสุข), “การเปรียบเทียบแนวความคิดประชาธิปไตยในพุทธปรัชญาเถรวาทกับแนวคิดประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบัน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘).

เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญฯ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ ๓ ด้านคือ

๑. ความอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและควมมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นโดยปรับบทบาทของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้ส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนดำเนินการแทน เพื่อให้ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบภารกิจมหภาคและภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกฎหมายเท่าที่ จำเป็น สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

๓. ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ^{๑๑๑}

พระครูนนทวิวัฒน์ วีรธมโม (มีนุสรณ์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทดังนี้

๑. ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี

๑.๑ มีความเป็นอิสระในการบริหารงานมากกว่าสภาตำบล

๑.๒ บริหารการเงินการคลัง สามารถจัดเก็บรายได้ตามเป้าหมาย

๑.๓ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในปัจจุบันเหมาะสมดี^{๑๑๒}

^{๑๑๑}พระคณพศ กิตติสาโร (ประกอบเสียง), “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๑๑๒}พระครูนนทวิวัฒน์ วีรธมโม (มีนุสรณ์), “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

พระอธิการผจญ อาจาโร (หนันจง) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล” ผลการวิจัยพบว่า หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) หมายถึง หลักการที่การบริหารราชการส่วนกลางได้จัดแบ่งอำนาจวินิจฉัยและสั่งการบางส่วนไปให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาค โดยให้มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ตลอดจนเริ่มได้ในการอบแห่งนโยบายของรัฐบาลที่ได้วางไว้

๑. ลักษณะสำคัญของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

๑.๑ เป็นการบริหารโดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลางไปประจำตามเขตการปกครองในส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ได้แก่ ภาค มณฑล จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป็นต้น และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็อยู่ในระบบการปฏิบัติงานบุคคลของรัฐบาลกลางอันเดียวกัน

๑.๒ เป็นการบริหารโดยใช้งบประมาณซึ่งส่วนกลางเป็นผู้อนุมัติและควบคุมให้เป็นไปตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน

๑.๓ เป็นการบริหารภายใต้นโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลกลาง

๒. จุดแข็งของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

๒.๑ หลักการนี้เป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การกระจายอำนาจปกครอง

๒.๒ ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้นในการมาติดต่อในเรื่องที่ราชการส่วนภูมิภาคมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ เพราะไม่ต้องรอให้ส่วนกลางมาวินิจฉัยสั่งการ

๒.๓ เป็นจุดเชื่อมระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างทั้ง ๒ ส่วนดีขึ้น

๒.๔ มีประโยชน์ต่อประเทศที่ประชาชนยังไม่รู้จักการปกครองตนเอง

๓. จุดอ่อนของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

๓.๑ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะการที่ส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางเข้าไปบริหารงานในท้องถิ่นสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลยังไม่เชื่อในความสามารถของท้องถิ่น

๓.๒ เกิดความล่าช้าในการบริหารงานเพราะต้องผ่านระเบียบแบบแผนถึง ๒ ระดับ คือระดับส่วนกลาง และระดับส่วนภูมิภาค

๓.๓ ทำให้ระบบราชการมีขนาดใหญ่โตเกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ

๓.๔ ทำให้ทรัพยากรที่มีค่าบางอย่างในท้องถิ่นไม่เกิดประโยชน์เช่น บุคลากรเจ้าหน้าที่ เพราะถูกส่งมาจากที่อื่น

๓.๕ บุคลากร เจ้าหน้าที่ที่ถูกส่งเข้าไปปฏิบัติในท้องถิ่น ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ อาจเนื่องมาจากไม่ใช่คนในพื้นที่จึงไม่เข้าใจพื้นที่ และอาจเกิดความขัดแย้งกับคนในพื้นที่^{๑๐๓}

พระมหาสุวิทย์ฯ สิริวัฑฒโน ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้ เนื่องจากการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง มีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานให้พนักงานมีส่วนร่วมในการบริหาร รับฟังความคิดเห็นของพนักงาน นำความคิดเห็นมาร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริยา เอี่ยมวิบูลย์ ได้ทำการวิจัยเรื่องศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง^{๑๐๔}

พระมหาเอกอมร ฐิตปณฺโญ ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

^{๑๐๓} พระอธิการผจญ อาจาโร (ทนังง), “บทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓).

^{๑๐๔} พระมหาสุวิทย์ฯ สิริวัฑฒโน, “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

วางแผนการทำงานให้เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ เว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบนไม่ทุจริตให้การช่วยเหลือจัดสวัสดิการหรือแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาคเท่าเทียมกัน^{๑๐๕}

พระภานุวัฒน์ ฐิตวินโย ได้วิจัยเรื่อง“การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาลของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป ที่มีต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาลของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาล ของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล ของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าบุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ผู้บริหารขาดการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ตลอดจนความไม่เป็นกลางของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดสรรคนให้ตรงกับงาน เรื่องการประเมินขึ้นประเมินตำแหน่ง และไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้นผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการให้ผู้บริหารมีความเป็นกลาง ควรดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เกิดความสุข สนุกกับการทำงานด้วย ผู้บริหารต้องมีความกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีการจัดสรรงานให้เท่าๆ กัน และเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีความทุกข์ ต้องช่วยเหลือและหาวิธีหรือผ่อนจากหนักให้เป็นเบา พูดให้กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่รักชอบเฉพาะผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดคนหนึ่ง และควรให้ออกาสทั้งสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความเจริญก้าวหน้า^{๑๐๖}

พระยุทธภูมิ ธมมธโร ได้วิจัยเรื่อง“การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ใน

^{๑๐๕} พระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๐๖} พระภานุวัฒน์ ฐิตวินโย, “การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาลของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในอำเภอนาแก โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความคิดเห็นค่อนข้างดีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนาแกตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ทั้งนี้เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการพัฒนาท้องถิ่นของตนโดยการทำโครงการต่างๆให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ปัญหาของประชาชนได้รับการตอบสนองและได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลยังกระจายผลประโยชน์ สิทธิประโยชน์ อันพึงมีพึงได้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงกัน และการเข้าไปใช้บริการขององค์การ ประชาชนก็ได้รับการบริการ ได้รับการแนะนำ การช่วยเหลือ ด้วยคำพูดที่ดี คำพูดที่ไพเราะเป็นกันเองกับประชาชน^{๑๐๗}

ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างของอายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งมีระดับการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน^{๑๐๘}

นพพร แสงหนุ่ม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในเกณฑ์สูงปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่คือด้านโครงสร้างระบบงานและบรรยากาศภายในองค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๐๙}

วริยา เอี่ยมวิบูลย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตำแหน่งของ

^{๑๐๗} พระยยุทธภูมิ ธมมธโร, “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๑๐๘} ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๖).

^{๑๐๙} นพพร แสงหนุ่ม, “ประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔).

คณะกรรมการสนับสนุนการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่นๆ คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานกับสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลความเชื่อในหลักประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๑๐}

จินตนา กัลยาณพันธ์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีอำเภอมือง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีอำเภอมืองจังหวัดชลบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

๒. เพศและอายุที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติส่วนอาชีพระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยพบว่า

๑) อาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจ/พนักงานบริษัทมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้างส่วนอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐมีส่วนร่วมมากกว่าเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง

๒) ระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวช.มีส่วนร่วมมากกว่าประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมมากกว่าประถมศึกษา

๓) รายได้ต่ำกว่า ๓,๐๐๑ บาทกับ ๓,๐๐๑-๖,๐๐๐ บาทมีส่วนร่วมมากกว่ารายได้ ๖,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท^{๑๑๑}

จิตราภรณ์ ศิลวรรณโณ ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังกัด ๔ : กรณีศึกษา อำเภอมืองแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอมืองแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

^{๑๑๐} วริยา เอี่ยมวิบูลย์, “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล”, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะพัฒนาสังคม:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒).

^{๑๑๑} จินตนา กัลยาณพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีอำเภอมืองจังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๔๙).

ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันมีผลการบริหารงานที่ดี รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่สะเรียงมีขนาดเล็ก พนักงานในแต่ละแห่งมีจำนวนไม่มาก ผู้บริหารสามารถดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง มีการบริหารงานเป็นระบบแบบครบวงจร แบบพี่ดูแลน้อง พ่อดูแลลูก พนักงานชั้นผู้น้อยสามารถพูดคุยซักถามกับผู้บริหารระดับสูงได้ และมีพนักงานบางส่วนที่ได้ให้แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อการพัฒนางองค์กรให้ดียิ่งขึ้น^{๑๑๒}

ภาณุพล ภูเขา ได้วิจัยเรื่อง “ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นว่า ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริการที่ดีแก่ประชาชนพอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิมล สิงห์นิล ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกอนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลกอนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง^{๑๑๓}

เริงชัย ตั้งรุ่งเรืองอยู่ ได้วิจัยเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอห้วยชัยจังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า

๑. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า มีปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้าน ๓ ด้านอยู่ในระดับปานกลางคือด้านการบริหารงานบุคคลด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณ ด้านโครงสร้างและระบบงานส่วนด้านการบริหารงานพัสดุมีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

๒. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า มีปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางมีด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณและมีปัญหา

^{๑๑๒} ธีรรัตน์ ศิลวรรณโณ, “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : กรณีศึกษา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๑๑๓} ภาณุพล ภูเขา, “ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ในระดับน้อยในด้านโครงสร้างและระบบงาน.และการบริหารงานพัสดุส่วนคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล.พบว่ามีปัญหาโดยรวมและด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลางและมีปัญหาระดับน้อยในด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณและโครงสร้างและระบบงานและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากนี้ยังมีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลางในด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคลและโครงสร้างและระบบและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยในด้านการบริหารงานพัสดุ

๓. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่าอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่าพบว่ามีปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นกับปัญหาในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน^{๑๑๔}

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผลปฏิบัติงานเพื่อค้นหาวิธีที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมและนำพาองค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่ความสำเร็จและหลักการความเชื่อในหลักประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

^{๑๑๔} เรืองชัย ตั้งรุ่งเรืองอยู่, “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอห้วยชัย จังหวัดกาฬสินธุ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๗).

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

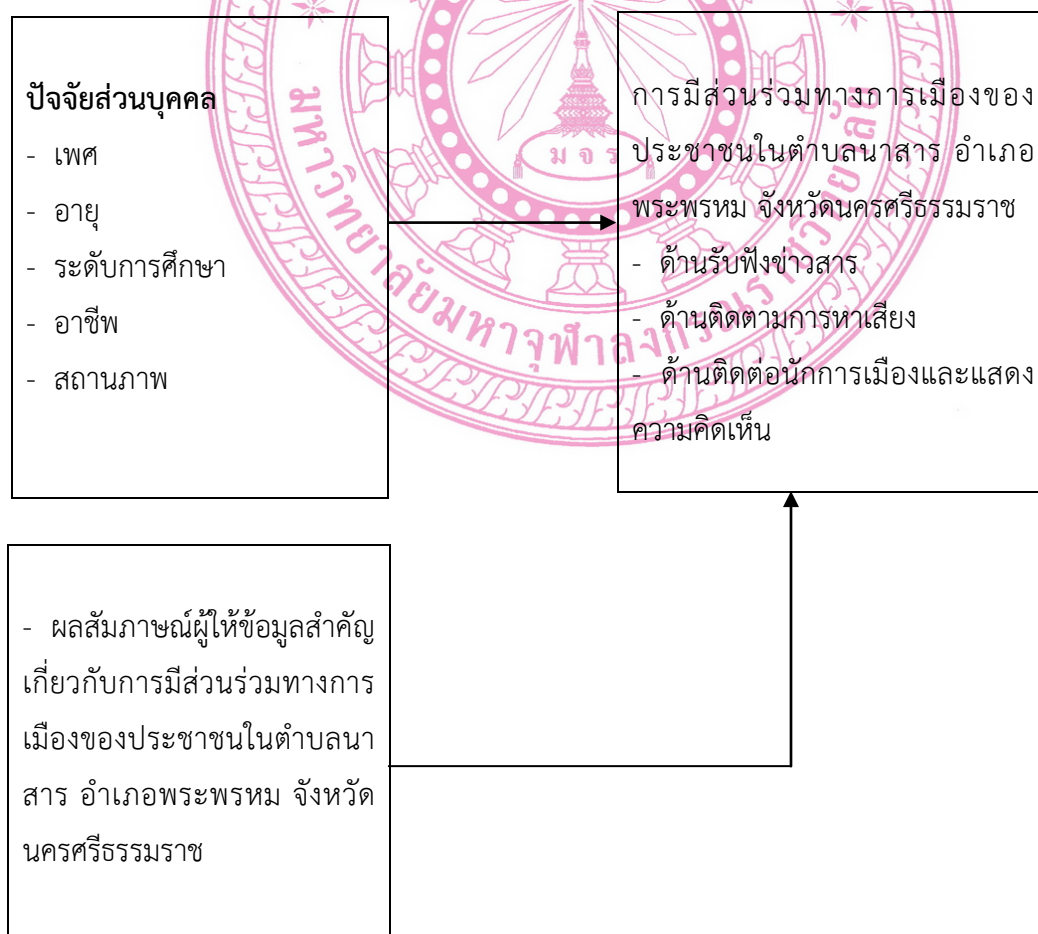
งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, และสถานภาพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านรับฟังข่าวสาร, ด้านติดตามการหาเสียง, ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น ดังแผนภาพที่ ๑

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - ๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม
 - ๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยมีโครงสร้างการสัมภาษณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๘ ท่าน

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) มาจากประชากรที่เป็นประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓,๖๒๙ คน โดยจำแนกเป็น ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

ลำดับ	หมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑.	ประชาชนในหมู่ ๑ บ้านหนองสูง	๓๖๕	๕๑
๒.	ประชาชนในหมู่ ๒ บ้านมะม่วงตลอด	๓๖๒	๕๑
๓.	ประชาชนในหมู่ ๓ บ้านพระเพลิง	๑,๑๕๖	๕๑
๔.	ประชาชนในหมู่ ๔ บ้านมะม่วงขาว	๓๖๒	๕๒
๕.	ประชาชนในหมู่ ๕ บ้านหนองไข่	๒๗๖	๕๒
๖.	ประชาชนในหมู่ ๖ บ้านห้วยพระ	๓๖๕	๕๑
๗.	ประชาชนในหมู่ ๗ บ้านทุ่งปลั่ง	๗๔๓	๕๒
	รวม	๓,๖๒๙	๓๖๐

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- ๑) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชจากเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- ๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ๔) สร้างเครื่องมือ
- ๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไข

๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการโดยถามเกี่ยวกับเรื่องเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ของประชากร ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดและเกี่ยวข้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านรับฟังข่าวสาร ๒) ด้านติดตามการหาเสียง ๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น ๔) เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)^๑ มี ๕ ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ทโดยกำหนดค่าของลำดับคะแนนดังนี้

๕ หมายถึงมีส่วนร่วมมากที่สุด

๔ หมายถึงมีส่วนร่วมมาก

๓ หมายถึงมีส่วนร่วมปานกลาง

๒ หมายถึงมีส่วนร่วมน้อย

๑ หมายถึงมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

^๑ธีรยุทธ พึ่งเที่ยร, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ สุตรไพศาล, ๒๕๔๕), หน้า

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านรับฟังข่าวสาร ๒) ด้านติดตามการหาเสียง ๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๒.๑ พระมหาบุญเลิศ ช่วยธานี รศ. ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒ อาจารย์ พระมหาสม กลยาโณ. ดร. ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓ ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔ อาจารย์ ดร.ยุธนา ปราณีต ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๕ อาจารย์ ดร. ธิติวุฒิ หมั่นมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่าระหว่าง ๐.๘๐-๑.๐๐

๓) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)^๒ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๑๒

^๒ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

- ๔) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- ๕) นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
- ๖) นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการบันทึกเทป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือรับรองจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือกับประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช และขอความร่วมมือจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยกำเนินการนำส่งตามแผนกต่าง ๆ เพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) นำแบบสอบถามจำนวน ๓๖๐ ชุด โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างไปตามหมู่บ้านต่างๆทุกบ้านในอำเภอพระพรหมจังหวัดนครศรีธรรมราช และกระจายกลุ่มตัวอย่างไปตามองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพระพรหมจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามจำนวนประชาชน ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอยู่ โดยผู้วิจัยดำเนินการนำส่งถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บคืนภายใน ๒ สัปดาห์

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ศศ.ดร.สุระพล สุยะพรหม ถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชด้วยตนเอง

๓) การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๘ ท่าน ได้แก่

๑. นายพยงค์ สงวนถ้อย	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๒. นายคล่อง ชอบพจน์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๓. นายพรชัย ศิริวรรณ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๔. นายบุญญา นาคเนตร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๕. นายสมโภช ชูรกิจ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๖. นายสายัญ นาควนิช	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๗. นางปราณี วาจกลอน	ประชาชน
๘. นายสุรเชษฐ์ สุวรรณ	ประชาชน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

หลังจากที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพรรณนาความคิดเห็นในแนวทางและนโยบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และสถิติที่ใช้ คือ

ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓.๕.๒ เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	แปลว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	แปลว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	แปลว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	แปลว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	แปลว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) และจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๐ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในมุมมองของประชาชน ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน จำแนกตาม เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, สถานภาพ, ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๖๐)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๑๗๙	๔๙.๗
หญิง	๑๘๑	๕๐.๓
รวม	๓๖๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
๒๐-๒๙ ปี	๑๒๖	๓๕.๐
๓๐-๓๙ ปี	๑๒๘	๓๕.๖
๔๐-๔๙ ปี	๕๗	๑๕.๘
มากกว่า ๕๐ ปี	๔๙	๑๓.๖
รวม	๓๖๐	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖๓	๔๕.๓
ปริญญาตรี	๑๗๓	๔๘.๑
ปริญญาโท	๒๒	๖.๑
สูงกว่าปริญญาโท	๒	๐.๖
รวม	๓๖๐	๑๐๐.๐
อาชีพ		
เกษตรกร	๘๒	๒๒.๘
ค้าขาย	๖๓	๑๗.๕
รับจ้างทั่วไป	๑๓๑	๓๖.๔
รับราชการ	๔๗	๑๓.๑
อื่นๆ ระบุ	๓๗	๑๐.๓
รวม	๓๖๐	๑๐๐.๐
สถานภาพ		
โสด	๑๗๖	๔๘.๙
แต่งงาน	๑๖๔	๔๕.๖
หย่าร้าง	๑๔	๓.๙
แยกกันอยู่	๖	๑.๗
รวม	๓๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗ และเป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี มีจำนวน ๑๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๖ รองลงมา คือ มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๐-๒๙ ปี มีจำนวน ๑๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐ รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี มีจำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ และน้อยที่สุด คือ มีอายุมากกว่า ๕๐ ปี มีเพียงจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๑๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑ รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓ รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีเพียงจำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๑ และน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท มีเพียงจำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน ๑๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ รองลงมา คือ มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ รองลงมา คือ มีอาชีพค้าขาย มีจำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕ รองลงมา คือ มีอาชีพรับราชการ มีจำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑ และน้อยที่สุด คือ มีอาชีพ อื่นๆ ระบุ.... มีเพียงจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดมีจำนวน ๑๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙ รองลงมา คือ มีสถานภาพแต่งงาน มีจำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖ รองลงมา คือ มีสถานภาพหย่าร้าง มีจำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙ และน้อยที่สุด คือ มีสถานภาพแยกกันอยู่ มีเพียงจำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๗

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านรับฟังข่าวสาร, ด้านติดตามการหาเสียง, และด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

(n=๓๖๐)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	การมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านรับฟังข่าวสาร	๓.๕๙	๐.๖๑๘	มาก
๒. ด้านติดตามการหาเสียง	๓.๒๙	๐.๕๐๙	ปานกลาง
๓. ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	๒.๘๙	๐.๗๑๘	ปานกลาง
รวม	๓.๒๖	๐.๔๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๖$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านรับฟังข่าวสาร สำหรับด้านติดตามการหาเสียง และด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช **ในด้านรับ
ฟังข่าวสาร**

(n=๓๖๐)

ด้านรับฟังข่าวสาร	การมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากป้ายประกาศ ของชุมชน	๓.๖๙	๐.๙๒๕	มาก
๒. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ ชุมชน	๓.๕๘	๐.๘๖๓	มาก
๓. ท่านติดตามนโยบายของพรรคการเมืองท้องถิ่นต่างๆ	๓.๗๓	๐.๗๙๘	มาก
๔. ท่านรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องการเมืองกับสมาชิก ในครอบครัว	๓.๖๐	๐.๘๗๑	มาก
๕. ท่านรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมือง กับเพื่อนๆ	๓.๘๖	๐.๘๒๙	มาก
๖. ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านวิทยุทั่วไป	๓.๕๑	๐.๙๑๑	มาก
๗. ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านเวทียาเสียง/ชุมชน ประทั่ว	๓.๖๐	๑.๐๔๓	มาก
๘. ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านเวทีการสัมมนาทาง วิชาการที่จัดในสถานที่ทั่วไป	๓.๓๗	๐.๘๕๗	ปานกลาง
๙. ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านการเขียนหนังสือหรือ บทความ	๓.๔๗	๐.๘๔๗	ปานกลาง
๑๐. ท่านได้รับข้อมูลการทำงานของ อบต.ผ่านบอร์ด ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน	๓.๕๖	๑.๑๑๓	มาก
รวม	๓.๕๙	๐.๖๑๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด
นครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านรับฟังข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๙$)
เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่าน
เวทีการสัมมนาทางวิชาการที่จัดในสถานที่ทั่วไป ($\bar{X} = ๓.๓๗$) และท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่าน
การเขียนหนังสือหรือบทความ ($\bar{X} = ๓.๔๗$) สำหรับข้ออื่นๆที่เหลือมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช **ในด้าน**
ติดตามการหาเสียง

(n=๓๖๐)

ด้านติดตามการหาเสียง	การมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านเคยหาเสียงให้กับนักการเมือง	๒.๔๕	๑.๐๗๐	น้อย
๒. ท่านเคยร่วมฟังคำปราศรัยหาเสียงของนักการเมือง	๓.๐๖	๐.๙๑๘	ปานกลาง
๓. ท่านเคยเดินทางไกลๆ เพื่อไปฟังคำปราศรัยของนักการเมือง	๒.๘๓	๐.๘๓๗	ปานกลาง
๔. ท่านเคยติดตามการหาเสียงของนักการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น แผ่นพับ , โปสเตอร์	๓.๒๕	๐.๘๓๘	ปานกลาง
๕. ท่านเคยติดตามข่าวสารการหาเสียงของนักการเมืองจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๓.๕๑	๐.๘๐๐	มาก
๖. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในตัดสินใจทางการเมือง	๓.๓๑	๐.๙๖๓	ปานกลาง
๗. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายกับพรรคทางการเมือง	๓.๓๘	๐.๙๖๒	ปานกลาง
๘. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาประชาธิปไตย	๓.๖๔	๐.๘๘๘	มาก
๙. ท่านติดตามการหาเสียงและไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ	๓.๗๙	๐.๙๕๗	มาก
๑๐. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้การนับคะแนนการออกเสียงเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ	๓.๗๐	๐.๘๘๙	มาก
รวม	๓.๒๙	๐.๕๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านติดตามการหาเสียง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๒๙) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ท่านเคยติดตามข่าวสารการหาเสียงของนักการเมืองจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาประชาธิปไตย, ท่านติดตามการหาเสียงและไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทางการเมือง

อย่างสม่ำเสมอ และ ท่านมีส่วนร่วมรับรู้การนับคะแนนการออกเสียงเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ สำหรับข้อ
อื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้าน
ติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

(n=๓๖๐)

ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	การมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านร่วมประชุม คัดค้าน การดำเนินการนโยบายของรัฐ	๓.๐๖	.๙๙๑	ปานกลาง
๒. ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นผ่าน ส.ส	๒.๙๔	.๙๐๖	ปานกลาง
๓. ท่านเขียนจดหมาย บทความถึงบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์และสื่ออื่นๆเกี่ยวกับเรื่องการเมือง	๒.๖๐	๑.๐๕๘	ปานกลาง
๔. ท่านร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นประเด็นทาง การเมืองตามสถานที่ต่างๆ	๒.๘๔	๑.๐๖๓	ปานกลาง
๕. ท่านร่วมประชุม ติดต่อทางการเมืองกับพรรคการเมือง	๒.๓๒	๑.๑๒๔	ปานกลาง
๖. ท่านสนับสนุนทุนทรัพย์หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นแก่ นักการเมืองหรือพรรคการเมือง	๒.๖๒	๑.๐๖๕	ปานกลาง
๗. ท่านรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย	๒.๙๙	.๘๘๖	ปานกลาง
๘. ท่านเข้าร่วมสัมมนาทางการเมืองเพื่อการเรียนรู้	๓.๑๐	.๘๒๐	ปานกลาง
๙. จัดประชาสัมพันธ์ทางการเมืองร่วมกับภาครัฐ	๒.๘๑	.๘๙๓	ปานกลาง
๑๐. ท่านได้แสดงความคิดเห็นในการสานเสวนาระหว่าง ผู้นำชุมชนกับประชาชนเพื่อร่วมกำหนดนโยบายของตำบล	๓.๒๗	๑.๐๘๒	ปานกลาง
รวม	๓.๕๔	๑.๐๑๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด
นครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๕๔) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

(n=๓๖๐)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๑๗๙คน)		หญิง (๑๘๑ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านรับฟังข่าวสาร	๓.๕๘	๐.๖๕๙	๓.๖๑	๐.๕๗๖	-๐.๔๔๓	๐.๐๘๗
๒. ด้านติดตามการหาเสียง	๓.๓๔	๐.๔๘๗	๓.๒๔	๐.๕๒๘	๑.๘๕๖	๐.๗๑๕
๓. ด้านติดต่อนักการเมืองและ แสดงความคิดเห็น	๓.๐๐	๐.๗๔๔	๒.๗๙	๐.๖๗๘	๒.๘๕๔	๐.๗๑๓
รวม	๓.๓๐	๐.๕๑๓	๓.๒๑	๐.๔๕๐	๑.๘๖๔	๐.๑๓๒

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทุกด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามอายุ**

(n=๓๖๐)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช		SS	df	MS	F	Sig.
๑.ด้านรับฟังข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	๖.๘๘๐	๓	๒.๒๙๓	๖.๒๖๒*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๓๐.๓๗๖	๓๕๖	.๓๖๖		
	รวม	๑๓๗.๒๕๖	๓๕๙			
๒.ด้านติดตามการหาเสียง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๕๙	๓	.๔๒๐	๑.๖๒๒	.๑๘๔
	ภายในกลุ่ม	๙๒.๐๗๖	๓๕๖	.๒๕๙		
	รวม	๙๓.๓๓๕	๓๕๙			
๓.ด้านติดต่อนักการเมือง และแสดงความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	๖.๓๗๑	๓	๒.๑๒๔	๔.๒๒๐*	.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม	๑๗๙.๑๕๓	๓๕๖	.๕๐๓		
	รวม	๑๘๕.๕๒๔	๓๕๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๒๐	๓	๑.๑๐๗	๔.๘๖๗*	.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๙๕๘	๓๕๖	.๒๒๗		
	รวม	๘๔.๒๗๙	๓๕๙			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการรับฟังข่าวสาร ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านการติดตามการหาเสียง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ – ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอายุ **โดยภาพรวม**

(n = ๓๖๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๒๐ - ๒๙ ปี	๓๐ - ๓๙ ปี	๔๐ - ๔๙ ปี	มากกว่า ๕๐ ปี
		๓.๑๖	๓.๓๗	๓.๒๘	๓.๑๗
๒๐ - ๒๙ ปี	๓.๑๖		-๐.๒๑	-๐.๑๒	-๐.๐๑
๓๐ - ๓๙ ปี	๓.๓๗			๐.๐๙*	๐.๒๐
๔๐ - ๔๙ ปี	๓.๒๘				๐.๑๑
มากกว่า ๕๐ ปี	๓.๑๗				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชน ที่มีอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มากกว่า ประชาชน ที่มีอายุระหว่าง ๔๐ - ๔๙ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอายุ ด้านรับฟังข่าวสาร

(n = ๓๖๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๒๐ - ๒๙ ปี	๓๐ - ๓๙ ปี	๔๐ - ๔๙ ปี	มากกว่า ๕๐ ปี
		๓.๔๑	๓.๗๔	๓.๖๐	๓.๖๖
๒๐ - ๒๙ ปี	๓.๔๑		-๐.๓๓*	-๐.๑๙	๐.๒๕*
๓๐ - ๓๙ ปี	๓.๗๔			๐.๑๔	๐.๐๘
๔๐ - ๔๙ ปี	๓.๖๐				-๐.๐๖
มากกว่า ๕๐ ปี	๓.๖๖				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชน ที่มีอายุ ๒๐ - ๒๙ ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร น้อยกว่า ประชาชน ที่มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๓๙ ปี และ มากกว่า ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอายุ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

(n = ๓๖๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๒๐ - ๒๙ ปี	๓๐ - ๓๙ ปี	๔๐ - ๔๙ ปี	มากกว่า ๕๐ ปี
		๒.๘๔	๓.๐๔	๒.๙๐	๒.๖๓
๒๐ - ๒๙ ปี	๒.๘๔		-๐.๒๐*	-๐.๐๖	๐.๒๑
๓๐ - ๓๙ ปี	๓.๐๔			๐.๑๔	๐.๔๑*
๔๐ - ๔๙ ปี	๒.๙๐				๐.๒๗*
มากกว่า ๕๐ ปี	๒.๖๓				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชน ที่มีอายุ ๒๐ - ๒๙ ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น น้อยกว่า ประชาชน ที่มีอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และประชาชน ที่มีอายุ ๓๐ - ๓๙ ปีและ ๔๐ - ๔๙ ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น มากกว่า ประชาชน ที่มีมากกว่า ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามระดับการศึกษา**

(n=๓๖๐)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช		SS	df	MS	F	Sig.
๑.ด้านรับฟังข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๘๖	๓	.๗๙๕	๒.๐๙๙	.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๓๔.๘๗๐	๓๕๖	.๓๗๙		
	รวม	๑๓๗.๒๕๖	๓๕๙			
๒.ด้านติดตามการหาเสียง	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๐๒	๓	๑.๐๓๔	๔.๐๘๐*	.๐๐๗
	ภายในกลุ่ม	๙๐.๒๓๓	๓๕๖	.๒๕๓		
	รวม	๙๓.๓๓๕	๓๕๙			
๓. ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	๘.๑๗๙	๓	๒.๗๒๖	๕.๔๗๓*	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๓๔๕	๓๕๖	.๔๙๘		
	รวม	๑๘๕.๕๒๔	๓๕๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๔๘	๓	.๔๔๙	๑.๙๒๘	.๑๒๕
	ภายในกลุ่ม	๘๒.๙๓๑	๓๕๖	.๒๓๓		
	รวม	๘๔.๒๗๙	๓๕๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง และด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านรับฟังข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒

– ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับการศึกษา **ด้านติดตามการหาเสียง**

(n = ๓๖๐)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	สูงกว่าปริญญาโท
		๓.๑๘	๓.๓๗	๓.๓๕	๓.๔๐
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๑๘		-๐.๑๙*	-๐.๑๗	-๐.๒๒
ปริญญาตรี	๓.๓๗			๐.๐๒	-๐.๐๓
ปริญญาโท	๓.๓๕				-๐.๐๕
สูงกว่าปริญญาโท	๓.๔๐				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง น้อยกว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

(n = ๓๖๐)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	สูงกว่าปริญญาโท
		๒.๘๐	๒.๙๑	๓.๔๑	๓.๕๐
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒.๘๐		-๐.๑๑	-๐.๖๑*	๐.๗
ปริญญาตรี	๒.๙๑			-๐.๕๐*	-๐.๕๙
ปริญญาโท	๓.๔๑				-๐.๐๙
สูงกว่าปริญญาโท	๓.๕๐				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น น้อยกว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามอาชีพ**

(n=๓๖๐)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช		SS	df	MS	F	Sig.
๑.ด้านรับฟังข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๐๓๖	๔	๒.๗๕๙	๗.๗๖๐*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๒๖.๒๒๐	๓๕๕	.๓๕๖		
	รวม	๑๓๗.๒๕๖	๓๕๙			
๒.ด้านติดตามการหาเสียง	ระหว่างกลุ่ม	๖.๐๙๔	๔	๑.๕๒๔	๖.๒๐๐*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๘๗.๒๔๐	๓๕๕	.๒๔๖		
	รวม	๙๓.๓๓๕	๓๕๙			
๓.ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	๘.๘๙๖	๔	๒.๒๒๔	๔.๔๗๐*	.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๗๖.๖๒๘	๓๕๕	.๔๙๘		
	รวม	๑๘๕.๕๒๔	๓๕๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๕๗	๔	๑.๘๘๙	๘.๗๔๑*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๗๖.๗๒๒	๓๕๕	.๒๑๖		
	รวม	๘๔.๒๗๙	๓๕๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๕ – ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม

(n = ๓๖๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	รับราชการ	อื่นๆ ระบุ
		๓.๐๕	๓.๔๑	๓.๓๗	๓.๒๑	๓.๑๐
เกษตรกร	๓.๐๕		-๐.๓๖*	-๐.๓๒*	-๐.๑๖	-๐.๐๕
ค้าขาย	๓.๔๑			๐.๐๔	๐.๒๐*	๐.๓๑*
รับจ้างทั่วไป	๓.๓๗				๐.๑๖*	๐.๒๗*
รับราชการ	๓.๒๑					๐.๑๑
อื่นๆ ระบุ	๓.๑๐					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชน ที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม น้อยกว่าประชาชน ที่มีอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ประชาชน ที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพรับราชการและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และประชาชน ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพรับราชการและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านรับฟังข่าวสาร

(n = ๓๖๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	รับราชการ	อื่นๆ ระบุ
		๓.๔๐	๓.๗๖	๓.๗๔	๓.๕๐	๓.๓๑
เกษตรกร	๓.๔๐		-๐.๓๖*	-๐.๓๔*	-๐.๑	๐.๐๙
ค้าขาย	๓.๗๖			๐.๐๒	๐.๒๖*	๐.๔๕*
รับจ้างทั่วไป	๓.๗๔				-๐.๒๔*	๐.๔๓*
รับราชการ	๓.๕๐					๐.๑๙
อื่นๆ ระบุ	๓.๓๑					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชน ที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร น้อยกว่าประชาชน ที่มีอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสารมากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพรับราชการและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และประชาชน ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร มากกว่าประชาชน ที่มีอาชีพรับราชการและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านติดตามการหาเสียง

(n = ๓๖๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	รับราชการ	อื่นๆ ระบุ
		๓.๐๗	๓.๔๑	๓.๓๗	๓.๒๑	๓.๓๕
เกษตรกร	๓.๐๗		-๐.๓๔*	-๐.๓๐*	-๐.๑๔	-๐.๒๘*
ค้าขาย	๓.๔๑			๐.๐๔	๐.๒๐*	๐.๐๖
รับจ้างทั่วไป	๓.๓๗				๐.๑๖	๐.๐๒
รับราชการ	๓.๒๑					-๐.๑๔
อื่นๆ ระบุ	๓.๓๕					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชน ที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร น้อยกว่าประชาชน ที่มีอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และประชาชน ที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสารมากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

(n = ๓๖๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	รับราชการ	อื่นๆ ระบุ
		๒.๖๙	๓.๐๗	๒.๙๙	๒.๙๒	๒.๖๕
เกษตรกร	๒.๖๙		-๐.๓๘*	-๐.๓๐*	-๐.๒๓	๐.๐๔
ค้าขาย	๓.๐๗			๐.๐๘	๐.๑๕	๐.๔๒
รับจ้างทั่วไป	๒.๙๙				๐.๐๗	๐.๓๔
รับราชการ	๒.๙๒					๐.๒๗
อื่นๆ ระบุ	๒.๖๕					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชน ที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น น้อยกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน ระดับมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพ

(n=๓๖๐)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช		SS	df	MS	F	Sig.
๑.ด้านรับฟังข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๓๑๙	๓	๔.๑๐๖	๑๑.๗๐๐*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๒๔.๙๓๗	๓๕๖	.๓๕๑		
	รวม	๑๓๗.๒๕๖	๓๕๙			
๒.ด้านติดตามการหาเสียง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๙๖๓	๓	๑.๖๕๔	๖.๖๖๔*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๓๗๒	๓๕๖	.๒๔๘		
	รวม	๙๓.๓๓๕	๓๕๙			
๓.ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	๕.๘๒๕	๓	๑.๙๔๒	๓.๘๔๖*	.๐๑๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗๙.๖๙๙	๓๕๖	.๕๐๕		
	รวม	๑๘๕.๕๒๔	๓๕๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๕.๔๕๐	๓	๑.๘๑๗	๘.๒๐๕*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๘๒๘	๓๕๖	.๒๒๑		
	รวม	๘๔.๒๗๙	๓๕๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งนำไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชในด้านรับฟังข่าวสาร ด้านติดตามการหาเสียง และด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี

ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๐ – ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม

(n = ๓๖๐)

ตามสถานภาพ	X	ตามสถานภาพ			
		โสด	แต่งงาน	หย่าร้าง	แยกกันอยู่
		๓.๒๕	๓.๒๘	๒.๗๘	๓.๘๕
โสด	๓.๒๕		-๐.๐๓	๐.๕๓*	-๐.๖๐*
แต่งงาน	๓.๒๘			๐.๕๐*	-๐.๕๗*
หย่าร้าง	๒.๗๘				-๑.๐๗*
แยกกันอยู่	๓.๘๕				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพโสด มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพ หย่าร้าง และน้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแต่งงาน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพ หย่าร้าง และน้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม น้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามสถานภาพ ด้านรับฟังข่าวสาร

(n = ๓๖๐)

สถานภาพ	$\bar{X}$	สถานภาพ			
		โสด	แต่งงาน	หย่าร้าง	แยกกันอยู่
		๓.๔๙	๓.๗๑	๓.๑๐	๔.๕๖
โสด	๓.๔๙		-๐.๒๒*	๐.๓๙*	-๐.๙๗*
แต่งงาน	๓.๗๑			๐.๖๑*	-๐.๗๕*
หย่าร้าง	๓.๑๐				-๑.๓๖*
แยกกันอยู่	๔.๕๖				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพโสด มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร น้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแต่งงานและแยกกันอยู่ และมากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแต่งงาน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร มากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพ หย่าร้าง และน้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร น้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยจำแนกตามตามสถานภาพ ด้านติดตามการหาเสียง

(n = ๓๖๐)

สถานภาพ	$\bar{X}$	สถานภาพ			
		โสด	แต่งงาน	หย่าร้าง	แยกกันอยู่
		๓.๓๓	๓.๒๘	๒.๗๓	๓.๕๐
โสด	๓.๓๓		๐.๐๕	๐.๖๐*	-๐.๑๗
แต่งงาน	๓.๒๘			๐.๕๕*	-๐.๒๒
หย่าร้าง	๒.๗๓				-๐.๗๗*
แยกกันอยู่	๓.๕๐				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพโสด มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียงมากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแต่งงาน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง มากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพ หย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียงน้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามตามสถานภาพ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

(n = ๓๖๐)

สถานภาพ	$\bar{X}$	สถานภาพ			
		โสด	แต่งงาน	หย่าร้าง	แยกกันอยู่
		๒.๙๔	๒.๘๕	๒.๕๐	๓.๖๐
โสด	๒.๙๔		๐.๐๙	๐.๔๔*	-๐.๖๖*
แต่งงาน	๒.๘๕			๐.๓๕	-๐.๗๕*
หย่าร้าง	๒.๕๐				-๑.๑๐*
แยกกันอยู่	๓.๖๐				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพโสด มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น มากกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง และน้อยกว่าประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแต่งงาน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น น้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ประชาชน ที่มีตามสถานภาพหย่าร้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น น้อยกว่า ประชาชน ที่มีตามสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๔ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน
ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๖

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	t	F	sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	๑.๘๖๔	-	.๑๓๒	-	✓
๒.	อายุ	-	๕.๘๖๗	.๐๐๒	✓	-
๓.	ระดับการศึกษา	-	๑.๙๒๘	.๑๒๕	-	✓
๔.	อาชีพ	-	๘.๗๕๑	.๐๐๐	✓	-
๕.	สถานภาพ	-	๘.๒๐๕	.๐๐๐	✓	-

จากตารางที่ ๔.๒๔ สรุปได้ว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอ
พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน
ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบล
นาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๕ - ๔.๓๐

ตารางที่ ๔.๒๕ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ประชาชนส่วนมากไม่ได้รับข่าวสารมากที่ควร	๑๙	๕.๒
๒.	ข่าวสารไม่ทั่วถึง น้อยมากที่จะมีการประชาสัมพันธ์และเข้าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วแต่มานำเสนอที่หลังไม่ทันต่อเหตุการณ์	๑๑	๓.๐๕
๓.	การหาเสียงยังไม่ค่อยรู้เรื่องเพราะรถแห่ป้ายหาเสียงยังเปิดเสียงเบาเกินไป	๙	๒.๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คือประชาชนส่วนมากไม่ได้รับข่าวสารมากที่ควร จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒ รองลงมา คือข่าวสารไม่ทั่วถึง น้อยมากที่จะมีการประชาสัมพันธ์และเข้าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วแต่มานำเสนอที่หลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๕ และน้อยที่สุด คือการหาเสียงยังไม่ค่อยรู้เรื่องเพราะรถแห่ป้ายหาเสียงยังเปิดเสียงเบาเกินไป จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕

ตารางที่ ๔.๒๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านรับฟังข่าวสาร

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรจะมีการจัดกิจกรรมหรือรณรงค์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร	๒๕	๖.๙
๒.	นักการเมืองควรพัฒนารูปแบบในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารๆ ให้มีความครอบคลุมทั่วถึง และทันสมัย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารอย่างสะดวกรวดเร็ว	๑๔	๓.๘
๓.	อยากให้ผู้เลือกตั้งทำป้ายหาเสียงให้ตัวหนังสือใหญ่ๆ จะได้เห็นนโยบายชัดๆ	๑๑	๓.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คือควรจะมีการจัดกิจกรรมหรือรณรงค์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๙ รองลงมา คือนักการเมืองควรพัฒนารูปแบบในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารๆ ให้มีความครอบคลุมทั่วถึง และทันสมัย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารอย่างสะดวกรวดเร็ว จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘ และน้อยที่สุด คืออยากให้ผู้เลือกตั้งทำป้ายหาเสียงให้ตัวหนังสือใหญ่ๆ จะได้เห็นนโยบายชัดๆ จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๗ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบล
นาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในด้านติดตามการหาเสียง	๓๘	๑๐.๕
๒.	มีการซื้อสิทธิ์ซื้อเสียงเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพมาทำหน้าที่	๑๗	๔.๗
๓.	ไม่สามารถติดตมนักการเมืองในการหาเสียงได้ทุกหนแห่ง หรือไม่ทราบข่าวอย่างแน่ชัด	๑๔	๓.๘

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการเมือง
ของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คือประชาชนไม่มี
ส่วนร่วมในด้านติดตามการหาเสียง จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ รองลงมา คือมีการซื้อสิทธิ์
ซื้อเสียงเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพมาทำหน้าที่ จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗
และน้อยที่สุด คือไม่สามารถติดตมนักการเมืองในการหาเสียงได้ทุกหนแห่ง หรือไม่ทราบข่าวอย่าง
แน่ชัด จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ตารางที่ ๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดตามการหาเสียง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตามสิทธิพลเมืองตามระบบประชาธิปไตย	๒๔	๖.๖
๒.	ต้องมีการมาตรการกำจัดข้อสิทธิข้อเสียงของนักการเมืองให้หมดสิ้น	๓๘	๑๐.๕
๓.	ก่อนที่จะหาเสียงควรให้ผู้นำ หรือตัวแทนควรมากระจายข่าวประชาสัมพันธ์ถึงการหาเสียงที่จะมีขึ้น	๑๕	๔.๑

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คือต้องมีการมาตรการกำจัดข้อสิทธิข้อเสียงของนักการเมืองให้หมดสิ้นจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ รองลงมา คือควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตามสิทธิพลเมืองตามระบบประชาธิปไตย จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖ และน้อยที่สุด คือก่อนที่จะหาเสียงควรให้ผู้นำ หรือตัวแทนควรมากระจายข่าว ประชาสัมพันธ์ถึงการหาเสียงที่จะมีขึ้น จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๒๙ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	นักการเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประชาชนหลังจากการได้รับเลือกตั้งทำให้สามารถติดต่อเป็นไปได้อย่างยาก	๓๗	๑๐.๒
๒.	ประชาชนไม่มีโอกาสได้ติดต่อ พบปะ เพื่อแสดงความคิดเห็นและไม่สามารถเข้าถึงนักการเมืองได้	๒๓	๖.๓
๓.	นักการเมืองไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นใดๆได้	๑๙	๕.๒

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คือนักการเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประชาชนหลังจากการได้รับเลือกตั้งทำให้สามารถติดต่อเป็นไปได้อย่างยาก จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒ รองลงมา คือประชาชนไม่มีโอกาสได้ติดต่อ พบปะ เพื่อแสดงความคิดเห็นและไม่สามารถเข้าถึงนักการเมืองได้ จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓ และน้อยที่สุด คือนักการเมืองไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นใดๆได้ จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒

ตารางที่ ๔.๓๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช **ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดง
ความคิดเห็น**

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านแสดงออกตามความต้องการซึ่งมันอาจจะมีประโยชน์และสามารถช่วยพัฒนาชุมชนได้	๓๙	๑๐.๘
๒.	ในปัจจุบันโลกเปิดกว้างขึ้น ควรที่จะให้ประชาชนแสดงออกความคิดเห็นต่อนักการเมืองตามระบบประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม	๒๖	๗.๒
๓.	ประชาชนมีการช่องทางในการเรียกร้องความต้องการให้เกิดผลแท้จริงอย่างเป็นรูปธรรม	๑๖	๔.๔

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านแสดงออกตามความต้องการซึ่งมันอาจจะมีประโยชน์และสามารถช่วยพัฒนาชุมชนได้จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘ รองลงมา คือ ในปัจจุบันโลกเปิดกว้างขึ้น ควรที่จะให้ประชาชนแสดงออกความคิดเห็นต่อนักการเมืองตามระบบประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒ และน้อยที่สุด คือประชาชนมีการช่องทางในการเรียกร้องความต้องการให้เกิดผลแท้จริงอย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน ๓ ด้าน คือ ด้านประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ด้านประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ด้านใช้วิธีการอย่างไรที่จะให้ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น และด้านในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๘ ท่าน ดังต่อไปนี้ด้านประชาสัมพันธ์

ด้านประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง

ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลนาสารนั้น ได้มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

๑. ใช้สื่อขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้เสียงตามสาย เช่น เว็บ เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล หอกระจายข่าวที่มีทุกหมู่บ้าน ป้ายต่างๆ

๒. ประชาสัมพันธ์ตามงานต่างๆหรือพิธีต่างๆ และงานกิจกรรมต่างๆที่ทางหมู่บ้านจัดขึ้น เช่น งานทำบุญหมู่บ้าน งานบวช งานแต่งงาน งานศพ เป็นต้น

ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ในหมู่ ๑ มีดังนี้

๑. ประชาชนสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
๒. ติดป้ายให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสาร
๓. ตามหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ^๑

ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ในหมู่ ๒ มีดังนี้

^๑นายพยงค์ สงวนถ้อย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๒นายคลอง ขอบพจน์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ได้ประชาชนสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านและมีการ
แจ้งข่าวตอนประชุมหมู่บ้านประจำเดือน^๓

ประชาชนสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ในหมู่ ๔ มีดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รับรู้รับทราบทางหอกระจายข่าวที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน

๒. ติดประกาศ / แผ่นป้าย และติดรูป และประวัติของผู้สมัครให้ชาวบ้านได้รับทราบถึง
หน้าตา ประวัติการทำงานของผู้สมัคร^๔

ประชาชนสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ในหมู่ ๕ มีดังนี้

๑. ติดแผ่นป้ายประชาชนสัมพันธ์ / ให้รับรู้ข่าวสาร

๒. แจ้งตามเสียงตามสายในชุมชน / หมู่บ้าน^๕

ประชาชนสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ในหมู่ ๖ มีดังนี้

ได้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง ซึ่งได้กระทำหลายด้าน มีทั้งประชาสัมพันธ์
เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสิ่งพิมพ์ ขึ้นป้ายประจำหมู่บ้าน และการ
สนทนากับประชาชนแต่ละบ้าน^๖

ได้มีการพูดคุยกับเพื่อนบ้านในการได้รับฟังข่าวสารทางการเมืองและมีการแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นเรื่องทางการเมืองอยู่บ่อยครั้งเมื่อมีการหาเลือกตั้ง^๗

มีการแนะนำเพื่อนบ้านในการรับฟังข่าวสารจากนักการเมืองและแนะนำให้มีส่วนในการ
วิเคราะห์ถึงนโยบายการหาเสียงของนักการเมืองที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชนในการพัฒนา
หมู่บ้านและประเทศชาติ^๘

ด้านประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการ
อย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ

^๓นายพรชัย ศิริวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๔นายบุญญา นาคเนตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ ตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๕นายสมโภชน์ ธุระกิจ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ ตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๖นายสายันต์ นาควนิช ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ ตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๗นางปราณี วาغلอน ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๘นายสุรเชษฐ์ สุวรรณ ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ

๑. รณรงค์ให้ประชาชนห้ามซื้อสิทธิ์ขายเสียง
๒. รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
๓. ให้ประชาชนเลือกผู้สมัครที่นโยบายหาเสียง^๙

ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ในหมู่ ๑ มีดังนี้

๑. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนติดตามการหาเสียงตามวิสัยทัศน์ของตัวนักการเมือง
๒. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนติดตามการหาเสียงตามนโยบาย
๓. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนห้ามซื้อสิทธิ์ขายเสียง^{๑๐}

ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ในหมู่ ๒ มีดังนี้

๑. รณรงค์ให้ประชาชนเลือกผู้แทนจะต้องเป็นคนดีมีความสามารถมีจิตใจเป็นสาธารณะ
๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนดูนโยบายหาเสียงสามารถพัฒนาหมู่บ้านได้^{๑๑}

ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ในหมู่ ๔ มีดังนี้

ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนดูนโยบายหรือฟังนโยบายความคิดเห็น วิสัยทัศน์ของผู้ตัวผู้สมัครเลือกตั้งเมื่อมีการจัดเวทีปราศรัยหาเสียงจะต้องแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่เลือกตั้งได้รับรู้^{๑๒}

ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ในหมู่ ๕ มีดังนี้

^๙นายพยงค์ สงวนถ้อย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๐}นายคล่อง ขอบพจน์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๑}นายพรชัย ศิริวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๒}นายบุญญา นาคเนตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑. มีการจัดเวทีปราศรัยหาเสียงให้ประชาชนได้รับรู้ถึงตัวผู้สมัครและนโยบาย

๒. รณรงค์ให้ประชาชนไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง^{๑๓}

ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักรการเมืองต้องใช้หลักการวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ในหมู่ ๖ มีดังนี้

มีการบอกกล่าวถึงแรงจูงใจในการใช้สิทธิ์ของตนเองในการเลือกตั้ง การหาบุคคลที่มีความสามารถมาเป็นกระบอกเสียงแทนประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านหรือบ้านเมือง ทั้งองค์กรและประเทศชาติ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารชุมชน และบ้านเมือง ให้ประชาชนใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์พิจารณาในการหาแสงหาคนที่มีความสามารถพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรือง^{๑๔}

ได้มีการชักชวนประชาชนให้ติดตามการหาเสียงของผู้เลือกตั้งด้วยการดูนโยบายและประวัติการทำงานและสามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุดในยามที่ประชาชนมีปัญหา^{๑๕}

ได้มีการบอกกล่าวกับพี่น้องประชาชน เพื่อนบ้านให้ใช้วิจารณญาณวิเคราะห์ในการหาเสียงของนักรการเมือง โดยพิจารณาผลงานของนักรการเมือง เช่นการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสังคมมากน้อยเพียงใด มีจิตอาสาหรือเปล่า มีการเข้าถึงประชาชนมากแค่ไหน และมีความรู้ในปัญหาของหมู่บ้าน^{๑๖}

ด้านใช้วิธีการอย่างไรที่จะให้ประชาชนสามารถติดต่อนักรการเมืองและแสดงความคิดเห็น

ประชาชนสามารถติดต่อนักรการเมืองและแสดงความคิดเห็น องค์การบริหารส่วนตำบลนาสารนั้น ได้มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในติดต่อนักรการเมืองและแสดงความคิดเห็น เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

^{๑๓} นายสมโภชน์ ธุรกิจ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๔} นายสายันต์ นาควนิช ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๕} นางปราณี วาغلอน ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๖} นายสุรเชษฐ์ สุวรรณ ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ^{๑๗}

ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นในหมู่ ๑ มีดังนี้

๑. เวล่านักการเมืองมีการประชุมจะต้องแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบล่วงหน้า สักอาทิตย์หนึ่ง

๒. นักการเมืองจะต้องมีสำนักงานหรือที่ทำการให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือร้องทุกข์ได้^{๑๘}

ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นในหมู่ ๒ มีดังนี้

๑. นักการเมืองต้องมีสำนักงานเปิดบริการประชาชนทุกวัน

๒. นักการเมืองต้องเปิดเวทีประชาชน

๓. นักการเมืองจะต้องเข้าร่วมประชุมบ่อยๆ เพื่อจะได้รู้ปัญหา^{๑๙}

ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นในหมู่ ๔ มีดังนี้

เวลาประชุมประจำเดือนในหมู่บ้านนักการเมืองจะต้องเข้าร่วมฟังปัญหา และชี้แจง

ผลงานให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงภารกิจต่างๆของนักการเมือง^{๒๐}

ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นในหมู่ ๕ มีดังนี้

๑. มีสำนักงานสถานที่เพื่อให้ประชาชนสามารถประสานงานได้

๒. มีเบอร์โทรศัพท์สำนักงาน/มือถือ เพื่อให้ประชาชนติดต่อนักการเมือง

๓. จัดเวทีประชุมประชาชนบ่อยๆ เพื่อทราบปัญหาอย่างแท้จริง^{๒๑}

ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นในหมู่ ๖ มีดังนี้

^{๑๗} นายพยงค์ สงวนถ้อย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๘} นายคล่อง ขอบพจน์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๑๙} นายพรชัย ศิริวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๒๐} นายบุญญา นาคเนตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๒๑} นายสมโภชน์ รุรกิจ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ประชาชนทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งด้านที่ดีและไม่ดีส่งผลต่อการพัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าทันสมัย^{๒๒}

นักการเมืองจะต้องมีความเสียสละเวลาและเรื่องส่วนตัวเพื่อคนส่วนรวม นักการเมืองจะต้องลงพื้นที่บ่อยๆเพื่อได้รับรู้ปัญหา และชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริง ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะต้องเป็นกลาง เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ทุกกลุ่ม ทุกคน^{๒๓}

ได้มีการบอกเพื่อนบ้านประชาชนให้รู้วิธีการติดต่อนักการเมือง

๑. จดเบอร์โทรศัพท์ทั้งเบอร์สำนักงาน เบอร์มือถือ

๒. ให้ไปพบนักการเมืองในสถานที่ราชการหรือสำนักงานของนักการเมือง^{๒๔}

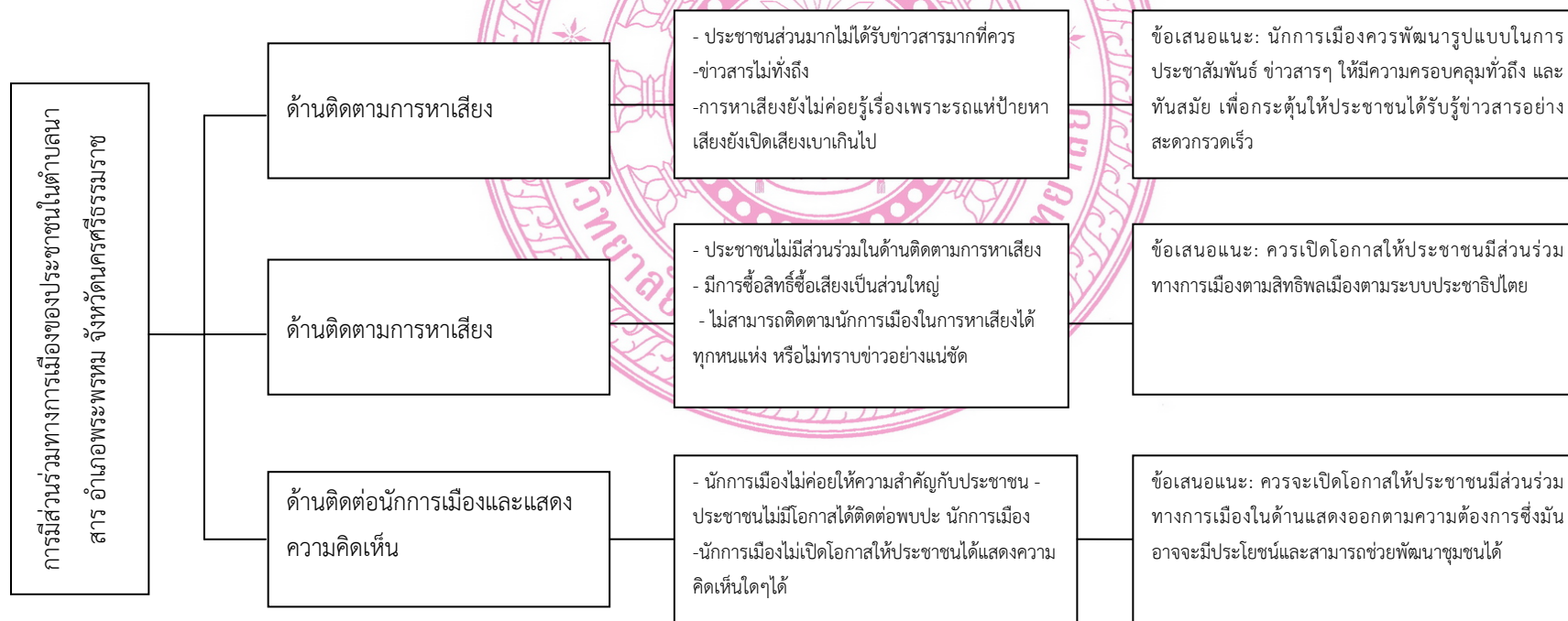
^{๒๒} นายสายันต์ นาควนิช ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๒๓} นางปราณี วาغلอน ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^{๒๔} นายสุรเชษฐ์ สุวรรณ ประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดจนข้อเสนอแนะ ซึ่งนำไปสู่แนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในครั้งต่อไป ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากได้วิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านรับฟังข่าวสาร คือประชาชนส่วนมากไม่ได้รับข่าวสารมากที่ควรไม่ทั้งถึง น้อยมากที่จะมีการประชาสัมพันธ์และเข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วแต่มานำเสนอที่หลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในสิ่งที่นักการเมืองนำเสนอ

ข้อเสนอแนะ: นักการเมืองควรพัฒนารูปแบบในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารๆ ให้มีความครอบคลุมทั่วถึง และทันสมัย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารอย่างสะดวกรวดเร็ว

๒) ด้านติดตามการหาเสียง คือประชาชนไม่มีส่วนร่วมในด้านติดตามการหาเสียงมีการซื้อสิทธิ์ซื้อเสียงเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพมาทำหน้าที่

ข้อเสนอแนะ: ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตามสิทธิพลเมืองตามระบบประชาธิปไตย

๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น คือนักการเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประชาชนหลังจากการได้รับเลือกตั้งทำให้สามารถติดต่อเป็นไปได้อย่างไม่มีโอกาสได้ติดต่อ พบปะเพื่อแสดงความคิดเห็นและไม่สามารถเข้าถึงนักการเมือง

ข้อเสนอแนะ: ควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านแสดงออกตามความต้องการซึ่งมันอาจจะมีประโยชน์และสามารถช่วยพัฒนาชุมชนได้

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนอายุ ๒๐ ปีขึ้นไปเป็นประชาชนในการศึกษา โดยเลือกประชาชนที่อยู่ในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน ๓,๖๒๙ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๐ คนวิเคราะห์ข้อมูลโดย (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓ มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี เป็นจำนวน ๑๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๖ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน ๑๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑ มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นจำนวน ๑๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ มีสถานภาพโสดจำนวน ๑๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙

๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านรับฟังข่าวสาร ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59

๒) ด้านติดตามการหาเสียง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.29

๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.89

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพเพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

๑) ด้านรับฟังข่าวสาร

ประชาชนส่วนมากไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากเท่าที่ควร และไม่ทั่วถึง น้อยมากที่จะมีการประชาสัมพันธ์ และเข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว โดยมานำเสนอที่หลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในสิ่งที่นักการเมืองนำเสนอ ซึ่งประชาชนส่วนมากจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมืองกับเพื่อนๆ การวิพากษ์วิจารณ์เรื่องการเมืองกับสมาชิกในครอบครัว และบางครั้งก็จะติดตามข่าวสารทางการเมืองจากป้ายประกาศของชุมชน ป้ายประกาศตามศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน และติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุชุมชน และวิทยุทั่วไปบ้างในบางครั้ง และนานๆ ครั้งจะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านทางเวทีการสัมมนาทางวิชาการที่จัดในสถานที่ทั่วไป

๒) ด้านติดตามการหาเสียง

ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ของนักการเมืองท้องถิ่นไม่ค่อยครอบคลุมพื้นที่ในเขตชุมชนมากเท่าไร นานๆจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยเฉพาะในช่วงที่จะมีการหาเสียงเลือกตั้งช่วงของการลงสมัครเลือกตั้ง จึงจะมีการประชาสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น เช่น นโยบายการหาเสียง การพัฒนาด้านต่างๆ ของชุมชน รวมถึงผลงานที่ได้สร้างแก่ชุมชน แต่จะให้ไปใช้สิทธิ์ และประชาชนได้เข้าร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ โดยประชาชนส่วนใหญ่ได้ทำการติดตามการหาเสียงจากจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และติดตามการหาเสียงของนักการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น แผ่นพับ , โปสเตอร์ด้วย และยังเคยร่วมฟังคำปราศรัยหาเสียงของนักการเมือง และมีส่วนร่วมรับรู้การนับคะแนนการออกเสียงเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอโดยประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาประชาธิปไตย

๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

นักการเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประชาชน ทำให้การติดต่อเป็นไปได้ยาก ไม่มีโอกาสได้ติดต่อพบปะ เพื่อแสดงความคิดเห็นและไม่สามารถเข้าถึงนักการเมือง โดยส่วนใหญ่จะได้แสดงความคิดเห็นในการสถานเสวนาระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนเพื่อร่วมกำหนดนโยบายของตำบล ส่วนการแสดงความคิดเห็นประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุม คัดค้าน การดำเนินการนโยบายของนักการเมืองบ้าง และร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นประเด็นทางการเมืองตามสถานที่ต่างๆ และได้แสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นผ่าน ส.ส บ้างในบางครั้ง อีกทั้งยังมีการเขียนจดหมาย บทความถึง บรรณาธิการหนังสือพิมพ์และสื่ออื่นๆเกี่ยวกับเรื่องการเมืองของท้องถิ่นด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอ พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

๑) ด้านรับฟังข่าวสาร

นักการเมืองควรพัฒนารูปแบบในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ให้มีความครอบคลุม ทั่วถึง และทันสมัย สามารถเข้าถึงได้ในทุกพื้นที่ของแหล่งชุมชน เพื่อเป็นการเพื่อกระตุ้นให้ประชาชน ได้รับรู้ข่าวสารอย่างสะดวกรวดเร็ว และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ความเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยควรจะใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์ในแบบที่หลากหลาย สามารถ เข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางวิทยุชุมชน ศูนย์ วิทยุท้องถิ่น หรือป้ายประกาศตามแหล่งชุมชน หรือบ้านผู้นำชุมชน ตามสถานที่สำคัญๆ เช่น โรงเรียน วัด หรือ ศาลาประชาคม อีกทั้งยังสามารถจัดทำแผ่นพับ ใบปลิวเพื่อแจกให้ความรู้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น หรือมีรถขยายเสียงเพื่อประกาศถึงกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ให้ประชาชน ได้รับทราบอยู่เป็นประจำ

๒) ด้านติดตามการหาเสียง

ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตามสิทธิพลเมืองตามระบบ ประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเฉพาะในตอนที่มีการหาเสียง ควรให้ ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็น และบอกถึงความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหา และ ความต้องการที่แท้จริง นอกเหนือจากนโยบายที่ทางพรรค หรือ นักการเมืองจะจัดมาให้แก่ประชาชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันร่วมฟังคำปราศรัยหาเสียงของนักการเมือง การหาเสียง ให้กับนักการเมือง เพื่อให้มีการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายกับพรรคให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน และความต้องการของประชาชน และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ควรให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในการรับรู้การนับคะแนนการออกเสียงเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ

๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

ควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านแสดงออกตามความ ต้องการซึ่งจะมีประโยชน์และสามารถช่วยพัฒนาชุมชน โดยจัดตั้งศูนย์ของพรรคการเมือง หรือ ศูนย์ ติดต่อประสานงานระหว่างนักการเมืองกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น ร้องเรียน หรือติดต่อกับนักการเมืองท้องถิ่น หรือระดับที่สูงกว่าได้ โดยผ่านทางศูนย์ย่อยที่จัดตั้งไว้ ตามชุมชน ทั้งนี้จะสามารถทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตัวนักการเมืองท้องถิ่น หรือตัวแทนพรรคได้

หรือควรจะให้จัดให้มีระบบสารสนเทศประจำท้องถิ่น ที่สามารถให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือ ร้องเรียนด้านต่างๆ ได้ในทันทีที่ เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและ น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะตรงกับความจริงเมื่อองค์การ บริหารส่วนตำบลมีการดำเนินงานที่เหมาะสม มีการบูรณาการเรื่องผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความมี ประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา บุญยะเวชชีวิน ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลบางปู จังหวัด สมุทรปราการ จำนวน ๓๕๙ คน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อการ ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู อยู่ในระดับปานกลางโดยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือการชักชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และน้อยที่สุด คือ การร่วมชุมนุมหรือเดินขบวนขับไล่สมาชิกสภาเทศบาลหรือเจ้าหน้าที่เทศบาล สำหรับปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู คือ การผ่านสังคมประเพณีทางการเมือง การผ่านการบ่มเพาะทางการเมือง การมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย และการเข้าถึงข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติไม่เกินระดับ^๑

๕.๒.๒ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายด้าน

๑ ด้านรับฟังข่าวสาร

^๑ วิทยา บุญยะเวชชีวิน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษา เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ”, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา นโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๒).

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง กรณีของผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองมีแนวโน้มจะเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเนื่องจากมองเห็นว่าเป็นสิทธิ์ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อาจเพราะมีความรู้พื้นฐานทางการเมืองและความสนใจทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริธิตานต์ ชัยพิกุลิต ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : การศึกษาการจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบล อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย” จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๒๘ ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอยในระดับมาก รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน รายได้ อาชีพ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย^๒

๒ ด้านติดตามการหาเสียง

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านติดตามการหาเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพร ฤทธิประเสริฐ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุช่วง ๓๑-๔๐ ปี มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม ได้แก่ มีตำแหน่งทางการเมืองและการทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง การได้รับตำแหน่งทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับกลาง หรือกลุ่มผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ การบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือพรรค การเข้าร่วมชุมนุมประท้วง ๒ ระดับ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำหรือเข้าร่วมในกิจกรรมน้อย ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำหรือจัดอยู่ในกลุ่มผู้ดู ได้แก่

^๒ สิริธิตานต์ ชัยพิกุลิต, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : ศึกษากรณีการจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๔).

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียงแค่พูดคุยเรื่องทางการเมือง การเข้ารับฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองสูง โดยสรุป ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ ผลมาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ต้องใช้เวลาหาเลี้ยง^๓

๓ ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การอยู่ในสังคมประกิตทางการเมือง การรับรู้สภาพการณ์ทางการเมือง การมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย และการเข้าถึงข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเอกอมร จิตปญโญ ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แนวทางในการนำหลักสราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย วางแผนการทำงานให้เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ เว้นจากการแสวงหา

^๓ปิยพร ธิตยประเสริฐ, “การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘).

ผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบนไม่ทุจริต ให้การช่วยเหลือจัดสวัสดิการหรือแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาคเท่าเทียมกัน^๕

๕.๒.๓ การอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ ต่างกัน โดยภาพรวมบุคลากรมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย มีเพียงเพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

๑) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ สุธีร์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานีผลการวิจัยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปีจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นแต่งงานแล้วมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทและไม่มีญาติเป็นนักการเมืองมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานีได้แก่อายุสถานภาพสมรสรายได้ต่อเดือนการรับรู้ข่าวสาร^๕

๒) ผลการวิจัยพบว่า อาชีพ สถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมแตกต่าง

^๕พระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๕สุเมธ สุธีร์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี”, ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๖).

กัน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้เนื่องจาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตะติยาวัฒน์ สุวรรณศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านส่งเสริมให้ประชาชนสนใจการเมือง ด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและด้านการส่งเสริมในกระบวนการจัดการเลือกตั้ง^๖

๓) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้เนื่องจาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธรรม โรจนสุพจน์ ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมจัดการประชุมชนของชาวบ้านห้วยแก้ว ถึงอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านห้วยแก้วในยุคบุกเบิกมีความเกี่ยวข้องกับป่าอย่างมาก ไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือความเชื่อในยุคนี้ชาวบ้านใช้ป่าและรักษาป่าควบคู่กันไป เป็นการจัดการป่าตามวิถีชีวิตดั้งเดิม ต่อมาเมื่อรัฐนำป่าห้วยแก้วให้เอกชนเช่า ชาวบ้านส่วนหนึ่งชุมนุมเรียกร้องจนได้ป่ากลับคืนมา และได้ชื่อว่าเป็นป่าชุมชนแห่งแรกของประเทศไทย แต่ก็ต้องแลกมาด้วยชีวิตและสายสัมพันธ์ของชุมชน เมื่อได้ป่ากลับคืนมาชาวบ้านห้วยแก้วจัดการประชุมชน โดยจัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน มีการวางแผน ตัดกฎเกณฑ์ และมีการดำเนินงาน แต่มีความกระตือรือร้นในช่วงเวลาหนึ่ง และพบว่าการสื่อสารภายในชุมชนช่วงเกิดวิกฤติการณ์ชาวบ้านใช้สื่อหลายรูปแบบและเป็นระบบ การสื่อสารมีลักษณะที่มีชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง แต่การสื่อสารมีเพียงการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการในกลุ่มที่ใช้ป่าพบว่าแกนนำได้ติดต่อสื่อสารกับภายนอกชุมชนมาก แกนนำมีบทบาทในเครือข่ายป่าชุมชน แต่ประโยชน์ที่ได้กลับมาในหมู่บ้านห้วยแก้วมีน้อยในการผลิตสื่อสมัยใหม่ ๓ สื่อของชาวบ้านคือ สื่อสไลด์ สื่อวีดิทัศน์ และจัดรายการวิทยุชุมชน พบว่าชาวบ้านมีส่วนร่วมในทุกองค์ประกอบของการสื่อสาร ทุก

^๖ ตะติยาวัฒน์ สุวรรณศรี, “บทบาทกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา”, การศึกษามหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗).

ระดับของการมีส่วนร่วม และทุกขั้นตอนของการผลิต เป็นการสื่อสารตามแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม^๗

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการนำเสนอนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และควรเสนอแนะนโยบายที่มีการนำหลักธรรมที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองไปประยุกต์ใช้ในการจัดตั้งเป็นนโยบายพรรคของนักการเมือง

๒) ประชาชนควรมีหน่วยงานติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของนักการเมืองเพื่อจะได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวและสะดวกในการติดตามผลงานของนักการเมือง ที่เคยให้ไว้ตามนโยบาย และหน่วยงานที่ตั้งขึ้นควรอยู่ในชุมชน เพื่อความสะดวกของประชาชนในชุมชนในการมาติดต่อหรือประสานงานในด้านต่าง ๆ ระหว่างนักการเมืองกับประชาชน

๓) นักการเมืองควรจัดตั้งสำนักงานในชุมชนเพื่อมอบความรู้ความทางการเมืองแก่ประชาชน อีกทั้งยังสามารถจัดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง โดยจัดเป็นวิทยุการเมืองเพื่อชุมชน มีป้ายประกาศเรื่องการเมืองประจำชุมชน มีรถขยายเสียงแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบ

๔) นักการเมืองควรมีกิจกรรม หรือโครงการเพื่อประชาชนในชุมชน ได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวทางการเมือง หรือเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองของประชาชน ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักการเมืองกับประชาชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

๑) ด้านรับฟังข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลนาสารควรมีการนำปัญหาอุปสรรคต่างๆ และแนวทางแก้ไขในด้านรับฟังข่าวสาร ไปปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

^๗ ศิริธรณ์ โรจนสุพจน์, “การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมจัดการป่าชุมชนของชาวบ้านห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพายัพ, ๒๕๔๘).

๒) ด้านติดตามการหาเสียง องค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร นายก, ผู้บริหาร, บุคลากร, ควรมีหน่วยงานติดตามตรวจสอบเสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการแก่ประชาชน

๓) ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น องค์การบริหารส่วนตำบลนาสารควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุกโครงการในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาการส่งเสริม หรือเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจโดยมุ่งให้ประชาชนแสดงบทบาทต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อที่จะช่วยพัฒนาการเมืองไทย

๒) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบแนวคิดใหม่ หรือวิธีการใหม่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

๓) ควรมีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔) ควรศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่แท้จริงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้รอบด้านมากที่สุด

บรรณานุกรม

๑.หนังสือภาษาไทย

กรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ประสานมิตร. ๒๕๔๖.

_____ การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิตินิใหม่ในอนาคต.ปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ ๖.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน. ๒๕๕๐.

โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน. ๒๕๔๘.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สุด. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
ธรรมดาเพรส จำกัด. ๒๕๔๕.

ธีรยุทธ พึ่งเทียร. สถิติเบื้องต้นและการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ สุตรไพศาล. ๒๕๔๕.

ธีรพงษ์ แก้วหาวงษ์. กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
๒๕๔๓.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง.
กรุงเทพมหานคร: ๕๙๘ Print. ๒๕๔๖.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง.เชียงใหม่ : สิริ
ลักษณ์การพิมพ์. ๒๕๔๗.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. การบริการสาธารณะในระบบกฎหมายปกครองของฝรั่งเศส.
กรุงเทพมหานคร : สำนักนิติธรรม. ๒๕๔๑.

บัญญัติ พุ่มพันธ์. องค์การบริหารส่วนตำบล.ของเรา : ท้องถิ่นของเรา. พิมพ์ครั้งที่ ๓.
กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์บพิตรการพิมพ์จำกัด. ๒๕๔๘.

ปาริชาติ วลัยเถียร. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
๒๕๔๒.

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖. ราชกิจจานุ
เบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๐๐ ก. วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๖.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ.๒๕๔๖. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐.ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก.
วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐.

บรรณานุกรมต่อ

รองศาสตราจารย์ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซซิเนสอาร์แอนด์ดี. ๒๕๕๕.

สนิท จรอนันต์. ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด. ๒๕๔๘.

สมยศ นาวิการ. การบริหารโดยวัตถุประสงค์. กรุงเทพมหานคร:บรรณกิจ. ๒๕๔๖.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๓.

สมาน รังสียกฤษฎ์. การบริการราชการไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ. ๒๕๕๓.

————— สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ ๔ องค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า. ๒๕๔๗.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. รายงานประจำปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ๒๕๕๓.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. "การประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติ

สำนักงานเลขาธิการ องค์การบริหารส่วนตำบล. อุบลราชธานี. คู่มือการบริหารงานบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบล. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. อุบลราชธานี : ม.ป.พ. ๒๕๕๒.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

สุรพล สุยะพรหม. ผศ.ดร. การเมืองกับการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๘.

เสนาะ ดิยาว. หลักการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๖.

สิน พันธุ์พินิจ. เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬนพพิบลิชซิ่ง จำกัด. ๒๕๕๗.

บรรณานุกรมต่อ

อคิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบาย
สาธารณะสุข. ๒๕๔๗.

อภิชัย พันธเสน.แนวคิด ทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พ
ริ้นติ้ง. ๒๕๔๑.

อภิญญา กังสนารักษ์. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับคณะของ
สถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๔๔.

อิระวัชร จันทระประเสริฐ. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานพระราชทานเพลิงศพนางสมศรี จันทร
ประเสริฐ. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์. ๒๕๔๑.

อุดม เขยกิจวงศ์. หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล. ประชาธิปไตยของ
ชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ. ๒๕๔๕.

(๒) วิทยานิพนธ์

กรรณิกา ชมดี. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี
โครงการสารภีตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๖.

จินตนา กัลยาณพันธ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
: กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี”.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรี
ปทุม. ๒๕๔๙.

จิราติ นาคสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์. ๒๕๔๐.

จีระชัย ไกรกังวาร. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกัดขยะมูลฝอย : ศึกษาเฉพาะเทศบาล
เมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๔.

จุฑามาศ ประยูรทอง. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”. วิทยานิพนธ์ศิลปศา
สตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๗.

บรรณานุกรมต่อ

ชลธิชา มีแสง. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ภาค

นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๔.

ชไมพร เหล่าพงศ์เจริญ. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู : ศึกษากรณีโรงเรียนกันทร

ลักษณวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ. **ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.** สถาบันบัณฑิตพัฒน

บริหารศาสตร์. ๒๕๔๐.

ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:สถาบันราชภัฏ

มหาสารคาม. ๒๕๔๖.

ชาติชาย มุกสง. ธรรมชาติของการเมืองแบบมีส่วนร่วมของผู้บริโภค : ศึกษากรณีกลุ่มผู้บริโภคสีเขียว

สวนป่า อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช. นนทบุรี : สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

๒๕๔๘.

ชลธิชา มีแสง. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ภาค

นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๔.

ฐิติญาธร ผ่องพันธ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในเขตบางเขน.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๔๒.

ตะติยาวัฒน์ สุวรรณศรี. “บทบาทกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา”. **การศึกษา**

มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๔๗.

ธิดารัตน์ ศิลวรรณโณ. “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลตามหลักสัจคหวัด ๔ : กรณีศึกษา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัด

แม่ฮ่องสอน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๓.

นวพร แสงหนุ่ม. “ประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๔.

นิติภูมิ แสงประดับ. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน

ตำบลสนามชัยสนามชัย. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิต

วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๕๐.

บรรณานุกรมต่อ

- บุญเทียม อังสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์.วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๔๒.
- ปิยพร ถิตย์ประเสริฐ. “การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชน
ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. **รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๔๘.
- รัตนา ชูสิริ. “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ”
ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๔๕.
- พรพรรณ ชนะวรรณ. การมีส่วนร่วมของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการดำเนินงานอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี. ปริญญา
นิพนธ์พ.ม. พัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร. ๒๕๔๑.
- พระคณพศ กิตติสาร (ประกอบเสียง). “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรร
มาภิบาล”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๓.
- พระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโน (มีนุสรณ์) “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย. ๒๕๔๓.
- พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพรณ ชยทตโต “การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปกครองคณะสงฆ์ของ
พระธรรมปริยัติเวที (สุเทพ ผุสฺสธมฺโม)”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.
- พระปิยวัฒน์ ปิสิโล (จักร์แก). “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัด
แพร่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.
- พระภาณุวัฒน์ ฐิตวินโย. “การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาลของอำเภอ
ไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย
: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.

บรรณานุกรมต่อ

- พระมหากฤตวิทย์ อธิภูฐานโน (สนธิสุข). “การเปรียบเทียบแนวความคิดประชาธิปไตยในพุทธปรัชญาเถรวาทกับแนวคิดประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบัน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๘.
- พระมหาสังเวียร ปญฺญาโร (ศรีมันตะ). “บทบาทของพระสงฆ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๐.
- พระมหาสุวิทย์ฯ สิริวัฒน์. “การบริหารงานตามหลักอริยบท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.
- พระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.
- พระยุทธภูมิ ธมฺมโร. “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๓.
- พระอธิการผจญ อาจาโร (ทนันจง). “บทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๓.
- ไพฑูรย์ ผิวผาง. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือยน้อย. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ๒๕๕๐.
- ภาณุพล ภูษา. “ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.

บรรณานุกรมต่อ

- มานะศรี ยงเจริญ. “การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย : ศึกษากรณีนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยรามคำแหง”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๓.
- เมตต์ เมตตการุณจิต. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. **วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๔๑.
- เริงชัย ตั้งรุ่งเรืองอยู่. “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอห้วยชัย จังหวัดกาฬสินธุ์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๔๗.
- ฤทัยรัตน์ กากิ่ง. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๓.
- วริยา เอี่ยมวิบูลย์. “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล”. **ภาคินพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต**. คณะพัฒนาลังคม:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๒.
- วัชรี ด่านกุล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอายุ ๑๘ – ๒๐ ปีศึกษากรณีอำเภอศรีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. **ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๑.
- ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุตเสมอใจ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์. ๒๕๕๐.
- วิทยา บุญยะเวชชีวิน. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ”. **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๔๒.
- วิฐู ชำเจริญ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ และครอบครัวกองบิน ๔๑ กองพลบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ”. **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๗.

บรรณานุกรมต่อ

- ศราวุธ ศรีแสงใส. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานการก
ประถมศึกษาอำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต**. (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๔).
- ศรีธรรม โรจนสุพจน์. “การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมจัดการป่าชุมชนของชาวบ้านห้วยแก้ว กิ่งอำเภอ
แม่อน จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย
: มหาวิทยาลัยพายัพ. ๒๕๔๘.
- ศุจิรัตน์ แสนสุข. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร”.
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขานโยบายสาธารณะ. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๔๓.
- สมบูรณ์ นันทวงศ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุข
ศึกษาเฉพาะกรณีสถานอนามัยกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม”.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๒.
- สมพิศ คล้ายวงศ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ ๑๘-๒๐ ปี”.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๓.
- สิทธิศักดิ์ ชัยพิกุลิต. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : ศึกษากรณีการจัดการมูล
ฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๔๔.
- สุเมธ สุธีร์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัด
อุบลราชธานี”. **ภาคินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๖.
- สุรพงษ์ สายวงศ์. “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกอง
ปราบปราม” **ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๔๔.
- อำพร สุนทรรัตนสุข. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ในจังหวัดขอนแก่น. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๔๔.

บรรณานุกรมต่อ

๓. ภาษาอังกฤษ

- Easton David. **The Political System : An Inquiry in the State of Political Science.**
New York : Knopf, 1971.
- Keith. D.D. **Human Behavior at Work Human Relations and Organizational Behavior.** New York : McGraw-Hill Book, 1972.
- Milbrath. LeserW. **Political participation,** New York: University of Buffalo Press, 1971.
- Cohen . J.M. and Uphoff . N.T. **Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation.** Rural Development Committee Center for International Studies . Cornell University, 1981.
- United Nation. Department of Internation Economic and Social Affair. **Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development.** Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York :United Nation , 1981.
- Reeder. W.W. **Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families in New York State.** NewYork : UnpublishedPh.D Dissertation. Cornell University, 1974.
- Koufman. H.F. **Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities.** Agricultural Experiment Station Bulletins. March , 1949.
- Fornaroff. A. **Community involvment in Health System for Primary Health Care.** Geneva : World Health Organization , 1980.
- Bromage. Arhur W. **Inroduccion to municipal government and administration.** New York : Appleton-Cenure Crofts, 1950.
- Rush. Michael. & Althoff. Phillip, **An introduction to political sociology.** (London : Thomas Nelson and Sons, 1971.
- Roth, David F. & Wilson. Frank L. **The Comparative study of politics(2nd ed.)Englewood Cliffs.** NJ: Prentice Hall, 1980.
- Almond. Gabriel A. & Verba, Sydney. **The civic culture: Political attitude and democracy in five nations.** Boston : Little Brown, 1963.

บรรณานุกรมต่อ

๔. เว็บไซต์

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร. การมีส่วนร่วมของประชาชน. [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www.moph.go.th>. (๗ ตุลาคม ๒๕๕๔).

ราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑”. (ระบบออนไลน์),แหล่งที่มา : www.opdc.go.th. (๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑).

เสรี พงศ์พิศการมีส่วนร่วมของประชาชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http:// www.phongphit. Com](http://www.phongphit.Com). (๑๕ มกราคม ๒๕๕๕).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.”แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยพ.ศ. ๒๕๕๑ -๒๕๕๕”.(ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา : www.opdc.go.th. ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑.

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐ - ๒๔๓๔ - ๒๑๒๓ (ภายใน ๒๑๓๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๕๔๗

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผศ.ดร. เดิมศักดิ์ ทองอินทร์

ด้วย พระศักดิ์ดา ฉายา กิตติฉินาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการสุตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจแล้ว
เดิมศักดิ์ ทองอินทร์
๑๒ ธ.ค. ๒๕๕๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๒๔๓๔ - ๒๑๒๓ (ภายใน ๒๑๓๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๕๔๗

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,ผศ.

ด้วย พระศักดา ฉายา กิตติธโรภิกขุ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๓๓๐๘/๑๖

๓๐ เม.ย. ๕๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๒๔๓๔ - ๒๑๒๓ (ภายใน ๒๑๓๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๕๔๗

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ธิดา หนัมนี่

ด้วย พระศกดา ฉายา กิตติธนาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจแก้ไขเครื่องมือให้เรียบร้อยแล้ว

(ศาสตราจารย์ ดร.ธิดา หนัมนี่)

ดร. ธิดา หนัมนี่

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๒๔๓๔ - ๒๑๒๓ (ภายใน ๒๑๓๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๕๔๗

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ พระมหาสม กลยาโน,ดร.

ด้วย พระศกดา ฉายา กิตติธนาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการสุตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจแก้/แล้ว

๓ ๘.๑.๕๖

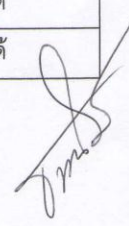

ภาคผนวก ข.

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย
เรื่อง
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๖	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๗	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๘	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๙	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ ๒๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๒๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

อยุธยา : ๓๙ หมู่ ๑ ตำบลจำเริญ อำเภอนิคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

โทร. ๐๒-๘๘๐-๑๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
 เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
 สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระกิตติดา ฉายา กิตติธรรมา โรหฺสประจําตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
 จังหวัดนครศรีธรรมราช" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของ
 ท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและ
 สนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์

(นายกิตติ เรียนสุต)

หัวหน้าสำนักงานปลัด อบต.

ภาคผนวก ง.

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	94.93	239.237	.034	.925
a2	95.30	226.355	.544	.918
a3	95.13	222.533	.652	.917
a4	95.20	221.821	.617	.917
a5	94.80	231.545	.365	.921
a6	95.47	223.223	.617	.917
a7	95.47	221.499	.548	.918
a8	95.60	217.766	.853	.914
a9	95.33	235.333	.193	.923
a10	95.43	208.599	.754	.914
b1	96.80	220.786	.679	.916
b2	95.90	224.783	.572	.918
b3	96.00	228.552	.535	.919
b4	95.37	237.413	.132	.923
b5	95.00	240.345	.012	.924
b6	95.53	217.154	.670	.916
b7	95.30	216.907	.686	.916
b8	94.67	227.609	.542	.918
b9	94.70	236.976	.197	.922
b10	94.93	230.961	.370	.921
c1	96.00	220.828	.662	.916
c2	96.10	223.334	.734	.916
c3	96.40	223.076	.645	.917
c4	96.00	217.172	.738	.915
c5	96.37	214.516	.762	.914
c6	95.97	225.275	.512	.919
c7	95.73	242.064	-.061	.926
c8	95.47	240.326	.031	.923
c9	96.07	230.547	.427	.920
c10	95.20	212.855	.798	.914

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

Alpha = 0.921

N of Items = 40

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังฆศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรมาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๓๙ หมู่ ๑ ตำบลอำไกร อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

โทร. ๐๖-๘๘๐-๓๑๕๔ ต่อ ๒๒๒๓, ๒๒๒๔, ๒๒๒๕

๕ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศีกดา ฉายา กิตติธวโน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของ
ท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและ
สนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

- อนุชา -

(นายอนุชา งามน้อย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2 ต.พ. ๕7

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังฆศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบลนาสาร อำเภอ พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง :

๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบล นาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบล นาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบล นาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอเจริญพรขอบคุณทุกท่าน ที่ได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

พระศักดา กิตติญาณ (นาคเนตร)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

๒. อายุ

[] ๒๐ - ๒๙ ปี

[] ๓๐ - ๓๙ ปี

[] ๔๐ - ๔๙ ปี

[] มากกว่า ๕๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรี

[] ปริญญาโท

[] สูงกว่าปริญญาโท

๔.อาชีพ

[] เกษตรกร

[] ค้าขาย

[] รับจ้างทั่วไป

[] รับราชการ

[] อื่นๆ ระบุ.....

๕. สถานภาพ

[] โสด

[] แต่งงาน

[] หย่าร้าง

[] แยกกันอยู่

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ตำบล นาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างรอบคอบและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดตามความเป็นจริง

ข้อที่	๑. ด้านรับฟังข่าวสาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑.๑	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากป้ายประกาศของชุมชน					
๑.๒	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ ชุมชน					
๑.๓	ท่านติดตามนโยบายของพรรคการเมืองท้องถิ่นต่างๆ					
๑.๔	ท่านรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องการเมืองกับสมาชิกในครอบครัว					
๑.๕	ท่านรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมืองกับเพื่อนๆ					
๑.๖	ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านวิทยุทั่วไป					
๑.๗	ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านเวทีหาเสียง/ชุมนุมประท้วง					
๑.๘	ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านเวทีการสัมมนาทางวิชาการที่จัดในสถานที่ทั่วไป					
๑.๙	ท่านได้รับฟังทางการเมืองผ่านการเขียนหนังสือหรือบทความ					
๑.๑๐	ท่านได้รับข้อมูลการทำงานของ อบต.ผ่านบอร์ดศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน					

ข้อที่	๒. ด้านติดตามการหาเสียง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒.๑	ท่านเคยหาเสียงให้กับนักการเมือง					
๒.๒	ท่านเคยร่วมฟังคำปราศรัยหาเสียงของนักการเมือง					
๒.๓	ท่านเคยเดินทางไกลๆ เพื่อไปฟังคำปราศรัยของนักการเมือง					
๒.๔	ท่านเคยติดตามการหาเสียงของนักการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น แผ่นพับ , โปสเตอร์					
๒.๕	ท่านเคยติดตามข่าวสารการหาเสียงของนักการเมืองจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์					
๒.๖	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในตัดสินใจทางการเมือง					
๒.๗	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายกับพรรคทางการเมือง					
๒.๘	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาประชาธิปไตย					
๒.๙	ท่านติดตามการหาเสียงและไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ					
๒.๑๐	ท่านมีส่วนร่วมรับรู้การนับคะแนนการออกเสียงเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	๓. ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓.๑	ท่านร่วมประชุม คัดค้าน การดำเนินการนโยบายของรัฐ					
๓.๒	ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นผ่าน ส.ส					
๓.๓	ท่านเขียนจดหมาย บทความถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์และสื่ออื่นๆเกี่ยวกับเรื่องการเมือง					
๓.๔	ท่านร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นประเด็นทางการเมืองตามสถานที่ต่างๆ					
๓.๕	ท่านร่วมประชุม ติดต่อทางการเมืองกับพรรคการเมือง					
๓.๖	ท่านสนับสนุนทุนทรัพย์หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นแก่นักการเมืองหรือพรรคการเมือง					
๓.๗	ท่านรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย					
๓.๘	ท่านเข้าร่วมสัมมนาทางการเมืองเพื่อการเรียนรู้					
๓.๙	จัดประชาสัมพันธ์ทางการเมืองร่วมกับภาครัฐ					
๓.๑๐	ท่านได้แสดงความคิดเห็นในการสานเสวนาระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนเพื่อร่วมกำหนดนโยบายของตำบล					

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปลายเปิด (Open Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และ
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอ
พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑. ด้านรับฟังข่าวสาร

๑.๑. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

๑.๒. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒. ด้านติดตามการหาเสียง

๒.๑. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

๒.๒. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓. ด้านติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็น

๓.๑. ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

๓.๒.ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

*** ขอเจริญพร และขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***

พระศักดา กิตติญาโน
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศีกดา ฉายา กิตติธนาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขออนุญาตจากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ศรชัย ธรรมรัตน์
นาย ศรชัย ธรรมรัตน์
2 ก.พ. ๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศักดา ฉายา กิตติธโรภทฺธิสฺสโร ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ฉันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

นายพรชัย สิริธรรม

ผู้ใหญ่นายก อบ.๒.

ท. นว.๕๕

๑-พ.ร.พ.น

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศักดา ฉายา กิตติธนาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุญาตจากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

นิตยา หัตถนอย
2/กพ/๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศักดา ฉายา กิตติธัมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขออนุญาตจากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

สมเือง อรุณ
ทช. สมเือง อรุณ
๓ กพ ๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศักดา ฉายา กิตติธวโน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

นายสุวิทย์ ทอดนิจ
ผ.ล. ๘. ๖.
๓ ก.พ. ๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางปราณี วางกลอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศกดา ฉายา กิตติธมฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ขอสงวนสิทธิ์ในชื่อ)

1 ก.พ.๕๗.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๙๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุรเชษฐ์ สุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศกดา ฉายา กิตติธนาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ศธ.
๒๓๕๖

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๒๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ระยะ : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๕ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระศกดา ฉายา กิตติธนาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๔๐๔๐๓๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอ
พระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของ
ท่าน จึงขออนุญาตขอเก็บข้อมูลจากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ให้สัตยาบันในการเก็บรวบรวมข้อมูลและ
สนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

- อนุชา -

(นายอนุชา กิตติธนาโณ)

นายก อบจ. นครศรีธรรมราช

๒๑.๗.๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๒๑๒๓ ภายใน ๒๑๓๐

ภาคผนวก ซ.

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด
นครศรีธรรมราช _____

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล

ตำแหน่ง

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

๑. ผู้นำชุมชนได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมืองอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

.....

๒. ผู้นำชุมชนได้ประชาสัมพันธ์ด้านติดตามการหาเสียงของนักการเมืองต้องใช้หลักและวิธีการอย่างไร
ที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ?

.....

.....

.....

.....

๓. ท่านใช้วิธีการอย่างไรที่จะให้ประชาชนสามารถติดต่อนักการเมืองและแสดงความคิดเห็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

๔. ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น ท่านคิดว่า มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง และมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายังไร ?

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระศักดา นาคเนตร (กิตติญาณโณ)
- เกิด : ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๗
- สถานที่เกิด : ๑๕ หมู่ ๔ บ้านมะม่วงขาว ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช
- การศึกษา : นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช
พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ. รุ่น๕๘) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะ
แนว มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- บรรพชา : เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๑ วัดสระเรียง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี พระครูโฆสิตปริยัติยาภรณ์ เจ้าอาวาส วัด
สระเรียง เป็นพระอุปัชฌาย์ (ปัจจุบัน พระสิริคณาภรณ์ รองเจ้าคณะ
จังหวัดนครศรีธรรมราช)
- อุปสมบท : เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ วัดเสมาเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยมี พระสิริคณาภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัด
นครศรีธรรมราช) เป็นพระอุปัชฌาย์
- สังกัดวัด : วัดบางสะแกใน แขวงตลาดพลู เขตธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๕๘๓ วัดบางสะแกใน แขวงตลาดพลู เขตธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร
๑๐๖๐๐